

Zdravko KORDIĆ

DJELA VI.

Zdravko KORDIĆ

DJELA VI.

–Naklada Vlado VLADIĆ

Urednik

Dr. sc. Vlado Vladić

Recenzenti

Đuro Vidmarović, književnik i diplomat

Fabijan Lovrić, mag. i književnik

Lektori

Josipa Violeta Kalfić, prof.

Dr. sc. Zdravko Kordić

Grafička obradba i tisak

FRAM-ZIRAL, Mostar

Copyright © Zdravko Kordić

ISBN 978-953-50154-5-1

**CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod
brojem 001148531.**

Zdravko KORDIĆ

DJELA VI.

Zagreb, 2022.

**SVJETLOST
SNOVIDJELA**

*I sve se složilo da nas prešuti, napola,
možda, kao sramotu, napola kao neizrecivu nadu.*
(R. M. Rilke)

PROSLOV; ZAVJEŠTANJE PUTA

(KOR – DIĆ' – GLAS)

Pjesmo sakralna kora, vedantinska pjesni,
tvoj uljez u vrtu moje duše – nadanje
O bezimena slasti! Vama moćne riječi
dugujem mladost, izvora tijek
Ovaj glasni san! Zaludno pjevanje snena glasa

IZ PEPELA BIĆA U SVIJET VATRE

Kamo, dušo moja, kamo te smjestiti;
u koje grčeve, u koje note? O blagdanski smislu,
obredna molitvo u te će prodrijeti ljubav –
svijet vatre

Zabranjenim putom u me ćeš krenuti;
makar i jesen u mojim očima plakala,
makar i inje kostur mi pojelo
Zaviještam ti rođenje, ljubavi velika

Iz pepela bića u svijet vatre
Kamo, dušo moja, kamo te smjestiti?

SVJETLOST I TMINA KAINSKJE KRVJ

HVALOPOJ

Pjesmu ti sričem zrikavče magleni
povijest je tvoja i povijest cvijeta
tjeskobno more šutnje u meni ispunjaš

Sjene su pale po zemlji k'o mrtvi galebovi
(u grlu nestaje glasa, kopni se dahom slutnja)
velika četvrt mjeseca nestaje u blještavilu

Pjesmu ti dajem
svijetu koji JEST i koji NIJE
u vatri ili križu

RIJEČ; ISTINA

U kut mrtvačke tišine sabiti svoju misao,
usplahirenost bića i žrtvenik (svoje) mobe
predati Bogu za neki drugi smisao a poslije
raspravljati o bitku –
riječju osmisliti vječno

O golemi prostore, tako ništavno se podaješ (u maglu
mistike i misli) a ne/znaš što je Istina
Riječ se u slavu pjeva –
veličanstvenu koru ne preostaje ništa drugo

MUK PJESNI

U noć što biva tuđa svjetlost
gdje čami vjeđa u skutren prostor
moja je pjesma šutnja Abelova
U zemlju kiše, sumrak se rađa u cvjetanju,
u zemlju vjetrova, u zemlju naranči,
u Istočnu zemlju sjemena, u pusti jug
poletite, poletite cvjetovi mimoza, put vam je smrt
i on je dug

SANJAR IZGUBLJENOGA

1.

Sanjari sklopljenih vjeđa, navijte moje srce –
putokaz samorođene tmice u strjepnji da jednom pos-
tane

samo grudobolna sjen! Odbacite taj plašt!

Čarolijo očnjega vida, palmo, duše –
pusti srce neka rida

A ti mrtva sjenko - gola sjen Vatre –
tragat ćeš za pepelom nestalih Bića

2.

U slijepom vremenu bludnje, nizvodnoj stremnji;
u harfi srca – nestala prirodo dječakčoga bljeska,
samo te korak (procjep) dijeli od konačišta
Posjedi moji ništavni, duša slasno tone u vas,
dok se korak cijedi kroz oklop mračne ljubavi
Spustite ovaj pjev u sjenu utrobe; božanstva u glasu
Sinovi Budućnosti
i sjeme će ugasti
tinjajuću eolsku harfu

PJESAN IZGUBLJENIM OČIMA SVIJETA

Organička cjelino – neskriveni bludu
U cvatu tvoje plodnje, o Ifigenijo bezumne bludnje –
smiješak vjetrovita kostura! Dok glas podsvjesno
zbori –
nečujnu uhu i hvalu ti pjeva tišina
U srcu zbori ponoćno ludilo; plašt skrivene duše
Tvoja pjesan muči oko srdžbe;
o bezočno vidjelo – snovidjelo dneva

Stjeran u svoj kostur; u svojoj duši, pjevam svojoj duši –
odavno izgubljenim očima svijeta: u kraju mrtvih,
u mrtvom kraju ljubavi

ŽAR-PTICA

Ti o majko svjetla i tmine, rođenja i smrti,
uzmi ovo prljavo dijete i zibaj ga u naručju skrajnosti
Ako ti i ostane samo smrtni korak
u ponoru bezimena vremena – kostur prošloga
postaje sablast sjene, a lice svjetlosti naličjem biva

Šutnja djetinjega glasa
u pepelu vatre novo rođenje sniva

PIJANSTVO DOBA

»Sestra draga«, s'lazi niz stubište mojih snova
i liva časku sudbine u dno utrobe; nerođenu svjetlost
U trulom cvatu pijanstvo doba –
naše su kosti smlavljene zvukom orgulja vremena

(Zaludno uhom odzvanja daleka kantata!)
Riječ jasna kao Smrt!

Grobar neki izgubljenu lopatu traži dok anđeo smisla
tkaje poster Ničega

BEZMJERJE, SVJETLOST ZAVIČAJA

PREDODŽBA SJENKE

Kad jesen nagne svoju ruku i zaviri
kroz okna u moje tijelo,
ljiljani u spokoju snova,
gdje li je zemlja moja otplovila
(rukom upirem u nejasan predio)

Mudrost? rastočena u elipsu duše
noć smirne se rađa

SLIKA JUGA

u zlobnom sjemenu raspliće niti pauk
tišina razlomljena u besciljnu pokretu
okrajci okupana neba u čaši

na palubi broda slika il' žena
zalazak sunca najavljuje pjesmu
i spodoba sluti iz orkana
zlobnu sjemenku

Sve što je stvoreno, to je patnja i bol!

(iz »Dhammapada«)

1.

Već i zaboravih svoju neostvarenu želju!

Na krilima tvojim božice slavujem

U kamenu koru veličanstvena pjesma

izrođenoj zemlji slavu donosi!

Tu je vino naših zora iscijeđeno u kamenolomu
mračnu!

Zor glazbe uzduhom. Krik! Slave podneblja juga
a mora iscijeđena - ponovno rođenje u bjesomučnu
slavlju

Ljubav poput mora - neslomljiva igra;

ljubavnice naga u milosrđu podneblja

nosiš igru dalekih predjela a srce ti zamrlo u utrobi;

jedinio nas more povezuje neokrnjeno obalama;

otočjem svojim radoznalim

Na krilima tvojim slavujem, izdaleka

veličanstvena pjesma u bjesomučnu moru nestaje

2.

A ti ljubavnice Dioniza, pohranjena tijelom vječne
zemlje
u rodu pšenice se javljaš
i obiljem sreću ratarima donosiš
Sočnost tvoje bijele puti
(zgrižena u nutrini mašte)
donosi miomirise momu tijelu
dok ja plovim oceanima tvoga tijela –
bez vjetra! Bez borbe sa sōbom!
Potpuno predan ljubavnu zanosu

Zaigraše noćni vjetri – zaiskaše pjesmu!
Vidjevši život – gorko htijenje,
proplaka duša bolna
i nemirna iskra zaigra licem,
zaigra tijelom –
ponese dušu u novi kraj;
u svjetlo Riječi gdje spas bješe očaj i mir

A tminama se prostiralo spoznanje stranputice!
Duša bijeloga papira čekala je vjetar
da je ponese;
da je odnese u Nepoznat kraj

MUDROST I RIJEČ SNA

ROĐENJE PJESME

Ovo je doba umiranja; ugasle lampe
a vrijeme tiho s'lazi u sarkofag noći
Stvaranje tek počinje! Patnja!
U bljesku zrcala, prizme lampe sve tiše bivaju;
otvaram pisma skrovita; dušu

Ovo je doba rađanja ili pak doba umiranja; svejedno
je,
jer nigdje kraja, ni početka kraju i početku nema
Događa se da potpuno slomljen, ipak, tražim ljubav

Pokoren sviješću planete, postao sam tijelo čovjeka.

(Zbigniew Bienkowski)

1.

Pričinjanje je majka zloćudnosti,
vežite ove ruke moćne,
vežite svoje misli za sjenke stvari
u maštanju je kob života,
kob sjemena rasijana

Razulareno sjeme Adamova vrta
praši nam čistoću ozarena lica
(da bismo ljepljivom smolom sprali lice u naličje)
i učinili dostupan korak

2.

Možda je rođenje ovog vjetra posijalo klicu;
posijalo sjeme i abortus je nemoguć:
iako je majka Zemlja, žena koja rađa vrtove i cvjetnjake
žena koja rađa i jedina žena koja oplođuje;
dakle, svemoćna žena

Zibajte se na pročeljima njene gnusne sramote –
jer, kako bi se inače živjelo!?

**(Istino neizreciva boje su tvoje blijede
a vulkansko ti tlo pod nogama pleše!)**

1.

Dok more skriva svoju mudrost u sol nabitu da prsne;
tvoje su oči lijepe, istinski duboke;
u žalu su pjege njihova postanka
O igro puta pusta! Nazire se kraj tvomu danu,
u hladnoj litici mašte, tu zborovođa patnje nestaje

Hod nam je nepoznat,
bez pozdrava; igramo se
Harmonija je tvoja o More – Vječnost

2.

Tako je mrtvo gledati samoga sebe,
misliti o bijelom platnu;
uzeti igračke i igrati se, o Bože
Igrati se kao dijete!
harfu ponijeti tužnim putem duše,
o prolazeće! Mijenja li to stanka moju dob
Rođenje ti novo bješe na pomolu, mučno rođenje
Zdravko
(A sada; idimo, da se ne vratimo putovima istim!
Oblaci su mi svjedoci i subraća u patnji)

TAJNA STVARANJA

1.

Tajna – ta pjesma žive duše
u naručju sudbe spi;
što nekoć obitavaše u želji znanoj,
bez želje njenoga posjedovanja (izuzev u htjenju smrti)

Patnja koja navuče koprenu očnoj duplji
zasja u iskri cvjetanja
(u bolnom luku kamenoloma noći)

Željo bezželjna vremena! (statička tekućino)
Pomaći tvoju kazaljku – uskrsnućem Riječi
i šutnja će odati tvoju Tajnu

2.

Najdublji ponor šutnje
I najdublja šutnja ponora, poklapaju se vremenom
Sudbo naših gorkih htijenja tajno izbavljenja
Pjesmo; što proničeš u cvjetanju našem
ISTO je - Vatra naše krinke i Pepeo naših usana

LELUJAVI KOSTUR VREMENA

SOL VREMENA

Na rubovima sjevernoga mora, spirali smo
prašnjave udove prošlosti; zvjezdosjaj blistava oka
u pomrčini bure – noćna asfodela
Lelujavi kosturi sjećanja
predavali su naše mozgove otkucajima
i nije bilo ničega što kostur ne bi mogao podnijeti

Slanost nas je spasla (očvrsla kostur)
inače riboliki ostali bismo pod tamnim velom
naslaga vremena i morske pjene

PROSTOR SMRTI

Pun predusretljive obazrivosti, prostor smrti, rastaće
se

u jednu magmu koja ne biva više Jedno, niti također
Ništa!

Sve više Jesmo u Izbivanju!

A smrt što se više bliži – mi dalji od nje bivamo

Kako nas samo prozirni zidovi dijele!

Plamen na ovoj strani vatre i radost
dogorjela pepela u ničemu one strane

Ti smjelosti duše bivaj sebi dostatna –
jer obazrivost prostora i smrt rastaće –
dok biva posljednje samorođenje Feniksa

1. (bdjenje)

Sumorno bdiju vjeđe nad slijepim očima!
Kamo je zacrtan amen naše zle kobi!
Ljuštura otrovne hidre - ustrajavanje u kapljama
kišne glazbe!? Stoička mudrost?

Napusti me zla kobi – mrtva rustikalna pjevača,
nijemih gesta i skrupulozne uljudnosti!

Nepomirljive sile amor fatia -
Vodi vas pustoš ljudske sudbe
(gdje kovina garava željeza postaje zlatni mač)
Tmina ostaje rđavi anđeo, oronulo srce vratolomne
ljubavi

2. (prebivanje)

Avet usijanih glava u prahu vlastitih sjenki
vidi blijedo pomračenje rosna jutra - tijelo prezreno;
gdje se tjeskoba množi poput bakterija u sumnjama
nesanjiva vremena – prazna sjenka nerođena duha

Gleda svoju smrt u ognju od koje naučiše
prve riječi i naučiše šutnjom svetkovati mudrost,
čija riječ daleko seže u Neizrecivo; u noć traganja
gdje iskon prebiva jedino u sebi

(slutnja)

U razdrobljenoj moždini krik se zbiva,
oporo i teško svici uzlaze uz tijelo
Plač zanijemio a ruka ti nesvjesno drhti
u zboru riječi, kamenolomu sna –
krik se širi

(noć)

O »Gospode, čas je« za tebe,
ponoć se objesila o moje bilo
i zadnja ura s daleka tornja
kaplje mi u dušu; u avet misli

MUDROST; TIJELO

O te stijene bijele, o te kosti crne
i vi davljenici minula vremena;
što li je sve u klici vašega sjemena?
Oblaci što nose bjelodanu crninu!

Trne u vašoj krvi sutonski poljubac prvi. Nestaju
plaveti
Pitija svoju kosu veže u noćnoj tmmini –
jedno zrnce slave u susret tišini
»Putuju svjetlom bozi« i usud aveti

Sva od krila, vjetrovita pira –
licemjerna mašta; Akt dubljine
dušo zbori što te sada dira!
Slijepac mrzovoljan, tamu tjera, noć da mine

Sva od tijela satkana je mudrost bijela! Izmišljena!
O istino tijela svu nam mudrost reci! Nađi dneva –
pitijske su suze ljubav satrvena!
Slušaj što je činit! Rapsodija snijeva

Ti što ufaš i blagoslivljaš duh uskrsli! – Utvaro!
Sizif si, k tomu Tantalu si sličan –
Premda nisi svijetu svagda vičan –
Podat ću ti riječi što željom silnom plamtjet će
uskoro!

CANTO IMAGINATIO

Možda je morao prestati san sljubljen
u vrtu, onkraj ruže gdje cvjetaju glasi;
možda je šutnjom u ponor udubljen –
u rascjepu zemlje rastao poput vlasi

A naše pjesme u lubanji drhtava glasa
Svijet snuje kao krinku
Ne znam, hoće li komu biti spasa
Pokušati ipak valja; skinut krinku

Skinuti lubanju, glavu; presvući san
Zbrisati učmalu nemoć jave –
izmijeniti biće i dan
potom putovati u te Glave

O pjesme; sarkofazi snovidjela
u biću ne imah više slasti
i ne činih nikakova djela
ali rekoh! treba u duši cvijeće rasti

Za tebe, o Bože spasa – bitak je naše djelanje
na rubu Smrti i Glasa – svagda isponova Pjevanje

RIJEČI RUŽINE SLUTNJE

Sve su one imale u jednom danu, i vrt, i više od toga,
prazne ruke, goli stamen, Smrt; i više od toga
Slutnju slike, panoramu sjene
Budući ugarak mijene

O stamene, goli stamene ruže; fresko svijeta!
U povorci glazbe pčelinjega cvijeta,
u herbariju, evo mog svijeta; evo moga svijeta!
Reče slutnja sjenci

NIJEMI INTERMEZZO

RAZGLEDNICA SOBE

Riječ bi preteška za nemir
i prelijepa za stvarnost
zatvorena u tamni predio žića
okreće mi naličje u
razglednicu sobe
i bi dan blijeda svjetlost

VRIJEME U NARUČJU

kako da prešutim
svjetlosti koja izmiče

u brodolomu
plavetnilo kozmosa toči
kaplje na dlan vitezu
zaspalo vrijeme
iskre u nemir stoljećima šalje
zaspalo vrijeme

vitez
luta u budućnost
spokojan

KRUH SVAGDANJI

Pokušaj sine dragi, rasijeci koru kruha,
umorne vjeđe rastvori; rasklopi oči – već je Novi Dan

Svijeće su upaljene; odveć je jasno Doba
Ne nagli u srž svoga postojanja, jer
Istina tek se doznaje nakon smrti

Pij ovo vino, sine dragi

Za utjehu duše ne reci Riječ
Smrt se potajno prikriva i zbiva;
zar ostaviti nedorečenu misao (?)

Rasijeci ovu koru kruha i pij ovo vino
za utjehu duše, sine dragi

ANTHROPOS MISTICUM

Kad duše umorne ovijene silhuetom praha,
skamenjene historijom u smisao utkaju
uzaludan Sizifov trud i Prometejev heroizam
Ugasla vatra postaje gorućom
i silhueta praha se većma rasplinjuje

Božanski grohot postaje nijem!
Svijet snuje i cvate iz bezdna;
iz pada kamena, proklja zameteno sjeme
uz dašak vjetra, pramičak svjetla i vatre –
cijelo jedno čovječanstvo u povratku božanskome
duhu

Prkosan korak božanstvu bliže a potom izgnanstvo;
osuda i jedino što ostade Čovjeku
uzgurati kamen do božanskih stopa
i potom pasti u tminu –
to je ovaplođenje božanske ideje
Ali svijet je stariji i od bogova

SJENA STVARNOSTI ZEMLJE

jednom sam raskopčavao nebo
zvijezde svlačio
a bio mrav među tisućama

o ima li tvoga zazivanja u travkama
ima li lijeposti tvoje u šumu topola

trenutci kad pognuti koracamo prema tebi
zamišljenoj
kad možda stidimo se svoga zvanja
ili neslućeno tuga izbija
ispod vlati kose

a još smo tu
intermezzom stvarnosti odišemo
možda nepoželjni i neprimijećeni
a još smo tu
u mrtvoj jeseni
u mrtvu dobu klijamo

NEUHVATLJIVI ODJECI

USNULI RITUAL

O daleko si kao pruga
u razmahanim rukama
rituali oko tijela osakaćena nazočjem
legenda stvari k'o hrpe, k'o masakr

vjetar nosi okorjelo srebreno lišće

uspomene su nedogledne
tinjaju rajne svijeće
masakr zraka i gnjeva
v a t r a

kadulje rastu tako mirno
lišće pada s glava
i jesen je

ZRENJE

cijedi se profinjeno i pada na zemlju
svjetlost rasporena mjeseca
ispod dolina žutih mrlja

misao dozrela za berbu
zvijezde trepere ponad glave
(ambijent kovan tamom)

u oku je zrno rasulo
svoju klicu
a zvijezde zametnule priču

ponad rijeke nisko lete sjene
potapaju krila ptica
utopljenici već su urođenici humusa

MRTVE PONORNE ŠUTNJE

Ispod mostova sazdanih tminom pjeni se igra,
ruši u biću postojeću svijest;
(gluhim prostorom glasovi noći)

Krik je ostao skutren u riječi
Mrtve ponore šutnje
u traganju alelujom i
smrt neuhvatljiva

PLAVET I PRETKAZANJE

Sjeni moje majke

*Pronašao sam boju samoglasnika! – A crno, E bijelo,
I crveno, O plavo, U zeleno. – Odredio sam oblik i
gibanje svakog suglasnika i — putem nesvjesnih rit-
mova polaskao sam sebi da sam pronašao pjesničku
riječ koja će danas ili sutra biti dostupna svim čuli-
ma. Prijevod sam zadržao za sebe.*

*To je u početku bilo izučavanje. Zapisivao sam tišine,
noći, bilježio neizrecivo. Prikrivao vrtoglavice.*

(Artur Rimbaud)

*I mak je srebreno procvao i u zelenoj čahuri skrivao
naše zvjezdane snove za noć.*

(Georg Trakl)

*O, prokleta pokoljenje. Kad se u okaljanim sobama
navrši svaka sudbina, trulim koracima ude u kuću
smrt.*

(Georg Trakl)

UVODNA PJESMA

ono što je trebalo doći uz daleke prastare zvuke,
zaspalo je sudbom povijesti –
u ljubavnoj igri čovječanstva

vrijeme ipak nije dopustilo zaboravu
p r o m i š l j e n o s t
iako je prezrela ljubav poput truloga ploda

očekivano je prošlo?
što onda čekati!?
ako ne – prerano sazrijevanje novoga

GLAZBA NOĆNE TMINE

U strašnoj osami uma, glazba noćne tmine
Pratvar u začecu. Svjetla u jutra rana;
sutonski zastor mine
Požudne riječi tišine i slova sama
proždiru noć u ime dana
prije svanuća! Pratvar! Svjetlost!

Sigurnost isplakana na harfi,
u srčanoj odori, koštunjavu licu junaka
Ne bješe mu ime svjetlosno,
ničega od toga nema – sav od te odsutnosti
Mračan poput mrkodola,
u strašnoj osami, o odsutnosti je razmišljao:
o kruhu koji se nije jeo u svagdanjim svečanostima
Livao je zlatne toke vina u vrč historije,
iz grudi sijevali su plameni praznine –
i ništa izgovarao nije kao mramorni kip

Ali Riječ orošena krvlju požude nije bila hip
dok je i prije svanuća padala kao Pratvar –
koju jednoć zvasmo zemlja, more, nebo, vatra!
Zvasmo je bezdanom dubinom i tminom

Nadahnut iluzijama mračnih misli, spuštenih u dno
utrobe –

da vide materinsko stvaranje – mučno rađanje Istine
zatvorene u drske okvire življenja

Zar je potrebno zboriti o moralnoj savjesti – koja
spreže srdžbu i ludilo

u njedrima bijeloga dana

Iluzije u napregnutim glasovima uha ognjenu pjesmu
pjevaju

smrti koja predstoji u noćnoj tmmini zaseoka
koji nam idu u susret

U htijenjima morskih dubljina koje iskazuju tajnu,
nadasve nepročitljivu, oduševljenje i mir
spočitavaju se u suterenu plave boje

Čovjek zaželi mir

U istom trenu sklad se očituje u glagolima šutnje

U svakom odsustvu

Rađajući se u vrijeme mračnih oluja,
govorila si o bjelini, o *isčezavanju zvuka*
koji se razlijevao s mrkih ramena zvonika u dolinu
O srećo, ukopana u mrtvilu jeseni!

U dimnoj zavjesi nema nikakvih ispunjenja,
osim zaborava –
zaborava života koji nas čeka razbacan
zelenim i tamnim bespućima!
I zaborava kojim se pjesma upućuje!
Spuštajući se u tamne dubljine mora
da nahrani alge i grabežljive životinje –
i konačno, isplivavajući u meandrima pjene –
povezuje bučno obale Istoka i obale Zapada

O izrecivo! mnogo je u tebi nejasnoga
i mnogo se toga mora zaboraviti idući naprijed,
obasjan sjenilom sunčeve tame

A naraštajima koja usele duše u bijegu od
nebeskih plaveti –
u očima rastu male zaboravljene kuće –
i nešto iz njih prostrijeli zjenice;
zenit sunca
Tjeskobnim izrazom lica u dopušteno uselim Riječ!
Ali, kao da je krdo zvijeri zanoćilo u mojoj krvi!

Raskrivajući potajno tminu svih uzbuđenja –
lišavaš se strasti;
zapjenjenih mora stvarnosti
I čudne kupke odzvanjaju odškrinutim vratima
utrobe –
rumenilom večernih zvijezda hrane svoje ostave
I divlje vino rumenih psovki juga,
prospe se po tamnim naborima zjenica
i u pladnju duše ostavi cijelu vječnost
Beskonačnu misao – prekinutu nijemim kretanjem
dosadnih ura – zaridanu srebrenotamnu kazaljku
kao putokaz
u šumi riječi

Slova titraju u ograđenu prostoru smisla
Doživlje se bahatim jecanjem zvijezda Danica
da zasoli šuplju dušu – prostranstvom
i odmjeri čovjekov korak smrtni
Bridom svoje staloženosti ljeskavo se iskri
na vječnom nespoznatom plavetnilu

Svjetlost otrovom cjelivana u tmimi školjke –
i sve opet iznova Nastaje i Nestaje
Pred tim vihorom, dijete je brižno skinulo odjeću
Goluzdravi ptić još se raduje!
U stišanu ponoru bića – glagoli trpnoga stanja!

Treba se uvjeriti u čimbenik davnih snova!
Pozdraviti svako umiranje sebe,
preko trave i preko groba prerastati
svoj lik, kao plamen voštanice

Koliko su puta zgasnule riječi s usana vrelih
A trebalo je pjevati o nestalom Iliju, o tužnom
Orpheu
Štovati dušu koja umire u samotnom pismu
Odobravati svako otvaranje,
svaki rascjep prašnjave historije – kao raspukli
nar gutati

Skinuti aureol tmine, samoće –
O opet stići, o opet sići u skutove materinske,
u bezimeno doba, kad bezglavi snovi se ljušte
upornom sjetom

U dojnama mrtvih majki budiš sjaj
i mlijeko davno ispijeno sisaš
Tvoje su grudi pune otrova – znaj –
u duši je blistav sjaj! Titraš
melankolično, poput starca umrlog sad
i svoje čavle zabijaš u grudi tad

Divna sjenko mrtvih stvari –
začeće tu još zbori! Pticama zlatnokrilim
polomljena krila! Propast stavi
svoje slovo: i glas učini umilnim
u dan kada Ništa svjetlosno ide u susret Noći

O hoće li ipak smoći, hoće li ikada moći
razbiti tvrdu grud,
razviti blud
u susret ovoj noći,
kad vatra dogorijeva obiljem –
u sutonu stvari, spoznaji tajne

Zalupismo tihim pogledom strpljenja – vrata,
odjek je ostao u srcu nijem i vječno ćemo ga nositi
kao trpki plod materinske utrobe stvaranja
I dok potpaljene bljesnu vani vatre,
nijemi krik utrobe ostaje zaključan
i na pragu vrata
vječno će bdjeti praznina
svraćati u posjet izgublenu licu

Kao bolesno dijete koje uranja svoje ruke u tajni
ormar;
u prljavo djetinje rublje! Pogledom zuri u tajnost
majčinih pokreta
ne čuteći blagost i vihor
iz najdražih skutova
prijekor
Misleći samo na ozdravljenje (i ne znajući za dob
koja nosi smrt)
Misao me tako ponijela u prastaru sudbinu –
uvenulu u vazi sjećanja!
Proniknuvši u tu tajnu –
kao carska bolest zasjede u bezimenu skutu
Misao tako ponese teret svoje sudbine

ALKEMIJA SNA

Evo mi gorčina napaja dušu i stisak vjedra,
puti nesnosni burom zameteni,
vrisak! a jutro, dan je
Zaspalo srce; jezik ptica u okružju pjesme
Sve zamire. Samo ljubav ponekad vrisne –
krik iz tmine!

Bljesak uglazbljenih snova
i čudna neka Riječ na Rubu
u grlu ostala zapretana

Samo glas šutnje duboko dospijeva u nutrinu

A klice srušenih snova povijesti Grčke, Rima
u zidanim hramovima svijesti ipak ustoličeni

Samo je nijemost Istina
I evo gorčine u kući jezika
Pjesme iz ljubavi nedosanjane

U suton bezimene gladi, oči se u dupljama
uznemiriše,
gledajući bezmjerje. Snovi upereni u molitvu sestre!
Hoće li svi izaći ispod ključa vremena i
vremena tamne naslage obljubljene usnom zaborava
Ushićenje uzdrhtalo vjetrom. I nemir
Molitvena zgarišta u hrpama vremena – čute li
sjaj sunca
i blijedo sumračno lice
(Nijemo treperenje zapaljene smreke)

Hoće li svi ostati u dobu kad vlaga napušta svako
htijenje
i vatra kadulje rascvjetava se u kamenu –
obličjem ocrtava smisao. Zvuk zapleten u uhu!
O sestro, nijemi su pogledi srušili kameni toranj
vremena
i Riječ više oku no uhu bliska, strmoglavce
hrastove obara
koji nikoše iz izgubljena sjemena –

U pijesku zaborava šiknu fontana,
i vrijeme sveudilj zastire vrata
Cvijet kaktusa rascvjetava se u бесплодној vodi
Hoće li želja nadglasiti Arijelov pjev –
čudno klupko besmrtna govora u sutonu bezimenu

Što li se tu još može zbiti – u pomicanju našega

uma ...

u zreloj plodnji, u slutnji proljeća – nagosti

Tamno uzbuđenje pupčane vrpce u vremenu

povijesnu!

Vjerovati čulima i svim inim zabludama,

kad rasap zavlada raskolom uma – nismo smjeli!

Što li se može dogoditi u sjeni smokvina hlada;

u okusu tamnog nara ...

Uživati u sjećanju – u vlastitim mukama,

u muklom podrivanju mira koji se zbiva,

koji se ziba u sjeni tamnih valova mora

Treba oživjeti prvotnu spoznaju – sliku mladosti!

Sklopiti oči; zaboraviti znano –

doživjeti duhovno prosvjetljenje ugasnućem

Misaone vizije kojima se ukazuje na dublinu –
što trebaju značiti –
moji snovi; život bez spoznaje kraja
Umorna slika mladosti – poput Sokratove vizije –
treba biti pohranjena u mišljenju koje ne prelazi
okvire krivnje
slijepu volju čovjeka
Jedno koje ulazi u stvari, u usud svijeta
i svi običaji dolazeći od njega poništavaju
razum ...
Crv sumnje u predjelu duha
Patnja razapeta u vidokrugu ljepote
Šutnja

Davna priča minula doba
Cordoba
U mjestima snenim zaziva crnu slutnju
gradova noćnih! I ponovno oživi srce Herakleje
Pustare nijeme bila naša mjere vremenom tutnja
kad ožive snovi u prazno Jučer
i trava iz lubanja poraste u ono Sutra
Mi, trčat ćemo u siromaštvu gospodnjega dana
kroz ulicu bijelu, u tmuni gradova
vidjeti prošlost vrelu
Balzamiranu krunu kraljeva i avet bijelu, bijelu

Večernjem se blijesku, ne okreću samo ruže
I taj misal što je spjevan;
u tihom rođenju,
u tamnoj šetnji duše –
Neizbrisiv je trag tmine
Spleen još da mine s njihova vrata –
zora bi u okrilju latica zaspala
Pitajući snene usne što ljubav reći imaju,
za blijedo pomračenje, za lagano umiranje –
uvenuće

U večernji bi misal mogla stati
alkemija mračnih uzbuđenja;
snova kamnih
Titraj rose, ukroćeni instinkt životinja plamnih

Pitajući snene usne što ljubav reći imaju,
za zrcalo tamne duše,
za boheme što se vinom guše
Večernjem se blijesku, ne okreću samo ruže
Večernjim se bljeskom porađa i titraj tmine,
stiha

Zalud nam je rane vidati, dok o istom smislu savjest
pjeva
i vrijeme ukroćeno ledi srce uhvaćeno u raskoraku
između životinje i čovjeka

O divnim snovima samo jesenje kiše govore
I duboko zamrznuta riječ u kapilarama metafore
Krv pretvorena u pepeo usne!

Na staroj pergameni bijahu
jezivo napisani razbori Istine
Barbari im istrgnuše srce

I prije te jeseni sjalo je sunce
i ponekada zabadalo svoje zrake u krvotok!
Ne misleći ni o čemu, izašao sam u susret
barbarima –
zabacio sidro u foniju pjesme

(Započeo pjesmu koja neočekivano bijaše prihvaćena)

Tek što smo se počeli rađati i umirati smo počeli
u istom trenu
O divni besmislu
i crna sjenko ljudskih stvari
zar jedino s grozom o tebi možemo govoriti
plava djevojko sjetnih snova
i evo užas me od te plaveti hvata

A tek smo se rodili, sestro draga,
u suterenu kula bjelokosnih
i ruzmarinova cvata
konstruiranih u glavi arhitekta
u suterenu sumornih misli
i lijeposti umiranja krepkoga duha
A nije nas pojela plava tama, ni jezivi anđeli

ODGAĐANJE KONAČNOSTI

U rasutim vjeđama smrt, požudni plamen umorne
oplodnje
besplodnih duša, tmurna glazba krika, šutnja strasti
Osipanje uzvišenoga glasa u cvatu smrti –
anemono, adaggio; mono amen neizrecive pjesme

U blijedom svjetlu stajaše prikaza podlakćena
snagom vlastita kostura, gledajući zaljubljeno
u svoje neprobojne plave dubljine –
igra se sudbinom citre napetih žica,
bezdanom dubinom duše
Igra se nevidljivom stvarnošću svojih porođajnih
muka

Još nisi živi leš. Iz kutova tvojih tmasti uzdasi
izbijaju
naizust vremenu i pročelju koraka smrtnih
Riječ nam uskrati nijemost a Istinu potamni
jezik ionako ne bajat

Učiti pjesme nikada nismo htjeli
pokadšto kriknuli smo ne htijući
iako bili smo odviše smjeli
Za forme nas nitko ne pita

Hita li sjaj vatre u našem tijelu!?
Bilo je dima. I ruže su u njemu cvale
Stoga su mnoge bolesti po njima pale

Smrt nije znana riječima
iako u njima živi
Po našim, od krvi crvenim usnama;
prepoznavali smo i pjesme
i ljubav
i smrt –
dok je crv sumnje tijelom grizao ...
Golub je bijeli od Sudbine do nas stizao

ti nisi moj svijet, Ljubavi, Pravednosti okrutna
ti nisi krhki treptaj na dlanu slutnje
a eto ljubav si moja
ne znam kamo da te uputim,
kuda da se upustim
u vrisak žudnje, u trenutnu patnju
konačnost da smjestim
prijateljice Pravednosti, dugi su puti
i nezahvalne staze pružile se pod moje noge,
ja nikuda nemam
a slutnja je u meni prevelika

tjeskobno je more a oštre su hridi plaveti
niotkud pjesme procvala vina,
ni sumraka iz zore rođena
a tmina je prisutna

kuda s kruhom i ognjištem domaćinskim,
kuda s morem zrcala,
kuda s nečistom slutnjom
u Kaanan, na Izvore;
premda nisi svijet moj Ljubavi, Pravednosti

U to odsutno doba, kad pijani brod s Ofelijom tone
u sumračnu večer,
nigdina posvemašnje odzvanja utrobom prostranih
soba –
dok iz kuta zrcali svijeća, pramičak svjetla u
nepovratnu tamu
Smisao dobiva novo obilježje
Rimbaudovska misija utapa krila u buduće vrijeme;
u davno minulu dob, u simfoniju boja samoglasnika

Obol crkvi utonulih u zapad, u mirno hvatanje
ljetne večeri;
u predvorje pomračenih boja ljiljana! Kad jasna
konceptija
biva – ta ista razgradnja baršunastoga sivila
vremena
gdje se oglašuje smrt o svakom zvoniku u sumrak

Ta nespokojna jeza ulijeva strah i nadu buđenja;
romor krša u santama moždanih vijuga

Možda je samo znanje – ono varljivo,
zla savjest prolaznoga – u što nam okovana
prazna duša vapi za suncem Istine

Možda je samo znanje pogriješka,
grješnog nam tijela

U suvisloj osami stršimo –
s vrevom podnevnoga smijeha na licu;
utoljavajući našu žeđ za istinskom samoćom
koja zna propjevati u satima očaja

Samo je odgađanje – odgovor konačnosti
koji je prisutan u plavim noćima samoće

Otvaram suhi kostur knjige i uplićem svoje prste
kao da se duh Mefista uselio u moju tminu
A priroda raskriva svoju prostotu bludnice
U mojoj riječi tisuću zvukova se preznojava
od silnih muka i mogućih značenja
Sintaksa je izostala
Stoga ubrzavam tempo,
usmjeravam jezik gušterače i krvotok srcu;
riječi se pružiše mojoj ploti kao bršljan zidom –
Nisam li možda podloga za neki smisao!?

Uho pijano od zanosa, nije čulo glazbalo
i riječ koja je odjekivala jutrom
Smisao je ostao isti
Crveni trag mutne krvi stavljao je veto na svaku
riječ;
ne nalazeći radosti do li u stvaranju, –
ja sam i dalje zabadao pero u vlastito srce,
dajući mu novu snagu – srčanost riječi
u kojoj vlastiti potpis odzvanja prazninom
kao corpus delicti

Iza praznih sjeni karnevala spuštena je zavjesa
Još samo lepet! Pokoji otkucaj srca, i sve prestaje
Mrtvilo utonulo u praznu magiju sna,
kao davno ugasla Orphejeva lira

Tko li još snuje o umrlim danima djetinjstva
Tko li sve sprema svoju ništavnu postelju u
Nigdinu!?

Samrtni vihor. Možda još samo lahor
I tko zna gdje će zaspati ovi trenutci
Spremne su bezglasne lire i citre bez žica
Prepuklo je srce od uzdarja snova –
iza spuštenih zavjesa karnevala

U svemu tomu ja se ne mogu snaći
Mada ćutim da starim
Mada je ozbiljnost razorila moja tkiva
Narušena pjesmom, ona su čekala svanuća
Čekati!? O dušo moja – što to znači?

U svakom trenutku, u sva zvona će zapuhati vjetar
i čut će se nezemaljski krici
Ljudi će se čudno pitati za usud

Ne, sve je izgubljeno u pjesmi
i ničega dostojna da zamjeni bjelinu papira
ili zimsko umiranje
u vijavici
kad ranjena duša sluti smrt protivnu

Još malo plaveti ostalo je, dušo moja,
da se dovrši pjesma
Ali Riječ prikriti
kao proljetni usjev crnom zemljom
i tako je prekoraciti...
jer još je ostalo dovoljno azzura
da se dovrši pjesma

PLAVET I PRETKAZANJE

Čujem glas smrti koji ide u susret noći
Na nevinim vjeđama patnja
I pjeva neki glas u već mrtvu tijelu

Stvari su mirno poredane. Kao da se ništa ne
zbiva

Ali, pjeva nešto u tim stvarima
s p o k o j –
stid od neporecive namjene!
Akustika prijatelja mojih sablažnjava tijelo. I gle!
Kako se zbiva Nešto veliko u tim stvarima –
s p o k o j

Hodočašće vida prelazi preko njih
kao preko sumornih starina –
da ih napokon prepusti njima

Gledam patnju uzvišena lica
koje se grči, da iskaže pohvalu Stvarima
Pjeva neki glas: Trenutci prolaska,
trenutci su vječnosti

Da pretvoriš u moju sjenu večer uzaludnu,
imala si stablo tijela, posteljicu budnu –
tminu bijelu; živi kostur plahti

Likom tvoje puti ruje metci,
tminu da obore, silna glazbo velikana
Sliko vidna
u vatri sinjega mora
krhka pjesma inom spolu odar sprema
i u krilo usred noći raspukla se tvoja mladost bivša
(pir garavih trepavica samoće)
bratismo se likom neznanih dubljina,
i visinom cvijeta svela, kitimo se

Ispljuvasmo raku jednu krikom tvoje veličine
g l a z b o
samotni vihoru
u moju sjenu
da pretvoriš večer uzaludnu

a ljubavi nigdje, ni u jesenjim danima
svjetla
ni zvona da pokopaju slutnju,
čudnu slutnju
strašne samotne osamljenosti
u osvit zimskoj bjelini,
čistom zraku jutarnjega svitanja

ni u danima djetinjstva,
ni u dan svjetlosne igre ne stavljamo točke;
na izrezbarenom licu ipak patnja je prisutna
al' upit trajnoga smisla u mojim koracima zvoni
u kutu samotne sobe ura poluglasno razbija tišinu,
odvija vrijeme konačnosti,
mjeri svu težinu zaspalog srca
i sumornom nadom ponavlja odveć zaboravljene
slutnje

Što li se još treba dogoditi u sveopćem umiranju
mene?

O, ja sam sav u sebi – iako me možete pronaći
i u divljem beskraju podzemnih hodnika,
gdje misli traže žrtvenoga jarca
i samotni osmijeh vedrina, gdje je plavet vatra
sutona

Zidari su obašli sve tamne kuće –
da bi u planinske perivoje natočili svjetlost,
Majstori ispitaše tvrdoću!
snježnu oluju vapna

Usput smo popili tamno vino,
iz sna probudili – makove polusuhe i polupijane od
pjesme vjetrova

Prijatelji su ostajali daleko iza snova!
U snovima pili smo krv ruzmarina ...
i divlje jagode namirisane vjetrom
donosile su okus čulnoga života koji je ugušen crvenilom
vina,
koji se počeo buditi u stabljikama makova i tamnih
jagoda
Kao da se priroda nesvjesno odupire potiskivanju
života ...

/Ispjevah u slavu male Anite/

Večer sumanutih karanfila; raskoš bijele boje!
Tužna sjenka mrtvih stvari!
Sumračna večer dijete mrtvo na postelju stavi
Jutro najmračnije u osvit trideset i pet zora
Jutro najtužnije u osvit novoga života
Nedosanjane djetinje radosti! Djetinjstvo zaboravljeno!
Djetinjstvo prešućeno smrću!

Igračke umorne na kovčegu bijelom – dozivlju ime
neznano!

Anitino ime – plavi cvijet i ružmarin snova;
u večer prerane smrti glazbe
U večer izgubljena sluha

Proljet u zazivanju divljih jagoda
U krvi divlji zumbuli cvjetaju – neditnuti
djetinjom rukom!
O, u zimu će oni uginuti pod teretom bjeline!
Anđeosko zazivanje nevine ljepote sudbinom
mračnom plovi!

U srcu mučna nigdina! I smrt se voljeti može!?
Smrt je nova postaja tvoga života!
Novi zumbuli tamno cvatu
Novi je vihor u nama besmrtn

Neznana je tmina pohodila u večeri rane,
u skute još nedopjevane
Iz usnulih plahti, bodež jedan
viđen nasred vrata. Kao znamen
djeva svoju propast stavi!

Crv sumnje, pojavio se ispod tmurnih očiju
još neisanjanoga dana
Brzo sklopih svoje srce, praznu neman;
al' kročih krotko plavim svodom drhtava tijela!
O tamne misli! Zeleno jezero poigrava se očima!
Tamno vino nedopjevano svojim plodom
donijelo je ushićenje

Nigdje tako guste tišine, tako rosna jezika
zeleno-spaljene trave!
Tako jezive hladnoće u ponorima bića!
Što još hoću, pita se crni vranac u zloslutno jutro?
Pomamnu tjeskobu, večer ljubavi?
O, to ne može biti
Prikaza svijeta, odjednom, na dlanu stere svoju
ljubav
A bezdan u koji su tonule moje misli
bijaše iskopan usred tamnog mora

Sjene su ustajale u ljuljačci misli!
Crna orahova ljuska na bijelom dlanu ostavila je
sindrom;
trag jezive boje koja se razlijevala vampirskom
utrobom
bratovljeva pretkazanja
Ni dimna zavjesa nije pomutila zvijezdoznanečevu
pamet:
tek truli crvi izbijali su iz korijenja kestenjaste kose
i očajnih vjeđa
Nije se slutilo ono što treba doći!
Ledeno-hladni vjetar utrnuo je svjetiljke našeg
davno pređena puta
Niz tamne iglice bora survivala se snježna oluja u
tminu

Pokupili smo komade starih sati, zaboli ih u srce
koje je brže kucalo
Ništa, nismo prepuštali slučaju do li nas samih
Mnogi su uskoro otišli neznanim putovima;
ponijeli komade stakla u srcu! Za njima je tragala
nijema prikaza mrtvaca.
U to – što se zbi – ljudi pokuljeno buljiše
a korotna tmina zari im se u lice, i ništa vidjeli nisu
Pao je mrak! Mrtva dječaka iznesoše na mjesečevu
svjetlost

Rasplićem prošlo vrijeme – jaram mračne duše!
Čamac usred tamnoga jezera i nijemo lice bolesnoga
dječaka

viđeno usred usuda tamnih valova
i svježe pjene mliječne vode
Srce razigraj se u plavim kliktajima samoće –
samotno usred snježne zime, kao tuđa pećnica
u tamnoj izbi,
Izostala je toplina izgubljenih vijuga mozga u
bjelini.

Uz ogromnu vatru, oči se rasklapaju
a nešto nevidljivo donijelo je svijest!
Ispod grimiznotamnih vjeđa plodi se zlo!
Koracam tiho u sebe! Doživljem tužnu sjenku
mjesečeva dječaka
Preda mnom skutreni prostor dimne zavjese
titravoga sobička

Ni riječi više o zlu!
Crveni karanfili procvali su na tamnom gnoju
osamljenih misli
O sretniče! Put zvjezdoznanca izranja u
nepredviđeni predio podsvijesti
Skanjuje se snaga! Metalni zvuk je utonuo sablasno
u tamnom predjelu pustinje
Pijesak je odavno progutao dažd kiša!
Sjenilo razbaštinjenih snova! Tjeskobna igra
svjetlosti!

Tamno nam jezero raste u očima
u susret prozračnoj tišini spopada plavu spodobu

Opijenost zelene boje i tamne noći
u kristalnom jutru igraju. Koracam bespredmetno
i nepovratno
do rosnih njiva i grimizna vrta mojih snova
Usne nad izvorom zelenotamna zatrpavanja!
Nezajažljivost vremena u tamnoj slutnji znanja
Krošnjin cvat uzbiban laganim povjetarcem!
Ranjena slutnja!
Uokolo ljiljani cvatu. Sunčana smrt i marmor
neutažive strasti!
Uzbibano more mijenom spušta mjesec u neprovidnu
tminu
Ah, plodnja u noćnim satima!

PREPOZNAVANJE

Ime je tvoje neiskazivo u svagda prostirućem Tu
nutrine; u sjeni plodova zemlje
Tvoje je traganje pustoš nazočna
(Ima li gdje rajskih dvora – pustoši obilne)

Ime je tvoje neizrecivo, golubice bijela –
posvema te nalazim; u plodovima juga, u sumračnoj
tišini,
bljesku mašte – ali tvoj tvorac, nema imena za
tebe

Čuvši za Rahelin plač, nisam mogao udostojati svoju
obazrivost

i ljubav

Izgovaralo se nijemo voljeno Ime

Ljubav je nadolazila izvorima, rijekama ...

Odsutni su bili svi plameni, sav zaborav, sve
sjećanje

Tamnost nas je privlačila!

Suluda strjemnja ispriječila se u kristalno jutro

Kucnuo je zao čas!

Vrijeme posljednje sjetve

Vrijeme posljednjeg ribarenja

u tamnim dušama

razdanio se plač Rahelin

Potekla je krv izvorima, rijekama,
morima ...

Krv tamnoplave boje

Prestadoše izvori napajati mora
pitkom vodom

Okus je bio odveć gorak

od Rahelinih suza

stvoriše se tamna mora, oceani

ti koja smjerno koracaš u hodnike moje duše,
popij moždane vijuge suncu, iznesi svoju mladost
kao svevišnji dar! tu haljinu ljepote u storiju
o antičkim hramovima

tminu povijesti u kojoj se zbi smrt tvoga Hektora –
vrati se u dražesne katakombe plovidbenih misli!
o sumračje; zao plod u naručju vremena i historija
smrti

kao zapis mrtvih! u buđenju? u ljepoti?
to poslanstvo posljednje istine u narovima tvojih
usana;
preko zmijskoga otrova i preko mrtvih vojskovođa,
Kleopatro,
do uzvišenosti! ljepoto – koja ulaziš u ruke truleži,
sve više blista tvoj sjaj
ti koja smrti odolijevaš iako sama smrtna si

ZAVRŠNA PJESMA

*U osnovi svake riječi
prisustvujem svom rađanju.*
(Alain Bosquet)

Ja sam samo sjen i smrtna bolest,
tmina oplodena slutnjom –
ja sam krik i šutnja,
pjesma ispjevana ranom

Ja sam opjevana vrana
Ljubav svijeta: svjetlost, tmina
Smrtni korak pod nadzorom sna
Pogled neviđenih boja, pjena morska

Ja sam pjesma – ljubav mrska,
odveć hitrih nogu
Ja sam samo tmina;
tamno vino, rujna usna

Sužanj sam slobode svoje

TRAGOV I SNOVI

Kada prođemo kroz kakav tjesnac i odjednom stignemo na vis odakle se putovi račvaju i gdje se pruža najdivniji vidik na sve strane, možemo se za trenutak zaustaviti i razmisliti kamo najprije da krenemo.

(S. Freud — Tumačenje snova)

I predio se raspoređuje oko riječi iskazane olako, a koja će se vratiti prepuna tmine.

(Jasques Dupin)

Krhka dušo, nježna, nestalna dušo, moga tijela prijateljice, koje ti je bilo domaćin, sići ćeš uskoro u predjele bijele, oštre i gole, gdje ćeš se morati lišiti negdašnjih igara. Još samo trenutak ...

(Hadrijan, rimski imperator)

/Antunu Branku Šimiću/

U mojoj pjesmi smrt
more raspoznaje
More što ide nam u susret
svaki dan i svaki tren
 nam je bliže
O Bože, tijelo moje
što patnju ćuti
razapetu smrt danima
i noćima
San i nezemaljsku stvarnost

Izbaviti mrtve od smrti,
O Bože,
ne poznam sebe,
ni mōre mrtvih
Daljine odvlače zvijezde
Bjelina se bliži mom kraju
Tamni predio u srcu!
Materinstvo naših majki
i zemlja humska
Cvjetni trg mojih misli!

Kostur vremena i naše lomne ljubavi; umirući dan
Mrtvi dan osamljenih misli.
Kamenite zvijezde grimiznih snova

More u očima i zrcalo bivših dana
Što to more čeka,
što tjeskobu dulji
u pjesmi samotnoj noći
okus tamnoga mora

Ponekad, kada nemaš kuda –
pisati pjesme moraš
Moraš reći ...
a što reći?
Ponekad; kada ne znaš što reći –
osim sama sebe!?
Možeš se fotografirati!
Ali bolje se iskazati stihom;
pjesnički zatamniti papir,
zatomiti sebe
i nikuda izvan ...

Imaš svoj krug
i svoju kugu!
Imaš svoje vojskovođe,
svoj svijet
i svoj cvijet

Rekao si sebe!
Mogli bi te prepoznati
na slici
i u riječi!
Ali ti si u rijeci muka
ponekada
kada nemaš kuda –
osim izvan sebe sama

Smrtnim prijezirom
izmišljam svoj lik i mnoge likove
s kojima plodim svoje misli
dok su dirke prepuštene snu

Šutnja riječi
kroz put pronađen podzemnim kopom,
kroz guste gomolje bilja, kroz avet,
dok smrtnim prijezirom izmišljam svoj lik,
mnoge putove i nove riječi

Glazba slomljenih prstiju, glazba u kostima,
mržnja u duši
i bolest mine

Naginjem kraju tamnoga zla
Puti su negdje i nekoć otpočeli
Počela stara: zvijezde i prah!
Materija i strah
i grimizna bolest izmiče
Bliži se podne

Trag vlastita genocida; ubijanje
na papiru,
pjesma
Tko zna koja pjesma –
je li naša vlastita? Ili pjesma iz tuđih usta –
pjesma iz tuđega groba
ustrajala u snu
Pjesma daleka korza, pjesma leleka duše,
naše il' tuđe
Pjesma vremena bezvremena,
pjesma inoga ratnika ...
je li pjesma?

Ja danas sebe pjevam,
opjevavam pticu u bilju,
vatru u zgarištu pepela vlastite duše.
O, danas meni nije lako pjevati sebe
i vidjeti se u drugima!

Tuđe je lice voštanice, tuđi je plamen u svijetu
i ja sam mu okrenuo leđa –
postao Riječ
i Smrt koju šaljem u ponorima bića –
dvosjeklim mačem odbjegle Sudbine –
u središtu pjesme, porezane odbjegle noge;
pečat sudbinske riječi otvoren
i zapečaćen!
Odbjegle rijeke vraćene u staro korito –
tišinom nenarušivom.
Spaljeno bilje i lopoči iz nigdine osvanuše

Bacali smo svoja tijela kroz prozore,
kroz omče naših ljudskih misli –
umotavali se u korice, kao dobre knjige
stradali po policama suterena i podruma

Pošli u Nigdinu
gdje stradala su naša žića
i naša tijela bijela

U lomnim rukama kruh se razlamao
na četvero
Na četiri strane svijeta hercegova zemlja razasuta
u svijet bijeli;
tmasti i olovni krici
albatrosa neuništiva
A bacali smo omče, okove
i ine ljudske stvari

Boje su Tvoje svjetlosne
i muka je svjetlost...

U ruci list
nedorečen
U ustima Riječ
neizgovorena

Neizgovorljiva

U rukama djela
Neizvedлива
Nepopravljiva

Uvenuto list
Zapretana riječ
Ugaslo djelo
Svijetli

IZGUBLJENO SIDRO

(slika moga doma)

Nemir dječaka utaplja se u plavu večer.
Dok pomračena sjenka brata
ulazi u večernji proljet
i ljudsko obilje se rasiplje
po stolovima

Izgubljeno sidro; napušteni vinogradi,
nijemo trsje
i raspeta krila ptica,
utonula u mijenu zapada

15. ožujka A. D. 1979.

I.

Dijete jede naranče. Bjelutak sna
onkraj trave plazi! U tamno
uvijene misli. Na prozoru lavanda.

Smijeh smješten u podrum! Vино se
iz njega toči! Reski zvuk!
Blijedi pogled iz polutame.
Dijete jede naranče.

Tiho su drijemale smokve
a proplanak se obasu blijedim
sunčevim zimskim zracima.
Stado je krenulo na počinak.
Crne su misli odlutale ...

Najednom ... dječakova sjenka
prati moje misli
i oni drugi tumaraše u šumi!
Mrak je pao na moje misli
a dječak je nestao s danom!

Samo su ostale tetive sna
i mračna Riječ prirode:
sjena dječaka i trule naranče.

II.

Dječakova sjenka jede trule naranče.
Grozno uzdrhtao osjećaj.
Na nijemim padinama vatra.
Ljudi pripremaju ljetinu,
dok poneka raščerečena ovca
bjelinom podsjeća na snijeg!

Izmišljam livadu, poluglasni potok,
nijemu pjesmu.
Večer je.
Uskoro će sve obaviti tama ...

(pjesnik)

I.

U noćnom miru pruža se patnja pjesnikova.
Ruj metafora tišinom. Pjesma podsjeća na prolaznost!
O stameni dane što skončavaš mrakom –
podsjećaš na život čovjeka koji čeka tišine;
grobne tišine

Premda je ocean slutnji u njemu

Vitak i mlad, ljubio je djeve
a pjesnička slutnja –
bila je u njemu. I prorok je svoga života
i smrti

Bio je tužan u nestanak svakoga dana

II.

Ti putuješ u neizrecivo. Tamno.
Smrt donosiš. Dotičeš!
Šumoriš! Odlaziš
kao tajna prirode

Ti život daješ; oduzimaš,
poput vode neukrotive rijeke.
Seanse praviš.
Ti putuješ u tamno. U smrt.

Skrušenom i okrnjenom riječju java
dotiče san
mladoga tijela. Valovi žita
i skutrena smrt žive u podsvijesti
Tamno vino – nedorečene hvale tebi
i zanosnoj ljubavi
nema mjere
kapljama morskim i dimovima lule što prigušeno
tinja
u dnu moje duše
O smrti i besmrtnosti – što o vama znamo;
dok božanski glas priprema nam postelju?!
Okrenut nedoglednim stvarima,
nemam hrabrosti za umiranje
U povijesti cvata ruže –
počela su zaspala
Umiranje ljubavi;
raspadanje boje – u tijesku mojih misli,
izrasla ljubavi,
mladost ti dajem za žrtvu
Smrt koju nitko opjevao nije
i nitko nadvladao
nijedna snena slutnja
Tamno vino! Usne zaborava! Unutarnji nemir?!
Avet i nestanak riječi. Što smrt zbori?
Ti divni anđeli, znamenja naša. Glas traže.
Bilje izgara u našoj slutnji. Prostranstva tamna.
Progonstva
i stvarnost sjemena

Dani grki poput soli prebivaju u tijelu.
Ja pjevati ne mogu. Čežnja je u meni stamena,
obavija mi grud. Tko još pjeva
o tmini i svjetlosti?
Pjevam okrenut svojoj duši
i patnji.
Ostalo izmišljam po vlastitu nahodanju.
Tko prirodu spominje u svojim riječima
ne prepoznaje sebe
i ne čuje koraka svojih bat ...
Prah zvijezda
i polenov prah
kušati moram
jesu li uistinu...
i tko još obznanjuje Istinu?
Uistinu

(Ti prostori me užasavaju.)

Pascal

Kad prođu odbljesci davnih misli
i glazba iskreno tinja
u duši
slutnja poput velike bezimene ruke.
Obuzima me pustoš.
Nepregledna daljina skupljena u plavet zjenica.
O ti prostori me vraćaju iskonu,
iskopavaju mi dušu
zvuci glasovira nabijeni u uhu
do galebova krika
i dubljina ljetnih noći

Tamna bića na blijedoj mjeseci.
Tmina nas obavila poput sućuti
i sramežljive darovitosti.
Smrt pokriva svjetlost.
Ništavno ništi slutnju i životnost!
I htjedoh pjesmu pripitomiti
I propjevati iz dna duše.

Tamni su križevi smlavili naše kosti
i nema u njima pjesme
žalobnoga zova minulih vremena.

Razdoblje smrti u razglednici tijela.
Noćni sati odzvanjaju. Prolaze puntari!
Tmina je popila moje oči.
Toplina doma u kruhu i vinu
smrtno poredana!
Kao da netko pred nas stavlja
posljednju večeru.

Ima dana u kojima škrto i mirno
prespavam svoju budućnost
ogromnom
okovanom rukom ispisanu
Tko zna čijom rukom
i na čijim stranicama?

Čijim uperenim prstom u mene
rađa se jesen u tijelu
i čijom nevidljivom rijekom
splavari moja duša?

O anđeli moje dušebrižnosti
iskopaste raku u srcu,
iskopaste raku srcu!

Za sva srca kojima je iskopana raka
rekao sam jednom: amen

Kružnica otpočeta u krugu,
u krugu skončava.
Otpočinje svoju radost u svršetku.

Nadolazile su riječi: pepeo, smrt, zakon ...

U stručku vatre trudne pepelom,
u kaplji krvi trudne smrću;
kružnica otpočinje svoj krug

SNOVI OBZNANJENI IGROM

Svijet je prostor prastarih slika
pretočenih u čine.
Svet je prostor patnji iskupljenih
i preživljenih vremenom
i poviješću zaboravljenom.
Bilošću prostor postaje svijet i svet.
Riječ pretočena u Djelo.
Spoznati Istinu, prekoraciti nadu
i sučeliti se s tajnom!
Kad anđeli rascvali probude zlu savjest
a plodovi se izgube u sjemenu
i nerotkinja prijeđe u prah zvijezda

Vremenom tamne kletve
suočavamo se s prolaznošću

Što dodati onomu čega nema?
Premda su orlovi raskrilili toplinu
i nekoć se koracalo prema stijegu sreće

Sagorjelo je drvo sjećanja
sagorjelo bilje
i krhko je inje

Vodoravna crta uznašašća
i nijedan protok!
Vjerodostojnost u Sancta-Mariji.
Čitam Kamova i ćutim neumitnu Barcelonu.
Snijeg je.
O Sancta-Maria mater dei ora pro nobis...

Kad glazba prospe svoju svjetlost
u moju dušu useli tamna slika
djevojčice duge kose.
Očekujem ... šum koraka prazno zvoni
Tamne vjeđe zaboravile ljubav.
Pokušavam igrom vratiti svjetlost
Grimizne usne zaspale!
U mojim mislima ljiljani tamno cvatu.

14. lipnja A. D. 1981.

Proljeće je u tami
Nesvodivi himben tajnih uznesenja
„Propast Titanika”
Htijenje i ogromna bolest nazočni,
kako početi pjesmu?

Nestale nade tajnih duša
O duše bezmjerja,
čemu ta posmrtna himera,
glazba
dok je srce prepuno naranči u cvatu.
I tamni mir je nagrižen
grimiznozelenim bojama.
Podari nam mir noćnih ptica, svevideći duše

Mrtva sjen noćnih ispunjenja
Okašnjela lijepost u krošnjama
savjesti

truje našu krv
O požudna moći!
Glazbo i smislu ispovjednika patnje
Čuje li tko Riječ
i razumije li ljubav posvemašnju

Koliko noćnih nemira
koliko sućuti kriju ljudske duše
i bude zlu savjest!
Okašnjelo proljeće na tamnoj livadi.
Mak je procvao u vrtu ljubavi,
i patnje,
i plača.
I nemir noćnih ispunjenja traje

Napušten u svom uznesenju
mir osobni
i cvjetovi
tumaraju samotno
dok alkohol u krvi opija poglede.
Daljina zuri u nas.
Misao u vjedrima barki,
lakokrilni lepet labudova.
Pjesme opnene strijele
zapete.

Mrak.
Bolest umire s njim.
U tihoj luci nestaje vjetra,
galebovi su odbjegli.
Trag crvenomutna strujanja krvotoka
nebom
i na kraju puta –
laku noć kažem pjesmi koja mi pjeva
i koja me uspavljuje;
laku noć kažem dronjcima i sivim stvarima.

Mrak koji se rasprskava, mrak me diže
i ja nemam riječi za umrle
dok posvemašnji san traje
kroz ugarak metafore

U nama otpor prema prolaznosti
Smrtni otpor protiv smrti
O svevideće božanstvo,
Izbavi nas gorkih htijenja
i neka glazba liječi smrtnu bolest
Tome ništa oduzeti ni pridodati ne možemo

Na dlanu slutnje
nemir posijati,
zakopati ga u tamne zgrušane grudve smrti
I čemu ta odisejada u mom srcu?

Duše besmrtno mirno se igraju
u svjetlosnim visinama
i ja bosih nogu kročih na otrove zmijske!
Zalud je otrov zmijski;
smilje i zov golih tmina,
pocrkaše zmijske gnusne
i zbog žeđi popih otrov
kao nektar

I na tu zmijsku igru –
tijelo stavih

SVJETLOST U TRULIM KORACIMA VREMENA

Na dnu stropoštanih suza; čista
kao avet bijela moja duša blista
porinuća zlatna, okove i žezla čelična i ista
žudi plotom svojih ćutnji, šumskim cvatom lista

Zlatni ures sanja i nigdina stropoštana
bijelim danom kreće želja ina, gnusna
ljudska slabost, tamna ženska usna
gordost cjelova u visini spočitana

lijetom galebova, krikom pijetlova, ustajanjem
ranjenih ptica; sotonskom mirnoćom bijelih zubi;
dušom koja stalno dubi;
azzurnim i bijelim janjcima. Stajanjem

glazbenih struna u svjetlu i tmini
na pomaku gnusne suze
krv, život i ljubav uze
olovni albatros, iz dna utrobe krici ini
na dnu groblja – ljudskoga lista
stropoštana, avaj, suza čista

(trubadur sam...)

Trubadur sam, ah, proklet ures mojih sanja
živa vatra – obzor bijeloga dana;
duh prečisti presveta zagonetka svijeta
Ponor je dubljina moga lijeta

Ah, kakav košmar rodi se iz tmine,
svjetlost vina s očiju da mine,
uljuljana krepost i ostale slike ine
iz dna duše, iz dubljine tmine

Ljubav svekolika; stoljeća u stožeru svijeća
titravi lahor – grudi tvoje osjeća
Nemoj draga mrijeti, godina je treća
kako lijepost krhka biva, a tuga je veća

Trubadur sam majko; više nemam htijenja
još mi vino dušu mijenja

Živa vatra ganutljivoga svijeta –
opaska sam uveloga cvijeta

Trubadur sam, majko; proklet nek' je ures mojih
htijenja!
Zar božanstvo može da se mijenja

(Ruži)

Dok ti spavaš, dječak tvoj bdije nad tobom
i sisa smrt iz tvojih dojki.

Ti bezdano spavaš a ja beznadno budan;
zariven u misli tvojih snova?

Pod haljinom lijep cvat,
tiha smrt,
nagon.

Ja pišem; a ti i ne slutiš što?
Što se krije ispod kože naboranih ideja,
što se krije iza slova?

Možda je duša
cijela u njima
i što još treba?
Dok ti spavaš,
snatriš
možda smrt

(Antunu Antunoviću)

„Uđite na uska vrata, jer široka vrata i prostran put vode u propast, i mnogo ih je koji idu njim.

Kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u život i malo ih je koji ga nalaze.”

(Novi Zavjet – Evanđelje po Mateju)

Nestalni su tragovi naših snova,
snovi vulkanskoga tla – nestali
bezmjerjem
mjerimo ljubav
neizmjerljivim metrima
Mi pratimo suton koji nam ide u susret,
krivimo zrcala udubljena, nestalna zrcala
i metre kojima oslikavamo mjeru
Neizmjerljivoga

Naš zakonik je ispunjen
Levitskim mjerama
Providnošću
Zakon naš je bolest i smrt naša
i tjeskoba naša svjetlost zemna
Zakon naš se tjeskobi
zbog zakonja i bezakonja
Svevišnji dar – ljubav
ne možemo uzbrati,
ne možemo pokloniti
Poklon je naš nemjerljiv i nesaglediv
jer ćutila varaju
a varka je starija od nas i ona je zakonodavac
neimaštine
a mi je dostojno bilježimo

nestali su tragovi naših snova i kušnji
dok pratimo suton koji nam se bliži,
nespočitljiv suton koji nas obvezuje na mjeru
i na naš smjerni poklon

Krivimo izmišljene metre
kojima se mjeri naša nemjerljiva smjernost
ali i tjeskobnost koja nas održava u smjernosti.
Hvalimo poklon naš

(o darivanju)

Darivanje je naša ljubav! Darujte se braćo,
potocima, planinama i drugim bićima!
Darujte svoju ljubav ugašenim svjetlostima,
darujte svoju zebnju njedrima drage!
Darujte svoju toplinu zidovima vaše kuće i
svih kuća svijeta

Braćo, darivanje je pravedni istinski način života!
Živjeli braćo u darivanju!
Darivanje je primanje sebe,
stoga se primajte
i u trulim koracima vremena
i u hirovitoj i mitskoj rijeci.

Djelujte, jer djelovanjem ste – vi sami!
Ono je put vašega ozdravljenja.
Ranjeni labud pronalazi smiraj u uskovitlanom bijelom
lepetu krila

a vi u potamnijeloj mucu vaših htijenja
Zapjevajte braćo – to je darivanje!
Ono je tu u vama i treba ga samo razviti
poput vaših slobodarskih stjegova!
Stjegova po kojima ste se prepoznavali u mucu.
I vanjsko i unutarnje je u vama!
Ono se u vama i izvan vas razvija
i začinja
kao mlado klasje na plavim poljima ljubavi

(o ljubavi)

O ljubavi, braćo, malo znamo. A i ljubimo malo!
Sebeljublje je ono što muči naša bića, braćo
Uništimo ga ljubavlju
Tripot ga uništimo i razorimo do vlastite boli.
Budimo braća s onu stranu boli!
Budimo s onu stranu pijeska!
Tamo nam je vječno mjesto. Budimo iza oceana;
ispred vremena,
duboko zaronjeni u ono što nas nagovara –
Naprijed braćo!

Nismo ljubili dostatno; nismo živjeli dovoljno
Nismo bili dostatni sebi – u sebi!
Osvrnimo se – u sebe!
Miroljubivo braćo o sebi, o drugima!

O skupljanju bilja ljekovitoga i ozdravljajućega,
braćo upoznajte nas, široki puk!
O radosti samotnosti i drugovanja!
O jabuci ljubavi – kojom smo se davili
u djetinjstvu

Naučimo se davati
da bismo mogli primati!
O tomu nas uči i zemlja, i nebo,
i mudre knjige
Pokoravajmo se ljepoti ljubavi da bismo i mi
jednoć bili pobjednici

Toliko dugo te ljuljah
u kapima mojih vena pijavico
melemu istrulih rana
Po riječima krika te prepoznah
utrobo stroja
toliko dugo te ljubljah
i skrivah u godine moje smrti

O golube nemira i zebnji,
golube ranjenih gležnjeva,
golube kaleži i moje kalvarije
i grlico obgrljena ljubavlju skuta,
ranom sjajnom, riječju amen

Moja sjeno onkraj ruba pepela
i usne
u moje srce
grimizne laste padaju,
olovnoteške sjene,
grimizne laste lete u nebo

Izmislio sam ništavilo
i pjevam
travi koja mi iz lubanje raste
i crvima.
Smlaviše se moje kosti
stropoštane tisućljećima po prašinama pustinja
i oaza moga srca puna
olovnoteških nepokretnih ptica

Htjedoh sedef staviti na tvoje oči
al' ne mogoh! Mnogo tuđih noći
kroz moje zloslutne misli prođe
al' mine me pokoja slabost! Dođe
svjetlost okupana sretnim čamcem,
tiha noć kroz predjele puste;
nesnom tuđim – nošena pramcem,
odlazi u šumarke guste

Tugu prepoznah – u htijenju bezimenom,
nadvladati svjetlost nevidljivu
u kraju snenom
ponad prozračnih misli; pamet stidljivu
okačiti o rub sna, o zub vremena!
Plamen misli instinkta – ljudskoga sjemena!
Podigoh kulu riječi – pir vješala
za neistine rođene u zlu vremena –
kada u okrilje sna bude bježala
pamet nevina
rođena u cvatu nevremena

(Branku Miljkoviću)

Riječ Dan – hvala joj što me ostavlja u svojoj bjelini
Ta riječ kratka kao život kojem se divim!
Riječ bilje – podsjeća me alkoholnoj tmini
i mrak je procvao u danima sivim!

Ta riječ od bolesti jača, bolest je sâma.
Čemu ta crvena boja krvi –
kad već sutra pojest će nas crvi,
i ta trava u koju Nebo gleda – sama je tama.

Riječ tmina – hvala joj što je u stvarnosti nazočna!
Naš čovječni vidik – duplja očna
izvađena na pladnju
titrava duša naše stare krošnje
unutra crvi
gnojno meso
pomračene pore
duboke lokve
i vatrom smo zvali –
ono što od tmine bjelinu pravi.

NEVIDLJIVI ZNAK

Ostao sam anonimus svoje svjetlosti,
trpki plod. Nimbus tuđe svetosti;
igra, o igra bezimena u gutljaju vina!
O bezimena ina svjetlosti
duha moga kreposti.
Smjesti brodove u sve luke svijeta!
Blagosti patnje – putuj
u odu radosti,
kojoj traga ne znaš
i koju ne čuješ ni kada Olimp propjeva.

Otkrivam svoju dublinu,
u aveti djevičanskoga vela
usidrene nove patnje.
Uništene tajne luke!
Svi putnici pomaknuše sat
i vrijeme izbivanja otpočinje
u zoru
u halucinacijama rijeke Volge
u praslavensku zoru.

Glazbo, uputi ovo sumračno lice
na samotni put
da poleti kao krik golubice
bez sjećanja
oživi plod strasti
i neznanim putovima me povedi
nek' sagori bilje u vatri gležnjeva
i rane preostale
nek' utihnu kao garež nesna
u zoru
pjesmu mi vrati
oteto blago – neka drijema

Duboki zvuk nijemih šetača svrši
u mojim snovima

Beograd, 6. kolovoza A. D. 1982.

(glazba koja imena ne ima)

Duboki glasovi glazbe
Olakšanje tijela,
lebdeće stanje
Zaleđenost
Umiranje tjelesnosti
pretvaranje u oblik,
u ton
koji kaplje
izvansebnost
i utaplja se u sve
što svoga imena ne ima
a što nam se raskriva

Glasovi glazbe
izgubljene, izluđene

Siječanj je prošetao vrškom pera
pod prozorom sna još uvijek bdi
pred porazom
ćuti se svijetli travanj
i samotni tramvaj
plovi kroz svibanj mladosti
i srpanj srpova
i studeni
k studenu srcu
prošetala godina do prosinca
zrcalom moga lica
osigurala svoje tragove
višeznačno naznačila besmisao smisla
bez poraza porazila poraženo
pogaženo
siječnjem posjećeno cvijeće

Kob čovjeka na pragu domišta
život blijedi,
javlja se pjesma
Ljubav umire samotno. Pjesma ih prati!
Veće svetosti i ne treba.
Kako otjeloviti mrve plodove;
u bivšem hodu održati ih
da ne istrunu.
A berba je poodmakla. Košare su prazne!

Kako prebroditi sjetvu i pustošenje

(povijest)

Ti koji jesi
al' ipak nisi –
 toliko koliko jesi
prisutan tisućljećima
među titrajima!
Među nogama mrava.

Ti koja jesi povijest
Po/vijesti povoja vladavine –
smrt te prikrala i prikrila,
iako si u ruži tigra
toliko koliko jesi,
ti si vucibatina koju su vuci razbacali,
životinje sažvakale
i nisu zaboravile na svoju glad.
Ti koja nisi –
al' ipak jesi ostavila jad!

(o pjesmi, pjesmom)

I

Puštao sam tijelo da se opije
i spuštao sam tijelo
u noć
u glazbu
u Riječ
Puštao sam dušu u igru,
u glazbu
u Riječ
u Noć

I puštao sam korijenja u neplodnu zemlju,
u večer
u Smrt

II

U pjesmi nestanak vina
U pjesmi krv
i smrt zriju
O tegobna zemljo, moja pjesmo
u tebi nosim svoju mladost
U tebi su
po tebi su
krila glasa
krik i nemušta Riječ

poteče duša

Poteče duša u svijet prazni i tamni,
poteče svojim kostima
i kosturu stoljeća
Poteče u vino Stabla
Poteče u Tijelo

Proganjana surovim istinama
iscuri svoje bljedilo –
stvarnost nebesku

I nek' krekeću žabe
u žabokrečini svijeta
I nek' se pune solju
i krvlju šuplja crijeva
I oceani tminom vode
i pjene

Poteče duša bijela
u smiraj dana

Čujem smrt
koja kuca iz prošlosti
i koja se nadvila nad vremenom
I lađe bijele
lađe života
morem razasute

VRTOVI OTAJSTVA

***O dubine bogatstva, mudrosti i znanja Božjega!
Kako su nedokučive njegove odluke, i kako
Neistraživi njegovi putovi!***

**(Poslanica Rimljanima -
Hvalospjev Božjoj mudrosti)**

VRTOVI MEDITERANA

VRTOVI MEDITERANA

Što još naviještati: osim rođenja i smrtnosti!?

Opkoračaja koji se zrcali u dnu duše;

bljesne vatra iz utrobe zemlje!

I predjeli nedostupni ljudskom umu! O Božanstvo:

tiranin će pred tobom pokleknuti! Ljubavnice će
mlade

skidati aureol djevičanstva. Bilje će izrasti

iz procvalih rana.

Pred tobom ću drhtati: mlada će oluja progovoriti –

patnjom. Ona sveudilj zastire azzurnu boju očiju;
mora.

Božanska ljubavnice – Zemljo:

pokrij se tamjanom i mirisom južnoga bilja!

Pred tobom – ljubavi moja – riječi će odzvanjat!

Plava utroba smrti.

O Smrti uzvišena – pred tobom čovjek koraca u
neumit

kamenih stopa. Pred tobom ljubav se prostire u
nedogled.

Bilje sredozemno u preljevu boja; u bokoru ruža
ukočenih.

Pozdravljam sve južne zanose koji u pjesmi traju –
a koji se ne mogu dopjevati!

U vrtu otajstva zemlje humske – titraj nedopjevana
sunca!

U dodiru s morem rađa se vatra. Kadulja se smije
mom licu.

Prepuštam je snu.

O Neznanko; što ljubiš moje vjeđe i prikrivaš vatru
u srcu: Što ti znaš o smilju!?

Ti; o moje izgnanstvo; ti nepoznati pjevu
pomiješan – s krvlju i suzama

u soli juga; u zvijezdoznančevoj vatri:

ti umiješ zboriti krvotoku i bokoru ruža!

Daješ toplinu srcu. Moje je izgnanstvo na vlastitim
stranicama:

duboko i nespočitljivo;

i u leluju vjetra i zvijezda.

Što će čekati naši preci i sinovi u izgubljenoj zori:
pomno ih slijedimo.

NA POČETKU: PJEV

NA POČETKU

evo me na početku: u utrobi
polenov prah: cvijet!

hrast crvotočni, stoljećima bljuje vatru;
iz njega mravi,
iz njega crvi,
iz njega plodno meso:
tkivo za obradu vrata
u stubištu hrast ugrađen

u stubištu godine mojih snova,
znamen slutnje raspršio se
u prah stoljeća

GROBARI SU ODBJEGLI

Reski zvuk plamti uhom
dok pepelom ljudskim posiplju zemlju,
Istino i Varko
u sjemenkama crvenoga maka!
Koracam vijugavim stubištem snova,
k travci planinskoj;
koracam duboko u pramaljeće,
u čeznutljivi sunčani prasak,
u snove jezera; u srce ritma!
koracam
u smrt –
a grobari su odbjegli!

IZA ZLIH VOJNI

U suludo jutro koracam, pramajko snova
i grimizna prašina
iza zlih vojni
i sjenka mrtva
i olujna zmijska gnijezda
i krik
svjetlost zviježđa i kormilari barki
i krvave stabljike
na pradjedovskoj zemlji:
slutnje

U RALJAMA RUŽE

Vrijeme je za berbu
o Perzefono oštrog lica –
napuci svjetlosti zategnute
azzurom
morskom pjenom
Vječiti znamen
pjenušanja besmrtne muke
u raljama ruže –
Riječ
raskrčuje čione areale!
Iza mene koraci,
zatim muk
pa glasovi
i bivam sjenka
i bivam sjenka; o Perzefono,
u sveopćoj smrtnosti

ACCORD VREMENA

U ruševinama pjenuša vrijeme
i accord smrtnosti
i prijezir slikara:
mrtvo platno –
istrulo
od besanoga zurenja u njegovu plavet,
u modrinu,
u zjenicu
Raju od kiše i zvijezda
zaboravih tvoje ime
i tvoja prostranstva.
Zaboravih mrtve more djetinjstva
ušutkane
sivom zmijom i tutnjom munja

II

U himerama svjetlosti,
u sigri riječi
ditiramb.
Dok u ruševinama –
pjenuša vrijeme smrti

MOSTOVI

Mostovi nas opijaju
Hijeroglifi
Povijest!
Zatvorena usta,
puna šutnje
i blagoga štovanja
Zatvorena usta
još su sneni izvor –
mrkline vremena,
prošlog i budućega
Mostovi do providnosti,
do tišine –
zaziru u kosti
sve do njihova pjenušanja

SJENKE I BLAGOTVORNI PLODOVI

Sjenke pod prozorom
udaraju u rašlje
svježega prizora,
blagotvorno vino opija mirisom,
prijatelji oštre
otrovne strijele
prateći sjenku glazbe:
u ljubavi
kruh i vino –
svjetlost mrtvih plodova
bljesne
Nad iskrivljenom kupolom
teški oblaci
odlutaju
u učahurene snove
i jedino još sjenke
kucaju
na prozoru ponad ljiljana

O Sveta Marijo:
Istrgnuto srce.
Sasušeni prsti.
Smrt.
Prah.

IZA BEZIMENIH: GLAS

BEZIMENA PJESMA

kremen kresiva upaljuje krijesnicu
miris duhana
i vascijela prošlost
u jednom kolutiću
razasuta

i komarac se stropošta
u svoju sreću,
u žrtvu,
u mirni krvotok

MIRIS MORA I DRAGANE

Miris pijana mora;
slane kože
koju ližem jezikom
kao gušter
nazubljen srećom
i ljubavlju sunca,
u vapnenu razgorijevanju
neumitno mirišem
zaliske svoje dragane,
slanu kožu

Miris sasušena peluda

GLAS

Iz tame niču korijenja
u duboki ponor
Dižemo novu pjesmu –
krotak i jasan glas:
Ave – Maria –
»fama volat«
glas iz korijenja;
iz bilja,
glas iz petnih žila

Glas iz tmine korijenja!
Pláč i glas,
ipak nestaju
Smrt

PISANJE

Ponoćne prikaze
rasprskavaju vapnene boje
i prameni svitac
plazi u mojoj krvi
U mrtve jaglace
pokopavam svoju sjenku
i režem vapnene zidove

Oslobođen tmine
udišem čisti ozon
i kemikalije vlastite utvare

Plutaju sjenke
i brodovi bez jedara

O MORE TAMNO

O more, tamno, uzbibano vjetrom
i vatrom slanih zalistaka,
pramenom sunderasta mirisa,
u ljepljivom jeziku
slušam tamne valove glazbe!
Rumeni sprud sanja,
netopir vragolomne brzine
i noćno vino
čiji okus ćutim,
na jeziku,
u meandrima pjene; u zvuku lutnje!

O krhko more; prostrani živote dubljine!
O očaju nesna,
pristajem na tvoju igri – vječnosti

VRIJEME KATARKE

I tako u polnoć gluhu; kada netopir nestane
i mašta probudi huđu savjest –
javlja se svemirska ptica, gigantskih željeznih krila:
da pomiri pčelu i cvijet.
Sat s lančićem bezmalo klizi džepom.
Ispušena lula. Kazaljka – lupa li lupa –
po glavi vremena. Mjeri Smrt

Pitam se:
ima li sve to smisla grimizom zastrti,
prikriti lišajem sa sjeverne strane
a golet ostaviti netaknutu – prema jugu.
Gavran je crni preletio raspon pećine;
raspon ljudske čeljusti
Mrtvozorno sunce popilo je kapljice listopadske magle
Ćutim li sveopću tamu?

Zvuk ubrzava rad srca
Stišavanje potom nastaje: kobno
Crni su mlinovi samljeli raž
i vrijeme
zaludno utrošili u katarke korablje.
Stoga: ništa ne vidim. Polnoć.

Netopir nestaje. Stišajem rad katarke
Krvotok uzbiban
u zoru: rumena smrt.

ZAO GLAS

U vrtu – zao glas!

U vrtu, pod jabukom srebrenasta smrt
doživlje plodove.

I jarac se čuje u planini,
zarobljen vatrom rosnoga jutra

I mater, teško kukavna –
podiže krmu i pramac;
čuje se odrješit glas

U dubljini mora
galijot
pjeva spokojno

Odzvanja zao glas

JUG

i suton sunca,
pod pepelom usne
i tmicom naših godina –
grozdovi naše pjesme
vriju

zemljo smaragdna:
u tebi su
naša bila jidra
i tama odsutnosti
od prastarih vremena

SAPI ZEMLJE

I tek umorna zemlja
odasvud pršti
Hodom po prahu
nesna

ZLATOKRILE SJENKE

KADA PJEVAJU SJENKE

To večer je: kada pjevaju bolesti,
kada urlaju sjenke
i kada prazno zjapim
u metalni prozor
i kažem
koliko još ima?!

Ima li bjelodana ludila
u noćnim morama?!
/Spržena krila leptira/
Gdje se širi lepeza kruga
i što je to nedogled?

Gospode: zašto su procvale usne?!
Što je tom jagodičastu voću?

Kada bolesno pjevaju sjenke u kosturima
Čemu ima smisla pjesma?

KRISTALNA ŠUTNJA

Nadolazila je radost
u tminu bijelih zubi,
grizite rumene usne –
prepune kristalne šutnje!

Dok na proplanku,
iz hladne vode,
iz tmine –
mirno raste ljiljan.

ČEŠALJ TAME

Pred ponorom crnih ruža,
krv i suze,
ustoličeni u ljepoti svoje glazbe;
u prašnjavoj storiji,
u češlju tame:
i sunce –
se prosijava
poput runolista –
iz tamne slike,
pjesme izgubljenih mladića

PJESMA I SNOVI

Pjesmo grimiznih snova,
što kliziš po zelenim algama,
hodiš po vrtovima bajama i makijā
Opijaš se vlastitim plodom –
peludom kestenjaste kose

Pjesmo zebnje iz vrtova bajki,
blaga nijanso:
u majčinom krilu te izgubih
i zanijemih

KOB

Kob.

Riječi i djela.

Plamen od radosti istrunuo.

Kor preglasne zvonjave

i prerana smrt –

priječe put

Bijele rane proljeća

i kob svjetluca –

kroz vrtove

O neljubljena:

što ti o smrti znaš?

PEPEO SNA

O majko izdašna podari nam crne kose, masline
i zrnce praha pretvori
u pepeo sna; u ljubav.
Tjeskobno vino:
volju suludu da koracamo
po mjesečevoj sonati,
žutilom slova natopljeni
zanosom smrti nagriženi.
Podari nam skadrene i vapnene pancire;
sumanute iluzije –
otajstva radosti mračne

O majko izdašna:
zapljusni nas krvlju!
Ne napuštaj himben uznašašća,
visoku temperaturu pjesme!
Polij tamnim vinom
mrlju jastučne svjetlosti,
i piši nam – krvlju ruzmarina
na pergameni istočnih kiša
Piši nam krvlju
ruž –
neka se žuta rijeka
natopi crvenilom

Neka naša tijela postanu sarkofag

NIJEMI USUD

Uskršnji ljiljan;
pupovi u krvotoku.
U nadimljenim ustima –
pustoš.
Nijemi usud me prati. Na obali rijeke
nemir. Širi se kužni zadah:
smaragdni proljetni pelud,
cvatu biseri –
dok zelena rijeka odnosi svoje utočište
u smrt

Tmina razdanjuje himben
kada trnu udovi,
u mrklini svjetlosnoj:
ispisujem kamenu stelu –
okrenutu prema sjeveru.
Njene su me oči presrele u sumrak.
Tijela zaboravljena
nose zlatnu gorčinu vjetra
i dašak snova

U RANU SJAJNU

Ode bol
niz mlade sapi,
u gležanj,
u tamnu noć,
u ranu sjajnu.
Prosu sjaj –
k'o zob

Pjesma vriska
Niz litice
ode misao
u prah
u pepeo

More sutomorno

NAKON TMINE: ŠUTNJA

TMINA ŠUTNJE

I

Pijem mračno vino
i šutnju,
prijatelju,
rječitu šutnju,
i zalogaj,
i gutljaj vina:
u moždanim vijugama –
mrak

II

O ina radosti;
drhtavo svitanje –
što budiš u tijelu
komornu glazbu riječi,
blagdanske anđele
ali i pljusak otrova
s usana poskoka:
šutnja

ZRCALO

U paukovim nitima,
vrijeme je pojelo ljušturu mraka,
i prede jedna zloćudna udovica:
Svijet je pred snom
Iz riječi sna –
opojno vino
Kostur tamnih ideja –
zrcali se u dubljini
očiju pauka

USUD DJEČAKA

Klupko zmija i kostur dječaka
nadviše crni gavranovi
Rasporiše im tamna tijela;
kljuju srca i povraćaju od radosti
Blijede su djevojke strahovale
nad usudom dječaka,
Majke su puštale, nijemo, svoje sijede
pramenove

Ni crne slutnje nije više bilo:
Samo sijede vlati spuštaše se do dna
zemlje. Do crnih dubljina

PJESNIČE LJUBAVI

Tvoj crni križ nosim
u tamnim odajama duboke nutrine
Pjesniče ljubavi
Tvoj crni trn, na bijelim grudima:
neljubljen trn,
neljubljene grudi
Grudvo majčinskoga mlijeka,
maštam o pupu i pepelu
tvoje sudbine

Tvoj crni križ mi je nositi
u gospodnji dan:
iz ljeta u ljeto –
iz ljubavi u tminu!
Ali on ostaje tajna u mom biću

BLAGOST SAMOĆE

Razlij nam ljeta
u podrume mladoga vina
razlij nam zime!

Razvij igru plamena i drva!
Zaustavi buru u zapečku
Vatro:
razdani nam atome bića
/razdani nam dolove u crnoj noći/

Prikaži našu nutrinu –
svjetlost i kremirane kosti
Pepeo kad pjeva u divljoj buri

Razlij nam blagost samoće
u odu,
u proljeće
za novu glazbu plamena

TJESKOBA

I

Nastojim
sazdati zid od riječi,
krv od vina

Tjeskobu skriti

Nastojim ...
reći plavoj djevojci visina
Ljubih tu plavet skutrenu;
more uzbibano. Rasprsko vapno

II

Posijah u brazdu sjeme
i zabrazdih –
tjeskobu,
ona se umnaža
Skrivena

ZVUK GLASOVIRA

Vrijeme buđenja i tijek usuda
bijaše sad zaustavljen,
kroz čistu glazbu,
u uhu
glas nezemaljski.
I ljubav umire
Trune tišina okolo
sad.
Duboka sveta noć,
umire.
Nebeska vatra,
veo mjesečine i zvuka
zastire
tamne misli
u čistom tonu

Iz moje glave
poletje
sumračni krik ptice
i anđeo
subotnji rasprskava jezgru
u svoja djela.
Na kraju:
bijah obavijen
bijelom plahtom
zvukova glasovira

ZIMSKA NOĆ

Glazbeni srh protrne kosturom
Unutar lampa sveudilj gori

Crna vrana traži skrovište
Vrisak glazbe:
gitara
Niotkud nikoga

ANGELUS I BOŽIĆNA ZVONA

BOŽIĆNA ZVONA

Isto tako; nakon tišine
večeraše i pođoše u neizvjesnost
Vani je Božićna zvonjava
Unutar; prostrani Bog

Iz sasušena praha,
ne mogoh
ništa drugo do zasuti umiruću biljku
Idući naprijed; neizvjesnost se uvlačila
u moje grlo i u moje kosti

Nakon toga:
mrtva dječaka unesoše grobari
u naš nespokoj
i anđeo šutnje
objelodani svoj žal

KRIST

Ti si čista misao na križu
pribodena. U srcu
ispuštaš lelujavi plamen
Čavle groze!
Prikovan za dugu bradu
i tmastu kosu:
niz ravna pleća,
padine
Kroz staro vino;
kroz šturu historiju,
hostija

DREVNOST

Sadržane u prstima vječnih majstora
skice ljubavi,
velike Bogorodice
i ini arhandeoski strah
probija srh,
kostur
i glode do dubljina drevnosti
Ali prsti, ljudski prsti
što oni mogu zamutiti
to Svevišnji tek odgoneta

Naša izgubljenost;
naši dronjci i skrta prošlost
ispod tamnih naslaga jezika
i jeze naših prstiju
u drevnosti,
u mucu
naše erotske askeze –
najblstavija prošlost:
sjemenkaste jagodice
rasiplju svoje obilje
po papiru i platnima

Drevnost precrtana u kupeima
sutrusionim vremenom bezumlja;
carskim rezom –
i ona je tu
pod našim prstima –
prošlost

ANGELUS

Nisam povio bijele plahte straha
Nisam okupao sjenku
u valovlju
Nisam natočio bunar
Progovorio je Angelus
opijen svjetiljkom
i mirisom duhana

Nad ljušturom pećine
put otvara svoju
skadrenost
U morskoj sjenci
galeb
mjeri veličinu valova

Ruke u zamahu;
duh nadolazi izvorima,
ipak;
mjerili smo strah –
progovara Angelus
dostojno
U meni nada izrasta

NEKA TE ZVIJEZDA PRATI

PJESNIČE HRVATSKI

/didu Luki; umrlom 1947. g. u Antofagosti/

Pjesniče hrvatski; neka te neumit zvijezda
prati maslinovom granom,
bojom tvojih gora,
turobnošću tvojih kora kruha:
tvojom Granadom i Castillom

Kad te vječna pomrčina
šiba
stoj uspravno:
bijelim zrcem Biokova sunčana
obasjan

Pjesniče hrvatski
i bezimeni grobe,
lancima raskriljen
pod stožerom tuđih svijeća:
mrak pokriva zipku
i san

HRVATSKA IZ SNOVA

Ropotarnica; na dnu glasa:
poklič

Zemlja – koja to nije!
Otajstvo kojim dišem
s vrha kapele
u sprovodnoj povorci
nijemost zvona

Zemlja koju jedem
posljednji put izviruje u nesan
Orao suri
i njegovi čapci
prostrijište ploti Rame

Groždana slast vina
Na dnu mora mir
Povijest pokopana
Nije li to Hrvatska
iz snova

Zemlja koju dišem
okusom grke soli
tamnoga valovlja

IZMEĐU POLITIKE I PROGONSTVA

/Stojanu Vučićeviću/

Umro si bosonog; čelom o travu udarajući
Odagnavajući mračne sile mrkline –
strahotna procijepa
između Tjemena i Nevidljivoga,
između politike i Progonstva.
Umro si zaboravljen.
Popovim poljem razasut.
Nestao si kao tamna pjena ponornice
u kutiji hrvatskih žigica;
zapaljen plamen posljednje svijeće.
Mrtvi brate, pramenovi su tvoji
svisnuli u tisuće metafora!

Ispijajući tminu,
prolazimo hodnicima ispod neba:
u toksiomaniiju uronjeni;
posve zaboravljeni, zaboravljeni.
Odbolovali smo život
i prešli prag kamena svjetionika,
domaje,
hrvatskih maslina
i svjetlosti svijeće
mrtvoga Dana

KONSTANTIN KAVAFI

Bješe to Kavafi; što vino pio je
iz vrčeva punih
i prepunih riječi –
pehar iskov'o je
Sva slast bijaše u peharu
pohranjena

Eros i njegovi demoni
Popadaše vojnici mladi,
lijepi
na bojištima Abisinije
Tek nekrolog im b'je
u sjećanju pjesnika

Kada mu vrsno vino
bijaše vid zamaglilo
i pomiješalo svjetlost i tminu
u umu

Bijaše to Kavafi
pjesnik
nemara i uzvišene ljepote:
stvaratelj Umjetnosti

iz vrča
vina
Obožavatelj obnažene muškosti

Vojnik i zatočenik Aleksandrije,
velike Helade učenik
iz koje –
pehar stihova iskov'o b'je

Nek' mu je čisto tijelo
i nek' mu je prosta ljubav
prostrane Aleksandrije

Mlado mjesečevo vino
odaje njegove Riječi
i njegovo štovanje
u odjeku čudna koraka
u stoljetnoj sonati,
u podrumu – netaknuto

SPREMAČICA

NETOPIR

Netopir ulazi u sobu

Jesen

U maglu odlazi misao

Ponesi svoju zipku:

kameni toranj

U mračno upirem pogled

DIMNJAK

Svrh njega
crni se garavi gavran
i nijemo kljuje
utrobu vrapca

U blizini – crni potok
i spremačica pralja,
u rosi divlje trave
pjeva nijemu pjesmu

UZBUĐENJE RIJEČI: NA KRAJU

UZBUĐENJE RIJEČI: NA KRAJU

Nakon prve dolaze druge duge jutarnje samoće
i vrijednost knjige se istapa u bljesku sunca:
čekam graditelja naših oluja,
smisleni rečenicu pretačem u sintaksu kovine.
Umirovljeni glas: predajnik u suterenu –
ispod kojega se množe štakori i poskoci

A vrijednosti pjesme ostaju nejasne
i onkraj grobova, i onkraj križeva!
Čisti sam jezik htio izbrusiti
na plamenu i na sintaksi čelika:
Pretočiti se prvotno u UHO
a potom u GLAS

U glas arterijskoga impulsa; u čistu sigru Riječi,
u rosni gaj,
u izvansebnno uzbuđenje,
u utherus riječi –
u posvemašnji tron
kao jahač konja koji brazdi svomu cilju
Napokon; onkraj prve dolaze druge duge
smrti virusa pjesme
dolaze otajstva mračnih praznina
i mlijeko riječi se u njih pretače
bez rima

II

Nakon svih riječi – dolazi kajanje,
skrušenost
kao ogrlica od bisera,
kao mlada travka jezika,
kao janje
u kojem treba skršiti pobunu –
Riječi

MIRIS OLOVNE KIŠE

*Hvala ti na ljepoti užasa, čija si vrata preda mnom
širom rastavio.*

*Hvala ti na kući smrti, koju si na mom tjemenu
sagradio.*

.....

*Hvala ti na olovu kojim si kosti moje nalio
da u zemlju propadnem od stida što sam čovjek.*

Hvala ti što sam čovjek.

(Petar Gudelj)

BLISTAJU CRNE KIŠE

&&&

Evo kličem pronađenu putu
u sumornoj prašini vremena
izginulim pjevačima mladosti!
Put noćne svjetiljke,
na raskrižjima
pjeva ptica mraka

SILNICE

Hoće li tamjan mirisati u banju večer
i iza naše smrti,
kroz zvjezdanu prašinu?

Hoćemo li u mjebove raščerupane
smjestiti smijeh
i silnice atoma
raspolučene na ljubav i mržnju
kroz umiranje?

ODJEK

Kristal staroga zvuka
na citri:
usud
U srcu skutrenost!
Pindar neiscrpni,
kroz koštunjavi svijećnjak –
mnogoglasje i postojbina jezika
Duboki glas, u srcu
očaj i skutrenost
Ponad prozora
plavet
i svijetla sjenka kostura

NA ULAZU U VRT

Ćutim miris smole
onkraj vrtova ljetnih
i ruševnu
vidim kupolu staru!

Ostavljam košuljicu na ulazu
u vrt

Iskoracujem:
bez traga,
bez pepela,
bez riječi

Onkraj vrtova
u jesen
širi se miris
smole i tamarisa

NATOPLJENI POLJUBAC

Srčane žilice u poljupcu
s ružičastom tminom.
Natopljen sistolnom krvlju
poljubac
nestaje

To smrt prenosi pepeo ljubavi,
i pjegavu sablast mjesečine!

SAMOTNI VRTOVI

Dažd pijeska i pjene!
U bolesnim mislima sjene
i samo sjene;
upiru u prozor, u okna,
u vrata vrtova,
u snjegove, u brjegove –
putuju ostatci;
ožiljci krutih obuća
u drevne izbe
salaze
starice s maramama crnim.
Okolo svud je prašina i voda!

Naslonjen o tminu
unuk mašta o budućnosti

Sunce se u predvečerje igra sjenama.
Svud oko nas vrtovi samuju i zima zrcali
plodove bolesti
dok u stare godine salazim.
U raspukli nar, na tavanu; ulaze zubi,
pjeva njihova bjelina obasjana crvenilom
Ima li vampirskoga duha u tom činu?
Pripitomljena tuga oceana, i
bjelutak predan činu spiritualne tuge – plovi

VALOVI CRNOG OGNJIŠTA

Vratite se iluminacijama; u šumne vrtove!
Svjetiljci i šumu smaragdnoga saga!
Valovima crnog ognjišta

Uz kameno stubište
otvara se izgled krovova.
Listovi duhana vise.
Okolo sasušena trava

Blistaju crne kiše.
O, vratite se zvoniku prošlosti,
u zvonku prošlost
kroz plime vodenih pustinja.

Vratite duh u tijelo!
Šumove vrtova.
O, vratite se u blato

MOJ BRAT I JA

Moj brat i ja na krhkoj plimi
u hvatanju kaljâ svjetlosti.

Ja i moj brat navikli na rat
spavamo u suterenu,
bez svijesti o sebi.

Ja i moj brat:
u blatu, u krvi

I priča mi moj brat o povijesti,
o usudu
a ja bježim ispod prozora;
bježim od sebe

Sav u vinu, blatu, krvi:
sav izvan sebe
u cijela desetljeća
odsutan
i vraćam se u naš vinograd

SMRT NA KRILIMA GLASONOŠE

Podari nam molitve, Gospode
i vlastiti križ,
i glogovu krunu
kojom okruniše Kralja

Kroz miris kadulje;
daj nam uzduh svagdanji
i da večeramo
u nadi:
da usnemo stoljetni san
bičevima opran

Kročim bjelinom
na labuđim trgovima
i na sajmištima rasprodaje
maslina i smokava

Miris povjetarca;
zanosna mašta i zibanje dojki!
Zagrižena usna

Hoće li na krilima glasonoše
razlijegati smrt

IZGUBLJENO VRIJEME

Kao spomen u toj humci
povrh vihorova ljutih,
kao kruh nasušni
u mojoj sobi:
zvuči

Raspelo:
do raspela riječi
i sve šušti, tamni –
izgubljeno vrijeme
kako zvuči

ULAZIM U KUĆU OGRNUT STRAHOM

KUĆA

Ona je zidina od kamena,
od pijeska
i od živoga vapna

Ulazim u kuću ogrnut strahom

I sve je tako mrtvo:
pogledi, ormari,
stolice

NA STAROJ MURVI

Na našoj staroj murvi ucrtan očaj
koji raste iz tkiva murve.

U tijelu tiha glazba
posiplje me prašinom stoljeća!
Hoću li izdržati sve te ritmove,
sve šumove vremena?
Deus absconditus

Ružo svjetlosti i tmine;
rascvali anđele usnuo u nadi
pepela,
u zavjesi paukova skuta,
u zavjetrini mora nemirnoga

Hoćeš li u sutonu zibati nerođenu djecu –
Rahelo tamna?
Hoće li mlijeko s jutarnjom rosom poteći
niz padine šuma?
U lipov cvat ucrtavat će se novi inicijali,
hoće li i oni izrasti prema suncu
kroz sumporne magle

Djetinjstvo zaboravljeno u maslinjaku naših tuga
Stjegovi će razgrnuti pepeo s kostura;
mramor će zasjati u morskoj caklini:
samo da usne izdrže pune mudrosti i svjetlosti,
kada se crvi razmile ispod tmine kostura
u mirijade prašnjavih atoma

Ispod rana će rascvasti polenov prah
i čut ću pucanj unutarjnega kresiva
Ne čekavši odgovor propupat će novi dan
U našem vrtu, na staroj murvi
i na lipi
izrasta očaj,
šumi vrijeme
i čuje se bat koraka okamenjena

NA PRAG DOLAZIM

Kroz miris mošusa,
kroz dim,
kroz okućnjake
na prag dolazim.
Domajo sjajna i krvava

Krik moje dragane javlja se u sumrak;
i kiši
po pragu izgorenom.
Pepeo sveti
i skuti doma,
izrodit će novu svjetlost
kroz dim

Plodovi nerođeni
gase se u cvatu,
u utrobi

HRVATSKA, MOJA DOMAJA

Odlazim u nepoznato
s tragičnom sviješću
o maslinovoj grančici,
izranjam svoje zrcalne oči
u plamenu svijeće
Kroz stoljetna lutanja
izvodim svoj puk
pred njegov križ
i pokazujem njegova Šimuna

U tmini iskri blijedo svjetlo voštanice
U kasnim noćnim satima stojim u susret
avetinjskoj ptičurini
i mašem maslinovom granom
Donosim okus juga

KRALJU HUMSKI

Vidim te velika i silna – kako u zanosu
koracaš kroz tminu i cimlje! Kralju humski,
tvoji potomci samuju i ratuju
Silni potomci koracaju kamenim svodom
humske zemlje
i vide more
koje šumori kroz sve tvoje stope

Kresivo i vatra; zategnuti luk i lira –
sve su to oblici tvoje opstojnosti

Kako vratiti život iz pepela?

Samuj kralju humski
s mačem u ruci,
donesi svjetlost svojim potomcima
hrvatskim mučenicima
Upalit ću svijeću pod križem sunca

Razastri veliko i silno carstvo
da ćutim tvoj stameni stas: sigurnost
Zrcalno bdjenje u molitvi i kruhu

PEPELOM TUGE ZASIPLJU MOJU ZEMLJU

I.

Majko milosrdna, što ostavljaš me noćas
sama,
dok pod prozorom tutnje crne vojske
i zrakoplovi uranjaju
u moje zatvorene zjenice
U molitvi,
kroz trnov vijenac:
sasušena i svježa krv
Pepelom snova zasiplju moju zemlju,
pepelom tuge

Darovi zločina buknuili iz tmine;
ispod krvava noža
Ogrni me kožom leoparda
i pošalji mi moje oči
Urne i zlobu zaboraviti moram,
one niču iz proljeća
kao i ljubav omrkla u knjigama
kao fosil

Kroz plač djece, milosna Gospe,
uznosi se moja uspomena

II.

Dok na usni gordoju visi mač
pokapam kletvu; vjetar blaženi
nosi tugu! I stijena pusta
poskoke krije
i snove

Milosrdnice iz zavjetrine,
dobrodošla u moj narod
sliko mira

Avetinjske pokopavam snove,
nemir iza mrklog mraka
i iza prhloga praha
Uz prozore tamne
leptir –
samo jednu noć će lupat krilima

Majko milosna, navij nam satove ahajske
da otplovimo u plavet

BARBARI I DUBROVNIK

Kroz kapljice vina,
kroz njihovo cijedenje
i kroz usne
sumorna počinje jesen
Miris tamarisa
i bezimena vjetra –
miris tuge hrvatske
(plač i krik hrvatskih majki)
nad zlogukom sudbom!
Sjene bradatih barbara,
bizantskih lešinara
u kužnom ozračju
drevnoga Dubrovnika

Surovost na licu barbarina
istrgnuta iz čopora –
ne može razumjeti svježinu i vedrost
Dubrovnika

Koracajte smjelo,
vi hrvatske majke
jer naši su sati zgusnuti
Živimo između trenutaka;
između predaha,
u strahu
u suterenu,
u podzemlju katakombi –
namijenjena nam je sudbina štakora
O majko; europske bijele zore sanjam –
u kristalnoj vazi,
u antičkoj metafizici
Dobra i Zla,
dok u suterenu ispijam
možda posljednje kapljice
blagoslova
s hrvatskoga zgarišta

Mostar, noć između 2. i 3. listopada A. D. 1991.

MIRIS OLOVNE KIŠE

U čeličnim žicama: bez gradova, bez lica
hodaju po bespućima
djeca i zanesenjaci rata –
u očima samo tmina i bljesak munje
U vapnu miris paljevine
i miris olovne kiše
Spodobe oko nas. Vitlac košmara.
U uznicama jezik čovjekov
sije smrt
a miris kadulje ispran olovnim kišama

Gasim svjetla, tamni grade
bez lica, bez grimasa.
Koliko još ima valova
pitam prolaznika, i čuje li zibanje mora?

Gospode: zašto me nisi učinio školjkom
da pjevam i zibam se u tami mora

OKAMINE MOSTARA

*(Zbog licemjerstva onih o kojima smo skrbili, ovaj,
prije svega hrvatski, grad uspavano umire
uprkos tomu, opstoji nada)*

Vrt je to pun tamnoga srebra
okovan tmicom.
Genezaretski vrt pjesme
Plavičaste vatre! Pun mirisa paljevine
koja se širi dolinom Neretve.

Dok su mudri nestali u hipu,
ja pretačem u san, ovaj galop zebnje.
Izlazeći kroz crkvena vrata
mislim na Judu.
Posljednja apostolska večera,
obješena slika pred mojim očima:
utisnut pečat u srcu.
U umu tmina!

Sada je večer. Mrtvi san mjesečine.
Biblijska vremena nad Mostarom!
Plameni svici plaze moćno,
prolaze kroz kamene dveri grada.
Nisu to olujne nebeske svjetlosti

Glas voštanice umire,
himben je promaknuo koplje
Konjanik mrtav. Na uzglavlju mirta.
O, genezaretski vrtu sumraka!

Mostar, 27. lipanja A. D. 1993.

KROZ BLIJEDU I PLAVU VEČER

GOSPODE SAMOĆE

Gospode samoće:
kroz blijedu i plavu večer
lutam
kroz notne postaje
Opčarava me sneni glas

PJEV VAŠ ČUJEM

Kroz vrbik misli
i crne loze
pjesma vina
U zavjetrini bure
igra maslina

Krici iz školjke
pjev vaš čujem,
u zavjetrini rike topova,
u pustoši
a u zaleđenim ustima grč

I dok jezik zapreten
anđelovu pjesmu pjeva,
sandalova pustoš
skrivena u maslini
bdi

NA DRVENOJ SINJI

Raženi kruh i oštrica noža
bride u tmini,
na drvenoj sinji
Bukare vina
izmamila noć
u predvorje

Vrijeme je zastalo u crnoj smrči
Zatim je došao vjetar
koji je bridio sve do jutra

KROZ SUTONSKI VRT

Kruh se razlamao u svjetlosnim rukama sestre Nade
do najsitnijih mrvica
Uzeh svete tekućine da poškropim
i blagoslivljam Duh
koga tražih u mirisu kadulje

Vrijeme izbija kroz hladni proljet.
Nosili smo tminu u krčazima
da ljubav uberemo. Glazbalo je šutjelo.
Vino ostade dovršiti započeti ritam
tijela

Kroz sutonski vrt
odjekuje proljeće

KRIŽ OD ROĐENJA

Tu ispod loze
u humusu pulsira harmonija
iz mošnji rođena
i tu počinje kalvarija:
tu je već križ urezan,
tu su već grijesi nasljedni,
tu se bol opire zemlji
Smrknuta lica,
sve ulazi u agoniju,
u boju smaragda,
u bez/svijest

Ne boj se tame u sumraku
kada sjeme padne na plodno tlo:
ne boj se karmičke zakonomjernosti
tu ispred našega mora;
ne boj se prijetnji, niti bure
jer naše su ure
iz sjemena
do peluda i do praha
u tami vremena

U ZNAK PLOVIDBE

nisam razvio bijela jedra
u znak plovidbe,
u znak pomirenja

U šutnju sam zavio papir
Dolazi vrijeme sazrijevanja:
ali barbari se došuljaše s crnim perunikama
i otrovom u očima –
koji se u ponoć probija
kroz bijela jedra

RIJEKA I MORE

Putuj tiho putniče od algi
Stijene će te pratit,
ispod mosta,
gdje ćeš proći
rubnim dobom
kroz korito tamno,
i korito slano

Minula su doba pjene
Sad su vali puni
milosti i tmine
Svakog trena dodirnuti se mogu
i prijeći granice:
od sjene
do sjene

U SLANOJ HRIDI

Vrijeme usidreno kroz miris slane kiše.
O Memnone, šumor života je crno čekanje Jutra
i Svitanja. Odbljesak tamnih valova;
prah koji prožima dušu
i svjetluca u oku istopljenju

O zvijezde na oštrici sablje,
o mračni mirisu borova
u slanoj hridi
kupa se smrt

Ispod planine ljubav i čemer
Svjetlost kao tajna i šumor

KONJANIK MRAČNI

Noćas će doći u san
sav u bijelom ruhu
konjanik mračni:
razapet će šator,
rastrti tepihe tavisne,
rasuti pepeo

U mom srcu
će stjegovi zalelujati,
svanuti bolesti davne
Noćas će doći u bijeli san:
crni konj i tamna smrt:
pod prozorom

U TMINI

Ispod mjesečine
u tmini,
strpljenje i ljubav

Mogu li nerođene duše
donijeti oluju,
donijeti pjesmu svitanja

UMRIJETI NOĆAS U PATNJI

O GEORG TRAKL

1.

Plakao sam pred bolesnim mislima: o Georg Trakl!
Farmacija je ludost! Na frontu je bezumnost!
I noć tako crna ne vjeruje mislima?!
Ispituje sjenke pojavljivanja
mjeseca, i gdje se ponad tmine prostire Venera?!
Figure sfinge poredane u tlocrtu svijesti
i tu Minotaur sve proždire!
Kroz gutljaj vina;
kroz dim tama prodire
u kostur bića.
Kroz ocvalo inje izvire ocvali Glas
Crni gavran pronosi čudnu vijest: o Georg Trakl!
Zaspao sam sa zapisom na bedrima mladosti,
pri izgubljenoj svijesti. Vjerujući u inkarnaciju ideje
o posvemašnjoj pjesmi,
koja tutnji bićem pjesnika i pretvara ga
u žižak zapaljen u noćnoj tmuni,
na ledenoj poljani –
gdje ostali čekaju, ukopani, nove ratnike

Plakao sam u postojbini sebe, tragajući
za listovima papira
koje je Svevišnji pripremio za naš objed!
Barbari su otišli s Venerom

2.

Usred šuštanja planinskoga snijega
čuo sam pjesmu harmonije
svudnazočne šume u kojoj koracaju
uporedo: Sjenka i Glas!

U put neočekivani iskoracujem,
u šutnju utonuo, u bljesak smaragda –
dok u okovima tijela –
misli, prhke misli
sudaraju se sa svježinom uzbibane krvi.
U ožiljcima peta, prijeđeni kilometri,
u luli sasušen duhan
i povratak Angelusa
svom križu,
maslinama i vinovoj lozi,
kameni i sjenci poskoka

O zimski dani, vaša je svjetlost
sva u iščekivanju

DEUS ABSCONDITUS

Rumen izgubljena u lijetu netopira.
Vrijeme grca. Isus iz Nazareta nije izmislio vrijeme:
ni početak, ni počinak!
A vrijeme tutnji u bubnjiću i napinje
njegove opne i strune
dok lampa tiho zgara.
O draga moja, ti si probdjela cijelu vječnost!
Al' počnimo iz početka:
iz prapočela, iz zgasnuća bajke!
Ti i ja u vrtu smilja i ruzmarina –
u oazi: uzbrani za jedno trajanje
do uvenuća, do prhkoga praha.
I opet ispočetka: tutnji mi u ušima!
Pred očima, i uokolo, voštanice
žučkastu misao kazaljkom zaustavljaju

Odveć je kasno draga; vlakovi su otputovali.
Zalud je zaustavljati kazaljku. Isus iz Nazareta
nije potaknuo vrijeme.
U pjeni vrtova
samo voda i sjena štapa
iz kojega se plemena naša stoljećima začinju
i nijemo poklanjaju Mojsiju koji čeka izvješća
Deus absconditus

OTVORENA PJESMA

Napuštajući vrtove srebrenasta smrt zakuca na vrata.
Iza ključanice prostirala se izmaglica:
na jednoj strani sumpor,
a na drugoj obali rijeke cvatu ljiljani
i miriše kadulja

Nage ljubavnice igraju u čaši vina
Po pustim poljima rovovi: bolest i smrt
Obnovljena povijest zakuca na vrata
i ona se otvoriše
širinom zrcalnih vidika

Kroz obrađene vrtove penju se povijuše
iz kojih se slatki sokovi cijede
u nabubrelu rujnu
Ruže zemljane posude
da uzmu blagost zemlje:
sjeme ljubavi
Imaginarna pjena plodova u ustima

Kroz noć sočne psovke juga odjekuju
U tami zemlje niče nova pjesma
i dok srebrenasta smrt zaključava vrtove
i zastire zemlju blagim pokrivačem
šuštanja, i šutnje

OTIĆI A NE VRATITI SE

Otići a ne vratiti se,
ista je sudbina svih nas
i ništa se pri tom ne će izmijeniti.
Niti će se vode zamutiti
Nit' će se nebo zatamniti!
Ni mlijeko prestati teći ne će,
iako tek rođeni a na put
već spremni,
na dugi put.
Put bez čekanja.
Vrata zatvoriti,
vrt otključati
i igrati se

SLUŠAJ IGRU I OLUJU

U mjesečini
i u biserima morskim:
slušaj igru i oluju.
I u cvijeću i u gnijezdu
gdje se gušter šulja,
gdje je vrijeme ispjevano.
Opet će nas Jedno spajat,
za sva dobra,
za sva doba
zavičajne školjke

ŽELIŠ LI

Želiš li mekoću plača
i gustiš tame u mojim očima,
ocakljeni hladni sjeverac
što širi mi zjenice?

Želiš li smrt i uznesenje:
titraj plamička
na zelenoj livadi?

Da umrem noćas u patnji,
u sivom kršu polomim kosti?
Titram kao sjenka pred očima,
kao zrcalna svjetlost nad tminom bunara.

Pogledaj u smrznute vinograde,
pogledaj preko Ljubeća
i u moju dušu svrni pogled

Želiš li mekoću plača?

U VLASTITOJ SJENI

UPORABA RIJEČI

Uporaba riječi! To je božanska moć!
Prepustimo se toj najizvrsnijoj moći!
Moći staroga lijera da miriše na bjelini papira!
Nemiru koji će ustrojiti drhtavost sloga i riječi.
Prepustimo se krhkosti i svemoći plavetnila,
olovke i bjeline papira. Iskažimo svoj uzus!
Zapalimo mir i otisnimo se u neizvjesnost.

U neizvjesni labirint zapisanih slogova;
razbijajmo glavu mogućim smislovima –
da što manje zamijetimo vlastito umiranje.
Kada se smrt približi,
ne bojmo se kratkoće vremena.
To je božanska moć!

LAKU NOĆ, JUŽNI VIJETRE

Zelene igre u usamljenom gustišu,
iza malenih vrata izbice, javlja se južnjak

Cvjetaju zvjezdani snovi pod kapom nebeskom;
i u dodiru hladne zvijezde Danice
pristaju kormilari barki

U dubljini mora, u gustišu usamljenom
mrak pokriva krvave lokve

Sjećam se svojih bespredmetnih i dugih šetnji
pored obale. Sjećam se susreta
i vlastita skrivanja

U utrobi drvene škrinje
i ne misleći na mrtve
a postupajući po nalogu raspoloženja:
laku noć kažem južnom vjetru
koji me okupa topline sumnji

§§§

niz slutnje nadolazećega
u tminu noći uvijaju se moje ruke bijele
i moje usne tamne

U NEPOZNATOM

U korijenja gdje crna zemlja
ljubi naše stope,
u tminu ljubičastoga jorgovana,
u smrt

U nepoznato izvodio sam jezik
I grimiznu rumen djevojčice
iznesoh na blijedu mjesečinu!
Plakao sam od neizrecive radosti
i od skupljenog bola u skutu

I povedoh je u podrume moje svijesti
Na kraju: skupili svoje prnje
i ljubih stope
mjesečeve sonate

O POLNOĆ, PRIBLIŽAVA SE BOŽIĆNA ZVONJAVA

I.

O polnoć, lagani leptir, titranje užasa
i ples oko voštanice
Približava se božićna zvonjava
i uzduh je taman
Mračni se zvuk javlja iz duboke noći!
U bijesu, posrćem, čekajući srebrenu ribu
koja se ljeska na mjesečini
u dubljini planinskoga jezera:
iza kojega je tama i šutnja
Ribari prazne torbe kositrom
i ubacuju srebrenastu mjesečinu
kroz tihe note kozmičke glazbe
Tu je priroda savršeno skladna
Potrčашe djeca izgasiti srebrenasti balun
mjesečeve svjetiljke koja se zrcali ponad jezera
Ne sanjajući da su zimske kupke opasne:
o igre djetinjstva! Kada sam ribarevu mrežu
punio planinskim zvukom i
suzama utopljenih mrtvaca:
počeše se duhovi dizati ponad tamnih
voda jezera. I zemlja počе mutiti vodu!

Duboko u noći svaki zvuk koraca prema uhu!
Jezero je napunilo snove

Vino je ugrijalo i tijelo i uzduh
Odmotavao sam vrećicu s mirisom duhana
Lipov cvat je potajno i okrutno mirisao
u oštrom trbuhu bure
Imali smo zadatak: prevaliti put
Ostaviti samo kostur iz koga će poletjeti golubica
u zvjezdanu noć. Smrt.
I čuh uzbuđeni vapaj:
»Gospode, zašto si nas ostavio?«

II.

Izgubih se u šumi, u vjetru ledenica
Osvijestih se!
Pogledao sam u svoje kundure
iz kojih se širio zadah raspadanja
Gospode, još sam živ: usprkos strašnoj zvonjavi,
usprkos mrklini. Uđoh u blijedu okrečenu svjetlost.
Dotakoh meso nesna! Tjelesnost Boga se širila
u prostorijski: kleknuh!

Izbezumljen leptir skončava u krik
koji se javljao u praskozorje

Ne mogoh podnijeti težinu trenutka
Okačih kundure o tužnu vrbu,
izađoh u noć koja se prostire dolinom
i potrčah prema jezeru
Srebrenasta riba se javi iz tame mraka

O, zar sam već tu – sunčani Ozirise
koji se javljaš iz dubljine tlocrta piramide?
Legoh u noć. U svijetli obol koji je zračio iz zjenica
Javiše se zli duhovi! Još jedanput klekoh!
Uz oluju i grmljavinu tijela
sašao sam u podrume svijesti. A potom me unesoše
u toplinu djevojačkih snova.
Rekoh: samo još trenutak
dostaje mi tamne tinte
da pjesmu zapečatim svojom krvlju –
koja je šiknula iz tamne rane
koju zadobih spuštajući se niz litice
noći
u kojoj izraste kvasac
i blijede gljivice nestadoše
u slanoj utrobi vode
Njezina toplina donijela je mrtvorodenče
Angelus me potapša po ramenima
Aleluja, aleluja

ZORA I PUPOLJAK

I.

Bdjet će posljednji pjevači, bez trublje,
bez znaka zore u vidokrugu mladih maslina
Ponovno će zašutjet u zoru
U suton će izbiti prazna noć
Čemu ima smisla danas pjesma?
Kada topovi pucaju,
kada odjekuje rika pomahnitale sotone!?
Gore gradovi i sela. Miješaju se krv, pepeo i suze
na okamenjenom licu
Nijemi govor – govori o užasu!
Gospode, zar su nas napustile bajke?
Jesu li progonstva budućnost?

Hoće li posljednji trubači napustiti spaljenu zemlju,
hoće li svi pod zemlju?

II.

Okamenjena sadašnjost je zbilja!

Nijemi pjevač uzima grudvu zemlje i raspršuje je u
san

O čemu će pjevati budućnost

koja čeka na pragu Domaje?

O daleka i neizmišljena pjesmo ...

Ako ikada zapjevaš: to mora biti pjesma bola i čežnje,

pjesma olova i kiše, pjesma krvi!

Kišom će se sprati nevrjeme i

novi pupoljak će dovršiti zrenje

ZIPKA I SMRT

KRUNOSLAVU KORDIĆU U SPOMEN

(17. rujna 1994. – 4. srpnja 1998.)

Ovu knjigu posvećujem tebi sine.

***Svečano si se pojavio, a potom brzinom svjetlosti
tragično nestao.***

***Cijeli svoj život posvetio sam tebi, tvojoj mami i
umjetnosti.***

***Bio si savršenstvo umjetnosti za svoga kratkoga
ovozemnoga boravka.***

NA JUGU TMINE

NA JUGU TMINE

Na jugu tmine
koracaju dva pegaza
u nepovrat.
O čemu sniva moje janje?
Koji blud
u zemlji nestanka,
u zveket sablje
uzda se moj mijat
u rasap:
i čije su pjesme oteščale,
zanimile u zoru rose,
uz zibanje mora
Na jugu tmine ...

U KRISTALNU PRAZNINU

Trne ti srce, trunu ti kosti,
para se zadah od svjetlosti
U kulama bjelokosnim
kostobolja cvate kao cvat u posudi,
kao stalaktit u kamenu
Ti iskoracuješ u prazninu, u izmicanje
Ponad nas je nebo, ispod nas je more
U micanju sjenka i stijenkâ,
iskoracuješ kroza stabljiku ruže crvotočne,
u stabljiku omorike
Tražiš odmor, na tren; zasut vremenom,
zastrt vjeđama, nadaje se prostor beskrajâ

O krvi svjetlosna
u posudi tijela –
sklad iz prapočela cvatnje,
kroz sivila kula i
žrvanj vremena,
o vremenitosti ne razmišlja
Žrvanj je u nama i mi u njemu

Ponad nas plavet,
ispod nas praznina,
ti istrčavaš u kristalno jutro,
u kristalnu prazninu
koja u tebi pjeva, pjeva

KROZ PUKOTINE SNA

Vodi me kroz pukotine sna i strasti moje dragane.
Vodi me k moru plavom: uzbibanom i slanom.
Vodi me htijenju, kroz patnju:
kao lice umorno kroz jesen.
Vodi me željama skrivenim u glazbi glasa,
glasanju vrbe proljetne

Ruke bijele, ruke modre sanjaju povratak iz
tmine.

Bože, daj da kriknem odmoran u jutra rana
kroz rosu, i u sumrak kasni.

Daj da izdržim kušnju.

Daj mi utjehu vina i crnih žena.

Daj da smrt blagujem: da ona bude
prah zvijezda, tjeskoba očiju.

U nepovrat da odsanjam svoju mrklinu
i da čujem blago šuštanje listova marelice

Koracam kroz ljubavne otkucaje
u mrtvu noć.

Daj da crn od noći bdijem
s kipovima bijelim pred katedralom,
štujući ljubav.

Dvije gole grane kroz tminu kličaju:
sjemenje i svjetlost zavičaja zaiskri
i zasuzi u tvojim očima

BLAGUJU MOJE TIJELO

Uzmogne li im se darivati, blaguj u moje tijelo,
svijetla sjenko,
rasuto svijetom i grimiznom tamom
U njedrima krčaga
zrcali srce rasječeno:
u krvavoj juhi blaguj u moje srce,
Bože blagi,
moju dušu blaguj u
razapetu jezikom,
za nepce neba okačenu i za zemlju pustu

Blaguj u moju dušu,
blaguj u moj glas u glazbalu,
na žici, struni
blaguj u moj krik
i krik galeba potonula u more

GROBLJE SMRČENJACI

Kroz duge godine, kroz stoljeća rastu smrče i
borovi
iz grobova tihih. Kad jekne zvono, u zboru nijemih
ustaje

Ljubav i diže se u duhovne etire.
Uokolo jesenje padanje lišća. Groblje Smrčenjaci
u lijepom zimskom sjaju. Duše najmilijih
počivaju

Aveti rata snuju mlada lica
s hladnog kamena grobnica.
I preko ruba ništavila u grobu je vječni amen

S lijepim licem Gospe, tražim Te svevideće oko.
Kročim k jeku zvona, kroz doline nesna i mojih
htijenja.

O lijepa nevjesto u naručju cvijeća i zvona!
Ima li tuge veće od izgubljena grobišta
do izgubljena domišta?
Jesen kroz tvoje grane šumori smrčo!
Ljiljan svetog Ante trune kao plod tvoje zemlje

Kao jeka anateme duhovna misao odjekuje.
Misliš li na nas svoje sluge, pepelom čistim
posute?!

Kroz stoljeća zaboravljena, kroz kupolu misli
neizrecivih
dostojno je i pravedno u srcu uznositi ljubav.
Nad dušama i nad vodama Tvojim nek' je vječni
mir

ZABORAVLJENA ZEMLJA

UOKVIRITI ŠUTNJU

I.

Umjesto rana
uokviriti šutnju
u bjelinu
koju guta vatra

Na kraju: s iglom ostati sam,
postati san
sljubljen.
Uljubiti se,
uljuljati u tkivo,
u okvir sjene
koja izmiče hladu
nad vodom
U praelementima odlazi
u prah,
u prh,
ništavilo i ostalo

II.

Htijenje odlazi niz slutnju,
u ružoprsti zalogaj crva,
u meso ništavila

Ništa p/ostaje ništa
i slasno pjeva
pjesmu solipsizma

Uzmimo tminu za svudprisuće
tad Ništavilo proviruje na svjetlost dana

Bi svjetlost danja
Ništa postade Riječ i posvemašnja Noć

NAD USUDOM GLASA

Kučaj i otvorit će se
Otvorit će se oči smaragdne:
izdrži pogled taj
Tu stopala utvrđuju svoj položaj
u zemlji

O čuvari Hada,
u tmmini ljubičica ispod Egeja,
u maslini mira
miris ljubavi

Travanj je okrutan u darivanju radosti iz smrti,
iz mrtve zime
zabranjeni ljubičasti grad
Glas roga
Trublja
doziva draganu cvjetne mladosti
a ona spava na odronu kozmičkoga impulsa
Snatri jug, koji nam se približava
kroz srčane žilice, isponova

Spavaš u miru masline,
i ja mašem mirtom
u smjeru čiste slasti
i zagrobnog odsustva
Nek Vječni bdije nad usudom glasa

Mostar, 9. travnja (Cvjetnica) A. D. 1995.

KROZ SVJETLOST JUGA

Kroz svjetlost juga, kroz kristalnu suzu vina
s jerihonskih obala dašak tuge
svrati u zaboravljenu zemlju.
U meandar kozmosa, u čiste čestice
dušu udahnu! Napojih se snagom. Bože, skupih svoju
tminu,
svoje krčage. Krenuh kroz eter ususret beskraj
vremena i
prostora. Gibanja satrvena putom. Maštam o
besplodnoj smrti,
kada o končiću igla visi, njiše se lagano u ozonu,
kroz plošnost prostranstva.
Nasred livade u cvatnji snijega i južnih oluja: smrt.
Skamenih se u mirisu lipova cvata. Iscrpljeno polje
mogućega
prelazi u igru. Sučelice igraju smrt i čestica bezdana!
Ruke oprane lavandom čekaju milovanje i red

Jezgra je začeta u stratosferi sjemena.
Tijela zamiru u tjelesnosti. Razliježe se krik.
Duše se bešumno ravnaju središtem mita

Ljubav dodiruje skamenjenu smrt, kroz pepeo,
kroz grudvu zemlje. Vino daje usmjerenje prema koncu
kozmičke mase. A to je samo trajanje

Brod natovaren tminom.

Smrt se zrcali i smije svojim zlatnim zubima

Mostar, 28. ožujka A. D. 1995.

SNATRIŠ LI O MORU

U razvalinama čeljusti,
zibam svog nerođenog anđela
u mislima.

Poprskan krvlju dopire moj glas
iz najjužnije tamnice,
iza hrvatskih granica
po bespućima rastočene krvi
koju gladijatori
pretaču u ništavilo

Bridi pogled uprt u sjevernjaču,
Zagrebe, snatriš li i ti
o hrvatskom moru;
o zemlji humskoj?
Brišeš li svoje slane suze
tminom valova
koji dopiru do zavjetrine
kroz zavjetne misli,
ili možda hrčeš ubrzanim snom,
poprskan sistolnom krvlju vitezova
I snijegom anđeoskim čistim?

Pretvaraju li se svi sati u polnoć,
u zatvor
bez izlaza, u katakombe juga
gdje blagost naše krvi otkucava svoju ariju
satima, danima i noćima?

Izmišljaš li obrise: oplodnju tame,
nova vinogorja
u kojima ću uzbrati tminu grožđa slasnoga,
i pelin?!

Blaženi sati prošlosti.
Nemani će progutati grožđe.
Nemani oplodjene u našim skutima,
na našim mliječnim stazama
i u krilima majki.

Sotonske aždaje
s upaljenom svijećom
u vidokrugu; u srcu svijeta
jahači apokalipse kroz noćni dnevnik,
kroz ulje ruže
batinaši
prolaze

Snatriš li o moru
i silnom nemiru
koji se provlači kroz uzane koridore,
između sjekira i strijela odapetih
već cijelo tisućljeće.
Htjeo bih ustati. Biti busen trave
cjelivati rane mladoga bilja
kao čistu suzu,
kao ružu uzbranu
na križnom putu hrvatske kalvarije.
Tama je

Mostar, 30. prosinca A. D. 1993.

TAMNI SVIJET SJENKI

LJUBIČASTE KIŠE

Ljubim gorke trave
i pelin tvojih usana,
dok kiša pada, ljubavi

Ispod ljubičaste mjesečine
zakovitlana paučinasta prašina,
kao kada ljubim tamni svijet sjenka

Tada ljubičaste kiše padaju
nad mojom domovinom
i liju kamenu sol,
sumpor

Tako gorke trave
i gorki,
gordi plač
niču kao skeleti iz zemlje

ZATOMLJEN GLAS, IZLAZAK

Bijele tipke tvojih grudi
kroza sjenke snova, kroz bjelutke
napreduju k žutoj mrlji nevida
Igra svjetlosti i sjene u glazbi vida
kaplje na platno. Dugim prstima prebirući tipke
i kroz plavu kosu snova, kroz dubljinu duše
rosa kaplje na platno plavetno,
na platno zemljano. I miris smole, i instinkt srca:
u grlu sove zatomljen glas. Na stopalima
zgrušane grudve smrti,
navješćuju izlazak
uz zvuk zvona, i kroz srušeno vrijeme
dašak bjeline otposlan u sunovrat

TUŽNE NOĆI

Iza zastora, iz kamina
svjetlost bljesne.
Blagdan me prati.
Dan je sjećanja na mrtve
a mirišu jabuke
kao širom otvorene latice

Lavanda mi kuca
na prozor trećega kata
u tužnom i paklenom Mostaru,
u ljeto Gospodnje tisuću devet stotina devedeset i
treće.

Na pragu je studeni,
spomendan mrtvih duša.
Galeb svrati u tužnu noć
sa splitske rive, donese okus mora
i sol juga, donese u žalosni Mostar

Dolaze jabuke, znak zime.
Dozrijevanje prolaznosti.
Moj vrt prolaznosti putuje samoćom

POSILIJE UMORA, NADA

Posve umoran, ostajem sam
u luci gdje barka usidrena
bdije,
nada mnom mjesečina.
Vije se blijedi, posve umorni
pramen ljubičaste kose

Bože, Tvoje su sjene pale oko nas.
Tvoje su misli svuda gdje barka plovi,
gdje dopire glas:
uzmi nas

Bože blagosti i morskih tmina:
kad plima valja moje misli
i pjani mjesec rida,
Tvoja su djela moja nada

Čempres samac
u glazbi bezdana

ARKA I BOSNA
(prijateljima koji otputovaše)

UPLOVILA JE ARKA

/U spomen Vladimiru Pavloviću/

Kada je oćutio miris juga,
crveno vino
se razlilo po stolu
kao tinta,
kao krv sistole

Arka je pripremana za isplovljavanje
orbis librorum
od tamne Narone
do obala i otočja diljem svijeta
rasuo se jezik naroda malenog
a silnog
Ćutio se miris juga, miris oleandra,
cedrovine
Slutio se jerihonski put,
onako usput
zapela je sistola,
zaplelo se oko nevida
u ljepotu svevida
i stvorilo hram ljepote
u jeziku čudnom
koji miriše poput bilja,

poput obilja
sredozemnih pozlata

Kad su Avari s Istoka
pohrlili u arku adriatsku,
uskomešao se naš usud
slutio sam zadnju bajku od Narone
A Zapad se crvenio kao nečista glina
pergamene
i nemušti jezik zaplovio je u prah

To je mrtva straža duha,
usnuli dan
Mrva kruha na svagdanjem stolu
Bukara smrekova kod tronošca
i zapeti luk

Zvijeri su ukroćene

Suza ljubavi skliznula je u pustu sol
Ribar je ulovio vlastitu sudbinu
Zipka zemlje
kriknula je
u glasu ptice

Tko još živi od kliktaja
od njega i mr'e!

I čekam riječ kojom ću započeti pjesmu
iz tmice, iz nigdine
obrisi tog lica
i te majke latice
razlistane knjige,
usta puna plamena
plamte u cvatnji preludija

Vidjeh dom svoj
i lelujavi trepet voštanice
suza vječna poteče
domaji Croatiji
Mirta jutrom miriše
na uzglavlju mrtvaca

Tko osluškuje proljeće u prosincu
kao sipka, blaga zemlja
čiji prhki obris
tek raspoznaješ u radosti i tuzi

Ta slika mora; to krotko sunce
stalno ti o vratu sjaji
kao biser azzurni,
kao mlada lasta
prepoznaješ svoj lik u zrcalu.

Ta pusta korablja, postelja tvoja
blagost osupnuta od riječi skamenjenih
Staze i stranputice ponad kojih
fijuče vjetar,
dok ti uzglavlje češlja
Bože, zagrizoh tu edensku jabuku,
taj jal hrvatski,
taj val jadranski
i skliznuh pod pepeljastu zemlju
Čuvši taj davni šum prošlosti,
smrt koja tinja u svakom biću

Vidjeh dom svoj
uz lelujavi trepet voštanice,
kada je crveno vino
zamaglilo bjelinu stranice
Vidjeh dom svoj
što u ponor bičevan odlazi

Vidjeh granice suza i zjena otvorenih,
tu su kosturi i pjene
koje isplovljavaju u vječnost

SEJMENI BOSNU POROBIŠE

/U spomen fra Antunu Antunoviću/

Sejmeni babo niz polje idu
Sejmeni Bosnu pohodiše
Bosnu porobiše

Ostade uzdah zaleđen u krik Ujaka
Stoljećima tako traje
od Kraljeve Sutjeske do Rame
ostadoše rane
na zemlji crnoj
na zemlji plačnoj

Stoljećima posvuda suton
I iznova dolazi suton
kroz naklon mladoga mjeseca

Križ na stećcima, u zemlji
grčevita neravnoteža,
u zrcalu rijeka
nema mira

Zapleo se jezik u krik
Krik u zoru ožujsku utonuo

Ostade muka naše muke
koju stoljećima nosimo
ni krivi ni dužni

Crni rupci Kraljeve Sutjeske
ponovno cvatu
na veličajnom tlu
u kobnu vremenu

Jesi li se umorio
Ili su te umorili
Posrćeš, zapliće tijelo
a golubica mira
s maslinove grane
poleti u zoru

S one grane kojom si ti još sinoć
blagoslivljao
Slavio ime Gospodnje u vijeke

Ti koji si koracao
i nakon mladoga vina,
iz srebrenog vrča,
od zemlje humske
darovima obilja
obdarivao si Bosnu voljenu

Što je čekanje očajno
Što je očna duplja
dublja
Znadu li sejmeni što je strah

Što je odraz dublji i mutniji
a voda plića,
lebde li stvari i bića
u prašini tužne zemlje

I što je zrcalo smrti
u odnosu na dugovječnost,
na povijest
Što je povijest sabita u osmijehu smrti

Što je zemlja Bosna
bez šapata fratra,
bez tog kišobrana
pod kojim je blagi prijekor
i molitva
za kruh naš svagdanji

Krov koji je sa strijehom čađavom na
zemlji,
bez temelja i zidova,
što je on
kroz kojega bodu zvijezde
i polusjen mjesečeve svjetlosti

U nestanku nimalo milu
tajanstvenost u krilu,
na ciljniku ništavila
što tu Brat može u postelji bijeloj,
u kovčegu okovanu

Sejmeni babo Bosnom prohodiše
i začudno
ostadoše
u vijeke vjekova
Amen

PUT U NEPOVRAT

GRANICE

(Granice koje nestaju, koje klasaju nadu
u prljavim predjelima, nitko ne gazi
i nitko ne prelazi)

U njima su neboskloni, svodovi,
preko njih su bespomoćno prelazili puževi;
i školjke se preko njih titraju skladom
svemirskog oceana.

Kroz granice, kroz zelenilo polja
i kroz polje bezgraničnosti
vraćaju se granice.

Glasa se nada sve do ruba,
do ponora krika
udubljen glas,
odjekuje

Obrubljen život nad ponorom,
ulazi u orbitu,
u vodu smrti
kao lešina koja se raspada.

Bezvoljno
kuca čas sudbine
koja se lomi u prstima,
lomljenjem kruha.

Pustoš
kroz rub ruba rupca,
krv i pepeo križa
do granice,
do postaje uskrsnuća

Mostar, 24. veljače A. D. 1997.

UHO

Krici svemira i svjetlosti
odjekuju crninom uha;
zasadena bolest

Orgijanje opakih sjena
zasvođeno
bliskim bljeskom,
zasljepljuje
nečujni zvuk sklada sfera

Sfairos u mravinjaku
usnoga lijevka
U kanalima koji vode nikuda,
šutnja

Svemir uzbiban;
drhturi uhom
nečujan krik,
i pred oči kroz siluetu
dolazi mračni dan

Mrtva točka, ishodište
Iskoracaj granica

Ograničenom igrom hladna plošnost
raspršuje kasno sitno inje

Iglom očišćenja uho postaje
čujnost; glasanje jezika,
domovina kaćuna,
spirala stijega
i posvemašnja smrt

Uho je s onu stranu
naprsnuća cjevčica, s onu stranu
izvanjskoga
Ono je sjen i smrt sjeni
Uho nema đavola, iako
u njemu zatrubi
đavolska truba

Uho je domovina raskoši,
stravičan procijep
razvaline prostranstva,
iz njega raste iva, u njemu je
vrt maslinski

Čekić i nakovanj čekaju uzengiju
i ostale koščice
da samelju plodove jezika,
grke plodove ispod nepca

i mučne plodove baštine
ispod kape nebeske

Plodove zasađene u kamenu
i plaveti adriatskoj
u krilu bosančice,
u kriku opata Držiha
U neprolaznu uzdahu
dida Luke u dalekoj Antofagosti

Ima li školjka uho,
ima li jegulja navigacijske sprave
Ima li hrvatski čovjek
uho davnine, uho neprolaza
Boji li se jeze
i krika koji još odjekuje
dubljinom prostranoga Uha

Mostar, 13. veljače A. D. 1998.

ČISTI OBLIK DUŠE

Kroz mračne rituale sleđenih duhova
odlaze vampiri,
u etire
Zemlja je sabrana oko svoje osi

Žaliti za bezbolnom smrti
jest nestvarna glazba
Obnova prošlosti
susretom u staji
s malim bićem,
kao da nam dovikuje vječni poziv:
*O Isuse, kako bih volio, kada bi se
udostojio da uđeš u moj stan.
Gdje sasvim obične o zidu stvari vise¹*
Al' ne znam je l' dostojan ovaj san,
ova tvrda grud,
koja mi srce i dušu
razdire
kroz svemir
vremena i prostora,
i zgiboh tako mlad
i tako plah,

¹ Nikola Šop, *Poziv dragom Isusu*

da ne znam:
jesam li više biće raspeto
il' prah
sna i stvarnosti
Zaobilazeći rituale,
zaobilazeći zemlju,
svijetlim kao mjesecar
prahom (nepobitnim),
i grančicu maslinovu držim u ruci
kao dokaz materije,
bilja

Zar da obnova prošlosti
ne počne s obnovom duše,
otresajući prašinu s nje
i sve stvarno potiskujući
Uzdiže se čisti oblik u etire,
u prostor i izvanprostor,
u stvarno i izvantvarno
Uhodim gibanje valovlja,
slušam more koje šumori
kroz etire,
i vjetar zapleten u šumoru jasike
Ukidam grijeh,
gledam, nijemo, nebo
i ono me sažaljeva

Prolaz kroz ta vrata
otvara čisti oblik duše
i izvantvarno se bjelasa
i nadaje kao pričin
kroz sumorni suton zjenica
Gube se sve uloge, pa tko hoće:
Jednim okom nek' odmjeri i žali i hridi oko nas
Dugim nek' zađe u sebe duboko da nađe svoj glas
Jer je vrijeme blizu²
I to već postaje prošlost

Mostar, 23./24. rujna A. D. 1996.

² Mark Dizdar, Vijenac

PJEVAJTE TIŠINE

Kao u mladim humkama u kišnu proljet,
pjevajte tišine
svetu pjesmu Uskrsa,
kroz suze i krv
Bijela plahta spokoja

Mirto u sjeni tišine,
pod kišom tuguju tvoji listovi,
u paučinastoj sjeni
Ti koracaš u nepovrat

Ispod bijelih naslaga,
proljetne latice izbijaju
i zelene alge

Putniče tiho napusti svoju svjetlost i sjenu,
da druge ne probudiš
Snovima dječaće,
oboji strah
uskršnjom bojom:
Jarkom svjetlošću krvi, oboji raspoloženje
Nek' vrište tišine u utrobi

Mostar, 16. travnja (Uskrs) A. D. 1995.

PRAH KOSTURA, NEIZBJEŽNI DODIR

Na krilima:

strah

U ustima krik:

skutren

U svijesti

virtlog

Iz nade anđela

izrasta neizbježni dodir,

prah kostura

nastanjuje tminu

Glavo

koja prolaziš kroz vijek repatice,

odsjevom,

vatrom mača

skončaj milost koja more preplavljuje:

tu tamnu sjen;

plavet

U krvi skutren Zapad,
potonuo u azzur,
otkucava sunčanik
buduće sjećanje svijeta,
a blista ti zlato na usni, anđele,
dok vatra plamti
i pjeva u mojoj krvi

Mostar, 27. lipnja A. D. 1995.

PUT KROZ NOĆ, U NEPOVRAT

Prostor bez prostranstva,
kroz kojega koracaju moji svjetlosni preci,
k sjeni Mihaela.

Udubim se na tren u taj ponor,
u tu crnu rupu svemira,
koja pluta u zadimljenoj sobi:
križam se u ovaj polnoćni hip

Tražim tugaljive oči lijepoga anđela.
Uspostavljam taktilni šum govora,
iza gora,
kroz grobove
a bijeli biseri suza klize
ispod ništavila trepavica

Hoće li se ponor premostiti
snovima svemira
gdje junak
slijepo okrenut
istočnoj transversali,
leži na boku, uz kost bedra
je sablasna sablja
kao vidokrug opstojnosti

I on sada koraca sa mnom,
i svi moji mrtvi
oprani sapunom, namirisani mirtom
i oleandrom,
putuju kroz noć,
u nepovrat
povijesti koja nam dolazi i odlazi.

Lome se pod našim čizmama
kristali čaše kao čelik tvrdi.
U ovaj ponoćni tren
prepadnut bjelutkom,
na pučini oceana
vidjeh smrt

Mostar, 4. veljače A. D. 1996.

NAPUŠTENOST U ZAVJETRINI

MRTVO MORE ODZVANJA UHOM

Duboko šuštanje odzvanja uhom.
Jesu li bijele grobnice zadrhtale pred smrću faraona?
I pred smrću mladosti?

Taloži li mramorna obala pijesak;
mrtvo more
i sjećanja poziva kroza sve živote?

Duboko u uhu odzvanja šutnja.
Mrtvo more

IGLA LJUBAVI I SMRTI

Pričin u vremenu cvatnje jorgovana,
dok igla probada srce
ljubavi i smrti –
samo vas tanki končić proljetna mirisa
razdvaja

Cvatnja oplodnje miriše usnama
i razliježe se krik dolinom sumraka

Mostar, 9. travnja (Cvjetnica) A. D. 1995.

PONAD SVEGA, TUGA

Tuga je ponad svega

Može li dimnjak ostati statičan
a da se kostur tuge provuče kroz njega
Može li tugu obujmiti dubljina oceana,
prostire li se tuga u vis
i u krik

A što je s cvjetanjem tuge

Mostar, 28. ožujka A. D. 1994.

PRAH ZVIJEZDA ISIJAVA SMRT

/planetu Zemlji/

Kada iz materine utrobe budu
vadili mrtvaca
neka se ne osuši tvoja ruka
Neka se masline plode,
nek' rodi grožđe
na usnama tvojim,
smrt stotruku osjećam
kao teret
kula ahajskih,
kao torzo,
kao kućicu koju puž
nosi na svojim plećima

Prah zvijezda sjaji
žuljevitu smrt
U tvojim vjeđama
i na usnama tvojim,
stotruki krik
posvemašnje traje
U ahajskom torzu vremena,
nek' vlada mir
i neka je kraj tvom zibanju

Mostar, 12. kolovoza A. D. 1995.

NEUHVATLJIVA SLIKA

Pucaju
zidovi pećnice,
zidovi sluha.
Čujnost je neuhvatljiva slika
zebnje. Trulež.
Ukorak smrt i vjetar
u čizmama

Vjetar i nevid
zibaju unespokojeno
nerođenu djecu.
Praporci i ledeni zrak
paraju zemlju,
vani je
mrak

Mostar, 14. siječnja A. D. 1997.

GDJE ZEMLJA LJUBI STOPE

Na putu k suncu
gregorijanski coral ću pretočiti u nocturno,
tamo gdje cvrčak stanuje,
u biserju plaveti, u smrči.
Gdje zemlja ljubi stope,
pjevat ću radostan
u šikari ruža
odnjegovanih
košmarom zlosretnica zmija
i zubatog sunca

Kriknut ću dok ne izbije pepeo iz mojih vena,
zatočit ću svoju smrt
u biser plaveti,
pomilovat ću mater zemlju

Zatočit ću okovanu smrt
na putu k suncu

Mostar, 16. travnja (Uskrs) A. D. 1995.

SMRT I ZORA KUCAJU

U ružmarinov cvat,
u oblik tvojih usana
u krik
sabiti sonatu,
u miloduh kišnih kapi

Kada smrt i zora
kucaju na vrata
pogaženo srce
pjeva pjesmu ljubavi

U SUSRET BOGU

Kriknuh kroz ledenu zraku,
mrtvim zamahom ruke
ispuštam kristale disanja,
kroz sistolu i dijastolu
srce kucnu
u susret Bogu
pođe
kroz tamni sumrak

Mostar, 28. veljače A. D. 1996.

U CRNOJ ZEMLJI

Pusta sjena svemirske crne rupe
oko koje se
život i smrt izravnavaju

Bijelo stado ide na klanje,
i opet bije napuštenost u zavjetrini

U crnoj zemlji,
u rupi svemira
kostur zavičajnosti
Umorne duše

Umoreno stado
ide na počinak.
Amen

Mostar, 6./7. lipnja A. D. 1995.

GLAS OTVORENE KUĆE

GLAS OTVORENE KUĆE

Ah, ljubavi ruže
rascvale
u prahu snijega
Sjeme u cvatu plodnje
I mreža želja do mora
Sipino crnilo

Ljubavi što končaš
dahom proljeća
plodnjom ništavila
u rupama zemlje
Crnim rupama
kad zgasne svijest
u crninu
u nigdinu

Ah, ljubavi ishlapljujuća
što otvaraš čežnjom
bespolni prašnik
polenovom mračnom stazom
hodiš
kroz grumen zemlje
s vulkana
kada dozivam cvijet i tišinu

Vjetrom uzbibana
jedra goruće krvi
u tijelu
suncem spaljena
do materije
kroz vulkan dojki

U utherusu hormone uništava
škriljac kamen
u vlastitoj ljubavi
Očaran plamen
u mraku zgara

Anđeli ljubavi
nose mrtve sjenke
Dok smrt izvire u oplodnji svemira

Glas otvorene kuće
u sporama ruža odjekuje:
sanjaj, sanjaj
u cvatu oplodnje

MRAK, ZEMLJA PASTIRA

Oče, naše muke su uzavrele
I biljožderi
Meso jedu
Meso naše raštike,
naših predaka
I meso našega mraka

Predjeli pusti
zemlje pastira

Zasjeni svjetlost
Jezik udvojen
(Ukopan u jamu)
Pisak jasena se kroz njega glasa
i tek tužna vrba koja stasa
Jecaj glasa
Izobilje siromašnih darova viri
kroz tminu duše i jezika
Razapeto nepce jeca

Proljeće u himeri se guši
Snošaj postaje sve tiši
Niži

Pribijen uz grudi
Iz dna bića
dodir i java
S onoga svijeta
Iz rova
Doziva glas:
Eloa, Eloa...

SAMOTNA SLIKA

I.

Svjetla koja se promiču
kroza žive zidove
doživljam
iz siromaštva
onkraj kojega je stamena duša
i plamena prašina

Kroz obris nagađam
o svjetlosti
koja prolazi

Nema vremena
iz kojega bih mogao pobjeći

Treba maknuti
tu ljubomornu plavu elegiju

II.

U tišinu koju zrcali opća samoća
uranjahu leptirice
čiji likovi lebde ponad vode
i odražavaju se
naglo i oštro

U živom skutu kazaljke
dušu ispire siromaštvo
i rađaju se ozračeni bogalji
u ljudskom liku

Posljednja nada u projekciji
kozmičke prašine
udahnuje
radost što tinja
Radost koja skriva lijek

Vrijeme curi
kao sok crne naranče
koju je zahvatila opća blagost
u crnoj mrlji –
jeka ključeva
njihov jasan zvuk
Kiša ispira tminu
ispod sljepoočnica

III.

Sjenke se vode na uzici,
ne drhture
Na sfingoidnoj pločici
nepokrenuti krakovi

Umara me voda
Umara me obala
Pune boce tišine,
pune zdjele

Samoća u razgovoru
pjesnika sa školjkom

Kroz druga tijela
unosit ćeš dah
Pohvalu sjenci
Elegiju zemlji
Nemaš zbog čega plakati
Suton je pokrio tragove
Vrijeme bez sna
trajat će vječno

SREDOZEMNE SJENKE

Ponad južnoga bilja
uzdižu se plavičasti oblaci,
plutaju sjenke
Trenut je ushićenja
U vilici prigušen i zgužvan krik
ispušta ispod nepca
pištavost slova iiii...,
kao razapetost naših misli
Nesavršenost
njihovih sjenka
bljedolikih kopija
plavičastoga
uzbibanog usuda
uzrcaljenog u ustajaloj vodi
Sunce koraca
ranim jutrom
ponad masline
Dvoglavi orao ispod oblaka
sa svojom sjenkom,
između njih rezak nož
plaveti
se glasa
Dolje ispod

Mediteran i cijela Europa
na dlanu,
u čapcima, rastrzana
Podijeljena morima,
biljem podijeljena

Jezikom i nerazumijevanjem,
Podijeljena
ljudski i neljudski
Ali, spremna na zalazak sunca:
na suton

Oko nas biljke mirišu,
i zemlja miriše
po prvim kapljama kiše
Rode i čaplje se spuštaju
tik do mora
ljeskaju se ribe
posljednji put
pred ulazak u ućahureni svijet kljuna
Nečujni krik se razliježe
Djetinjstvom obrasli brežuljci
Oblaci se počеше spuštati,
otešćali
potamnjeli

Vrijeme je skutrenosti

IZMEĐU VATRE I VRTA, NIŠTAVILO

Sanjaj, sanjaj plavet
Drvo spoznaje dotakni
i okreni se nedoglednim putima
Mliječnim stazama zelenila

Sjenka moja ocrtava
bijelu
plošnost snijega
u prozoru
Geler vrišti zapleten u kosi,
probija lubanju,
probija grlo
Glas pada u zaborav

Razmjena vatre, razmjena riječi
između ništavilo
bridi po mrtvim jagodicama,
po zvijezdama
koje padaju oko nas
U vrtu tjeskobnu

Izađi i doznaj tajnu
susreta Majke i Sina

jer sve su postaje Vječnost
Usputno, treba se popeti na brdo
odakle šumori žuta mjesečina
i razlijeva se
po turobnim prostranstvima,
po kutovima moje kuće
u kojoj šumori more
i vječni korov

Onkraj ponora borić
uzdignut
u drvo križa
koje će zaplesati;
zaplesti se u čistu svjetlost snijega

Ah, plodovi riječi
u gomili
Na vršku smrče
kos
utonuo u crnilo noći

GALEB U TOM KOSTURU BJELINE

U sumrak, kroz sunovrat noći
osipa se pjesma
iz grla ptice
i zebnja zanoći
u krilu, u tijelu.
U zoru bijelu
leti galeb na masline vrat,
u sunovrat,
vaga
pretešku neizmjerljivu misao,
na različku vage.
Oblak mu dolazi s desna,
u krilo,
u krik

U metež zapao galeb,
napeo dvonogi um,
ponad tmine mora,
zapeo u maslini.
Čakli se njegov očni prostrijel!
Sunce mu s lijeva dolazi,
galeb u tom kosturu bjeline
zašuti,

kao uzbibana bjelina pijeska
u skutrenosti grla zaigraju glasnice,
i osipa se šutnja pjesme
i njezina odsutnost

UGRIZ JABUKE, SPOZNAJA

U uzbuđujućoj praznini
treba ostvariti cjelovitost.
Od otrova zmije,
od ugriza jabuke,
od neposluha Eve,
od o(ne)čišćenja žene –
ne oslobodi nas

U stalnoj borbi protiv vampira,
u procjepu,
spoznati nagost, o milosti!
Razlikovati se od majmuna

Kroz ugriz,
ubrzati vrijeme spoznaje,
u mladom mjesecu
i punom mjesecu
jabuke cjelovite
sam samcat
krenuti u prvo svitanje
u svijet skrnavljenja
gdje je cjelovitost
samo jeka praznine
i stravična povijest
Spoznati nagost, o milosti
oprosti nam grijehe

ŠIŠMIŠ

Šišmiš golemih krila
fantastičnih senzora
javlja se u suton
Jedno predvidjeti ne će:
paukovu mrežu razapetu
pod nebom,
pod nepamćenom,
pod zemljom,
pod vodom,
pod vatrom
i u vatri
izgorjet će mu krila

Ostat će samo krik
u ovoj dolini suza

LISTOPAD

Listopad je mjesec tuge
On raskopava stanište
i moju kosu
Ali;
i nakon tuge
on me vraća u život

Putuje u smrt
studen

ZIPKA I SMRT
(Krunoslavu)

MINOTAUR

Mina tare sve
O Minotaure
Povijest,
vrijeme,
zastor zaborava,
prašinu

Kroz ušice sjekira
ostalo je još samo sjećanje
Penelopin plač
Klupko pređe:
prede

Luk i strijela
U Ahilovu sjećanju
je eksplozija zvijezda

Eksplozija urezana u sjećanje
Ostala je samo prašina
koja dijeli
bitak od nepovrata,
od odlaska u prazno,
u smrt

Mostar, 6. travnja A. D. 1998.

PJEVAM SAMOĆU SVIJETA

/sinu Krunoslavu/

Ja pjevam izgubljenost, samoću i blud
dok srce zebe i lomi se u krš.
Dijete jeca,
s njim i moje tijelo kleca, posrće u Ništa

Predmeti, bića i crni plod
u pepeo zemlje odlaze niz kôd

Ja pjevam samoću svijeta,
sumrak i cvat,
kristalni prozor oka
što Bog ga da

Ja ljubim tebe
sumorni i mračni svijete.
Ljubim tebe, moje blijedo dijete.
I samoću,
dok smrt koraca u moju sobu,
nepozvana,
pod modrim sjajem zvijezda
razliježe se njezin krik

A. D. 1995.

NIKAD VIŠE

Tišine ogorčene, skamenjene
prašinom zasiplju
neosjetni gutljaj gorčine
Visovi su potonuli
Ljeskaju se na dnu mora

Nikad više tvoga smijeha
Vječnost ti je dom
Skamenjeni kut,
mrska geometrija
tijela
a tišina odasvud
daždi

Nikad više
Nikad više
Sve je samo sumrak,
svjetlost smrti
Ništa više
Ništa više

Mostar, 16. srpnja A. D. 1998.

ZIPKA I SMRT

Bezbroj rana neprebolnih
U tijelu mi raste smrt
Kao runo očajno,
kao vrutak
tuga izbija
iz zemlje plačne,
krik djeteta
plinovi ugušiše

Bol u utrobi raste
kao novorođenče

Mrtvozorno sunce pada
u planetarij besmisla
Nema koraka,
nema prohoda,
kucnuo je crni aparat
umjesto srca
Krunoslave,
odziv je moj suh

Crne rupe pred očima
Zipka i mrak

Nema koraka,
nema zova
U oceanu suza
nemušti krik

Tisuću rana neprebolnih
hrvatskom zemljom tutnji
Ocean kopni

Na dnu hropac
Mir
Mir tuge
Planetarij je stao
Skamenjen
svod nestaje
Cvjetnica posiplje groblje
u srpnju
Zdenac smrti otvoren
Srpnjevanje
uzima zrna,
uzima sve
i ostaje
samo mrak, mrak, mrak

Mostar, 10. srpnja A. D. 1998.

MUŠKOST

Taj život kao dugi otegnuti uzdah

o...h

Kao vječnost

Kratak put

u nepovrat,

u nepostojanje

Put je materije

Ta svjetlost,

njezin pojavak na obzorju,

ta muškost

negativno počelo smrti

Taj usklik,

taj krik kometa

u svjetlosnom rasapu

To božansko darivanje

i uskraćivanje

Taj očajni krik

ispod murve, ispod šipka

Ispod vjeđa,

kroz usta

zaleđeni krik
ne može se cijediti.
Ostao je cijelu vječnost,
prenijet u srce,
u dušu

Koji nesklad,
koja nepravda
dira bolno srce
i samo što ne stane
A ljubavi je toliko bilo
da vječnost bi u nju stala

Ničega nema,
na početku puta
prekinuto sve
Sve niti iščupane
Nakon zipke smrt
Nakon zipke smrt

Mostar, 14./15. srpnja A .D. 1998.

KORAK U SMRT

Pružio si korak u nepregled,
u nedogled,
u vječnost.

U tugu,
u ruzmarinov cvat
korak si pružio,
jorgovan odnio u smrt

Sunce se smije
anđelu,
dok ljudsko srce
razdire kob

Mrak proždire tijelo, srce
a eter ti dušu odnese

Vječna slika prazno zvoni!
Kako, kuda?

Mostar, 11. srpnja A. D. 1998.

SKAMENJENA SMRT

Glasanje je:
nijemi zbor mrtvih u koru.
Sudbina je našega glasa
u potonuću
kroz doline,
kroz brjegove,
kroz spoznaje

Početak:
prvi slobodni korak,
smrt,
zatim ništa više
i više Ništa,
osim ozarene smrti

Glasanje je bujna smrt
koja nije rasla iz života,
kroz život

Tajna nespoznatljiva
kroz sjaj sunca,
kroz proslov.
Titraj u uhu

kao prva riječ,
vječita rana
krvlju zalijevana,
krvlju podmlađena

Glasnik smrti
i glas s ovoga svijeta
nejasno putuju. Već su
u mračnim katakombama.
Ne čujem njihov odjek!
Tek je pelene napustio
a pelin je počeo brati,
gorčinu spoznavati:
skamenjenu smrt

Mostar, 21. srpnja A. D. 1998.

ODLAZE KASNI NOĆNI SATI

PRAH

Jedan je glas rasprsnut u metafore
zanimio.

Tako dugo traje
vječna šutnja govora,
kao kada legneš s teškim snom
i okovom
pod bijeli mramor prirode

Mrzne se tu plač,
zimski kupka
podsjeća na bilost
ali
dolaze okrutni mirisi
dižu se u magli
ispod bijeloga mramora
praha

Vrtovima
sloboda razlivena,
penje se uz ruže
(povijuše i ružoprste)

Ti litanije čitaš
i postaješ
sve više
prah koji se spušta

Dalek je glas o tomu zanijemio.
I svijest duboka utrnula

NA IZMAKU DANA

Tišine kroz noć putuju,
mislima izravnavam prostor i vrijeme
dok smrtni koraci odjekuju.
I srce koje se može zamijeniti
prepariranom pergamenom.
Utroba materijalna,
utroba imaginarna
u njoj su otisci,
utisci vječnosti

Umorno tijelo predajem snu.
Hoće li snovi biti rosni
od znoja
k'o trava u zoru?

Hoće li rosu popiti sunce,
hoće li travu pojesti životinje
i što od toga imaju pluća,
skamenjena u skutu izbe?

Tišina u zoru, na izmaku
dana

Mostar, 5. veljače A. D. 1996.

DRUŠTVO MRTVIH PJESNIKA

Pjesmu gnijezda i materinske grude,
gdje mačevi blistaju u rašljama
zelene ruže, slušam.

Tu pjesmu proroštva,
tog groblja slutim zadah
što šutke zatamni bjelinu
u drhtaju

Zbog mogućih riječi
idem svom ishodištu:
smrti ruže na grobu pjesnika.
Vječno usahloj liri.
Majci što vino nosi
u ruci skutrenoj,
društvu mrtvih pjesnika

Pjevao je s njima i Sofoklo
i Pitija uz žubor potoka
i šum tamnih grana

Toga groblja slutim zadah
i šumor soli mora
dok pjesnici mudruju u baršunu dima

Klizne suza tamnog mora, slana,
u duboku tminu.
S pokošene ruže, što pada puna algi,
bježi vlažni pauk
u misaonu konstrukciju svoje mreže.
Bježi od groba pjesnika
i ćuti se nelagodno

MOREPLOVCI

Donesošë moreplovci miris dažda i pepela s dalekih obala.

Uzbraše ružu u vrtu njedara božanske djevice.

Ljubavnice! Ti si pepeo i prah u duhaništima plodnim.

Bedra bijela poput galeba u krik.

U hridi burī a masline i smokve u zaboravljenu vjetru!

Na obalama još neznanim sretoh ljude, žene

i mnoštvo konja u kasu

Za jesenjim kasnim plodovima odlaze berači trava

tražeći ispašu za životinje i dan im bijaše naporan.

Hotijući se odmoriti na našim bedrima, nastaniše se tu,

u našoj utrobi,

i imele i razne biljke uzeše naše mirise

i naš znoj

Daleke obale se približile. U srcu postade tjeskobno.

I one žude za novim prostranstvima. Imajući u vidu sve

odlike

plodova i sočnost u pijesku, nastaniše se u živu vapnu,

ponad kule Hercegovce. U žilama žilavke pustiše

korijenje
a gomolje u tvrdim liticama.
Ne mareći za geta ograđena kaktusom, mora ishlapiše.
Život u lokvi postade nepodnošljivo slan: pust i
bežživotan

Božanske djevice čekaše na ulazu da uzberu ruže
za svoje mrtve konjanike.
Pepeo se prosu sagom bjelančevinaste boje.
Ostadoše krici skutreni u sablasnim orguljama čelika

PUT SMRTI

Za put kraljevski, za put čisti,
mlada krv na rasječenoj usni progovara.
Kroza zov trube, kroz mrklu sjenu Zapada
odvoze vlakovi sjenke i kosture
naših ljubavi
u svijetlosrebrenaste bjeline
obilježene
čudnim rubom šutnje

Zidovi,
ponad njih zvijezde!
Obala jadranska na ovoj strani
i mare nostrum croaticum.
Tu ostajem ja, galijot,
i glas bijele lađe Zvonimirove.
Tišine hrvatske bujaju i krik bjelina
odjekuje pustom obalom

S harfom u ruci u zoru ću proći
kroz mineral vlastita tijela,
s uzdahom u duši –
kroz zov groblja

S onu stranu imenovanja
i s onu stranu latica u cvatu.
Smrt bez mržnje u zoru dolazi,
kroz krvavu ranu usne
krik bjeline odjekuje

NA KONCU TISUĆLJEĆA

Odlaze kasni noćni sati,
odlaze nepodnošljive tišine,
zakuca jutro na vrata,
jutro straha

Zakucaše teški lanci
preko naših bijelih koljena,
preko sivih vremena i crnih stoljeća.
Evo udaraju jače no u tamna doba,
prodiru do kosti, do mesa nesna
Zvonimirove lađe

Senecin rob, galijot,
pjeva u svojoj slobodi,
odriče se svojih tlačitelja
i koraca svodom
zemljanim i krotkim,
morskim i plavetnim.
Ne znajući za buduće oluje
koje će ga zbaciti s azzura
u vrtove zaklane tišine zelenila
Sclavoniae

S rosom u očima punim tame
krvave sindžire punim
materijom slobode,
punim jutro strahom
bez Nadežde Mandeljštam,
bez Nade, bez osipa na tijelu
mrcvarenu
na koncu drugoga tisudljeća
kažem: *mjesto u prah*
prijeđi sav u zvijezde!

Bonaca bije s početka stoljeća
preko naših koljena,
odlaze bijele tišine
u krvava jutra osvita

KUĆA I KRIK

I.

U PUSTINJI DUŠE

Kada je mrak počeo sipiti
po bubrezima,
javila se vatra;
potom je voda oblila lice
Znoj pusti
u pustinji duše
iz kamena,
iz bezdana
zmijskoga otrova –
kliče smrt

Mrak pobjeđuje ljubav
U cvatu zgasnule su bjelinom snijega
grančice jorgovana

Što mi još možeš dati,
kad mrak se spušta
u utrobu,
kad ljubav i smrt su jedno

MUK I SVJETLOST

/sinu Krunoslavu 1994. – 1998./

Taj dan sve su zvijezde pukle
rasule svoj sjajni prah
Nakon toga nastao je mrak

Mrak koji se bokori u ružama,
koji šumori u maslinama,
koji se u cedrovima odmara
Mrak koji odlazi u ništavilo
ubija srce
Muk

Tek pravednici umiru
u svitanje ili u sumrak
Njihova tijela lijesom obložena
ispituju našu muku
u lipama,
u srpnjevanju

Glasić smijeha tek stupio u život
zauvijek zamukao
Zanavijek nestao

Posut pepelom
put kojim gazim; put smrče
Tu kleknuh, ne skidoh križa preteškoga
Tu zgiboh

Što drugo do li prah
i eter
nejasni
postah

Pravednici ne uživahu;
iza njih je samo muk
i svjetlost

SVJETILJKA U DOMU POSVEMAŠNJE SAMOĆE

U skutu izbe ispod hladnog praga
demoni provlače svoje sipke prste
Unutra svjetiljka sveudilj svijetli
petrolejska zera dogorijeva,
skončava u noći
U mrklini
svjetlost i cvat pjevaju

Svjetiljka i pijesak zameteni,
burom
okupana noć
Posljednji uzorak gori mi u domu
posvemašnje samoće

Kroz plavetni plašt
tjeskobno zibanje mora
i pričin bjeline
u svjetlucavim pahuljicama

U utrobi školjke
nema sna
Mir se ziba
i zbiva se čudesni otkucaj

Stol okupan suzama tvojim
Znamen u križu muke
Brdo Golgota
u tijelu mi kipi

Raskol posvuda,
bijelim svijetom
vječno
smrt bdije,
demoni svoje prste uvlače

Zavjetni plamen
skutrenom rukom
tihe suze briše
Lazare moj, tvoja je svjetiljka
ugasla
Smrt iz tijela izbija
Izrasta skamenjena
ispod tihog šumora čempresa
kruta i bezdana pukotina

Tek nevidljiva nit
sklapa
praskozorje i sumrak
Sjaj zvijezde Danice
otapa se u zmijskom otrovu

NAD PONOROM

Noć nagnuta nad bezdanom
kuca u vječnost
ispod magle,
sjenka koraca
usporedno s vječnošću
odzvanja
njezin glas
Nazire se njezin stas

Evo pucam, nutarnji okidač povučen
Iverje i inje pršte
Prsti pucaju u praznu noć
Evo, opet povlačim! U ponor
duša se obrušava
bez uzdaha plače
Zima
poprskana snijegom

Spremao sam se
u noć
šetati sa svojim sinom,
a njega je pretekla smrt
Ponor je ispunjen
korakom ispod tužne vrbe
otkucajima vječnosti

SVJETLOSNI NAGIB

Blagi pogled
koji nestade u nesnu
uguši se u mucu,
u krvavu srcu;
blagi pogled
tugaljive oči liječe
treptaj u sluhu

Osluhnem, bacim pogled
kanjonom Neretve
blagim tokom Tihaljine
Odasvud izbija tišina,
voda se skamenila
kao cvat
u proljetnu zanosu,
kao krik stalaktita
slomljena vojničkom čizmom

Oči mog dječaka sklopljene u vječnost,
u zanos,
u uznesenje

Jasen tužno lahori,
smrča se svila
uzdahom u krik;
od četvrtoga srpnja
ljeta Gospodnjega tisuću devet stotina
devedeset i osmoga
traje pomrčina –

nakon praska
i nema brata
i nema bratimljenja;
u smrti smo sami
posve sami
I dragi gosti
u prazno zure,
al' nigdje slike
mein liebe Gott
samo smrt pred očima
Polje carske ljubavi
pelinom plodi

Riječi su škrgut;
tajac govori sve
Pomrčina,
u duge sate,
u duge godine

Krik me taj prepadne,
izbaci iz kozmičke mase
u prazninu orbite
gdje postajem tjelesna mješina,
prah peludi
i bačva grkih suza

Takvo putovanje traje
bez puta
bez povratka
Svaki je trenutak
samo sjenka okrznuta prolaznošću,
svjetlosni nagib
u Ništa

TILOVO I TILOVINA

Oni su tu u proljeće tijelo razlistali

Tilovo i tilovina

Pocinčani krik

Ilirska gudura

Dud i mrav

uspravni u pravdi

Nebesa uljuljana u krik božanske plaveti

Na žalu more aveti

Jug u sutonu

Vrijeme vatre

utonu

Slavuj isčeznuo;

na vrbi osta noć,

visi

kao vihor,

kao umoran koralj

Duša kadulje

okupana zmijskim suzama

Uzama

Krikom zemlje,

krunom

PJESNIČE ZLE KOBİ

Ti, čije suze izviru iz bijelog cvata jorgovana
u strahu od svjetlosti,
posve sam
u suterenu skutrene duše
boriš se s demonima,
s duhovima
sve do zore sjajne
okupane suzama

Ti, koji glasno zboriš
u podne uz
zvuk zvona
uskiptio glazbom
mekih poljubaca,
našao si se u niotkuda
najavljenoj oluji

Hosana, hosana u visini
S tobom su disala moja pluća
nekoć
među križevima
u crnoj rani,
u mladoj humci

pod lipom,
pod smrčom uz obalu mora

Ti, koji o smislu postojano umuješ
izgubljen osamom,
ljubavljju

Blagoslovljen budi naporu uzaludnosti
moje bijele knjige,
moje grimizne usne

Uzmi iz mraka sve leptirice
koje posljednji put mašu krilima,
koje tako pretkazuju svoju kob,
oluju
uzdrhtalu zemljom
i ljubavljju

Uzmi netopir s ljekovita bilja,
operi oči
crnu svjetlost
koprenu
zbog koje ne vidiš
sve doline duše
Zbog koje ne vidiš zvijezdu Danicu
tjeskobno slutiš smrt
ti, pjesniče zle kobi,

ne opjevavaj nesreću
jer jato grlica hrli ti u zagrljaj,
u ljubav koja te razara
Ponesi temelje svoje
okupane svjetlošću i strahom

Tu gdje smrt niče
i kopriva se opet budi;

budi nježan
tvoja sreća spava
s krunom posječenom
kada crvi uzmile na prijestolje,
tada ćeš shvatiti smisao prošlih života;
bez suvišna pokreta
hodat ćeš suh kao avet,
kao pošast svijeta
Divit ćeš se rukotvorinama mrtvim
i suzama u vrelu potoka

KRIK SVJETLOSTI

*Ostalo je tvoje tijelo nepomično
i krv jedne ljubavi
Ostale su ukosnice i zraka tvoje kose*
(Jure Kaštelan)

Krik postaje svjetlost
Kriknem iz petnih žila samoće
Moja draga uzdrhti;
znade li za ljubav
samoće i cvijeta
Umire li moja draga
iz dana u dan
kada kamena sol
sipi po tijelu,
kada krv upija svjetlost

Svjetlost se utapa u krik,
krik u smrt

Gavran nadlijeće moju misao
koja zapada u svjetlost planeta
Kako sići u labirint
kojega krv zapljuskuje
Kako kriknuti u sumraku
samoće

Tijelo bez tijela –
kako sviralu pripitomiti
u tišini školjke

Kako oči sačuvati
kad strjelice su odapete u njih,
kada zmijski otrov
zapljuskuje zjenice

Jedna rumena rana
i bijeli zid plača
imaju oblik cjelova
i krvi

Zvezdana noć pronosi oluju
u samoći planine,
u krvi livada
gdje plavi mjesec
sniva u kamenu

Hoće li crna perunika i kukurijek
procvjetati u zvuku
tvojih kosa
Još samo trenutak sna
i noć vječna zborit će
o tvojoj vihornoj kosi,
o mojem vječnom snu

ODAPNI STRIJELE

I.

Lelujave sjenke kapale su strah
u moje kosti
dok je livada plodna listala
grimizno-zagašeno-svjetlosnim bojama
Krik je nestajao u žuboru potoka
dok se nije pretvorio u prah

Tada mi reče moja sjenka:
odapni strijele!
I odapeh strijele koje se nisu micale,
koje su ostajale u zgrušanim grudama krvi,
ostajale u srcu; u vječnosti

Psaltir ljubavi prolazio je bezdanim
bunarom bića
Ispod vjeđa
suze su zamaglile prostor
Skutrenost knjige smještena je među korice
Samo se sjenka prostire izvan papira
do u bol, do u sumrak

II.

K plavoj glazbi nesna
odapni strijele
samoće i krika

Toj bijeloj dami
skutrenoga lepeta,
sjaja tijela
koje ostaje lijepo u sve dane
u sve gomolje bilja
i bića nezasitnog

K nesnu bjeline
plavoj sonati
ponesi me, galebe
Izvadi utrobu moju
kljucaj u radosnu krv

Kada konopac o vratu visi –
F. Villon
vitez tihe jeze –
i uvlači se pod nokte samoće
u bijeli led čistine
jednostavnosti. Uzbibani konopac
kada loza umire u tišini
a vino grije dušu od kristala

Nijemost ovjenčana slavom
kada trublje ustaju
u zboru
ptica jutarnjih,
u kapi rose

Odapni strijele samoće

KUĆA I SMRT

Svjetlo ljubavi! Hoćeš li i mrtvima sjati zlačano
(Hölderlin)

Iz tvoga tamnog pogleda,
iz mračnih očiju
sada crvi zure
u besciljno vrijeme

Smrt je tvoja kuća,
bitak i nebitak tvoj
U cvatnji jorgovana
spore proljeća mirišem

Rane su otvorene
kao klanci dveri,
kao pogled tvoj
u nebo uprt

Sanjaj o ljubavi našoj
u godinama gladi
kruha i vina

Pozdravljam te, anđele moj
krvlju koja vječno curi,
kao ljubav voštanice i svjetla
koja neumitno skončava
u tvom zgasnutu pogledu

Ljiljan cvate do zvijezda
uvis
U krik se širi njegova aureola
a loza se uvija
uz proljetnu sjenku
žudeći očajno neki cilj

U smrtnom tijelu
tad utjehu
suzom tražim

USKRSNUĆE

Svemir
Sve Mir
Na okrajcima
raspukla nara

Na platnu
mistika boja;
uskrsnuće
nad karijatidama,
nad mrtvim morem
u jesenjoj tuzi maestrala
uskrsnuće
nad mrtvim morem
hrvatskoga žala

KROZ PLAŠT SMRTI

U bokoru ruža
i lelujanju svijeća
otvoriše se grobovi
bijeli od smrti,
crni od tuge
i crveni od rana

Otvoriše se grobovi:
znadem
najvećim dijelom misli i tijela,
živim tamo,
s onu stranu
praha
zvijezda

Hodam u platu smrti
i tu negdje u nepoznatu predjelu
susreću se naši horizonti;
moj sin svejedno leži mrtav,
a ja ga dozivam
kroz suze i korake
kroz plašt smrti
bokori posljednji sjaj zvijezda

O Bože,
jesam li već prognan
kroz stube čistilišta
idem li i ja ništavilu

Vraćam zemlji ono što mi dade
Sunce ispi pogled
iz planina i iz vrela,
sve u iskon ode

GAVRAN KOJI SE VRAĆA U ISKON

Kroz opustjelu dušu
zibanje mladoga tijela,
taj umor u krinolinu
ljepota plaveti morske
Ti ledeni osjećaji
pripitomljuju nesan,
očajni krik
Romor sanja
ziba zbilju vlati
crnih sjena,
tužnih stijegova

Ta iskopana raka
oči mi ispi;
odlazi u dubinu tkiva,
u dubljinu tijela

U svili zibanje orošene krvi,
u jutro
sapire zrake sunca,
taj pripitomljeni gavran
jetru mi ključa
i vraća se u iskon,
u ništavilo

TERRA INCOGNITA

U mekom snu beskraj
javila se opet duša,
progovara kroz nerođenu djecu,
skamenjena
Progovara kroz promašenu ljubav

Na tvrdoj stijeni nesna
dugo u noć tame,
u sparnu ljetnu noć,
na oprekama vječnosti
kujem svoju smrt
Taj tragični osjećaj života

Taj suludi mozaik,
istraživanje neistraživoga,
taj svršni problem,
problem koinkidencije
tragičnoga promatranja
sitnozorom sveukupnosti
dosegnuto je žarište:
točka vječne smrti
i smrt vječnosti

Tako je život postao promašen,
golemi promašaj svjetla
koje se tek nagovijestilo
suzom pokajanja,
pokornošću

Istodobno je struktura tijela
pokazivala malaksalost;
okužena izvana,
ta svjetlosna točka
ugušila se krvlju objekta
stravične pomame
spoznaje aurama blistavoga polja

Tek zlatasta *terra incognita*
Ta spoznaja ništavnosti
u tvom stišanu pjevu
i u tom neizrečenu krik –
ostavlja samo svjetlosni trag,
anđela istine

Pitanje svih pitanja,
agregat dinamike,
ta matematika ljubavi
jest noć zrenja trešnje
iz cvata poljupca

Tu statika postaje tek san,
san na usnama neukosti,
troma rosa
koju kupi svjetlost
i pretače u tminu

Nakon toga jeziva praznina
pršti svemirom

Naplaćuje Božju moć
To jedinstvo istine
vremenom zaboravljeno
iluzijom sna pohranjeno

U beskraju sna
 duša bdi je;
tisućljetna rana
iznova se krvlju
čini budnom

Jezivi bodež je rekao:
to je san,
a događanje vremena je izvan sna
Samo su pjesma i život
u snu zibani

KAKO CVJETATI U SUMRAK

Nema više praha. Iz njega su izmilili milijuni
gadljivih bića
Kad slika ulazi u zamjedbu, kada pomrčina prikriva
tvoje blago lice,
lagani koraci i uzbuđenje titraju u mojim samotnim
noćima

Kad arka potone, snovi zapnu za smrče
i masline; naglo se prenem
Precrtam tu jezivu sliku
Kroz moju utrobu krv izbija preko sige
do svemirskih dubljina
Bezdan sjaji pred očima

Zašto si tako uplakana, sjenico moje ljubavi?
I ti drhtiš
Dodirom prstiju svladavaš strah
Strah koji ti obuzima srh kostura
Iza mene meteori padaju
Pjana slika se budi u licu crnine
Tako je nastala jesen

Ljiljan se razbokorio, do svoje smrti,
spustio u prah. Pelud odlazi u zemlju
Što će tu noć samoće?
Hoće li maknuti jesen s usana mojih i iz tijela?
Hoće li samoća prekinuti sumrak
i što s dimom u plućima

Prekoraciti prag. Napustiti područje smrtnosti
Pokucati u vječnost
Kako kada je tu prah,
kako proći kroz ništavilo

Ta krhka biljka što me muči
njezino uskraćivanje, cvjetanje u prahu
iz kojega zemlja život podaruje
Jesen je
Kako cvjetati u sumrak?
Siga ljubavi potonula u krv
Oslobodi se straha kada crna topola bdije
nad tvojim plačem
Dijete je zaplakalo pred ponorom

Ti, golema neizvjesnosti dugih crnih kosa, putuj
kroz noć samoće
Sve do bola. Sve do praha

NOĆ ISPOD SKRIVENA MJESEČEVA SJAJA

Teška noć rasprostire se ispod
skrivena mjesечеva sjaja
Gavrani su mrtvi
Samo još trulo tijelo grakće
Gluhoća i slijepost svijeta
Utrnuće

A mlijeko je presahlo u prah pretvoreno
Civilizacija praha
i sumrak
Cvijet rasprsnut
Čahura osamljena
Smrt stupa,
visi o koncu,
na koncu

Mračna pjesma
još hodnicima svijesti odzvanja
Moj sin pravi kuću od snova i putuje
vihornim putima,
dok ja palim svijeću na njegovu grobu
Na oltaru čistine
I budim se poput loze u jutarnjoj rosi
A ispod,
a ponad,
noć tjeskobe

U OKRUTNOM SVIJETU

Iz titrava predvečerja
u sumrak
javi se golubica
i jasan glas sove
U uzmaku zima
dok se Cvjetnica u obzorju naslućuje
Ustajanje od bijelih smrti

Spoznah taj glas sove,
taj okrutni miris travnja
Sjedio sam onkraj jablanova
i puštao suze
i spuštao suze u mirnu rijeku
moje mladosti
Tu korijenje pustih
i bezbroj puta plakah
kroz blagi povjetarac
sjećanja

U okrutnom svijetu,
u sumraku
rađala se riječ,
iza stopala je ostajao kamen

Pognute glave ulazio sam u večer života;
uz tihu glazbu,
uz Traklovu suzu
krv je zaspala
u ledenoj noći

KORACAM U ŠUTNJI

Tek noć je kucnula korakom u beznade
U bljesku mirisa iscijeđene ruže
šutnja titra

Patnja je već počela
pod krošnjom
u mislima,
u krvi,
u koštanoj srži
ali i u sjemenkama žira

Mirtom opran nesan,
sapunom lavande
bijeli se u krvi
Hoće li i ova noć svanuti jednoga jutra
u nedogled odluke
koju očekujem stoljećima škrtim

Koraci u šutnji
U sjaju noći
smrt u grudima narasta,
podiže glavu kao poskok,
potom klikne

jedina aura;
kada ljubim
tad strah je jedina nada

Hoće li i ova noć proći
rađanjem grobova u utrobi,
hoće li zemlja uskliknuti
pobjedničkom pjesmom,
hoće li roditi smirajem
u rosu koju zoblje sunce?

Hoće li puniti usta zemljom
i krikom zataje
ta krotka duša?
Krist će donijeti ljubav
u tišini bistre vode
koga spoznah
u zrcalu duše

Kao grana koju siječeš,
na kojoj sjediš,
i koja plamti ljubavlju uznesenja
Skutren mogu hodati ovim planetom
i nije me stid
bljeska ljubavi,
bljeska smrti

Promašio sam nadu
i okrutnošću koracama kao i svi mrtvaci
k zori koja doći ne će
Teško je pod crni čempres leći
pun snage u podne
Možda će kroz zoru svanuti novi dan

II.

IZ GRALA SAMOĆE

Komu je noćas krik zapeo u grlu
kada je Posljednja večera blagovana
i pilo se iz grala

Komu se noćas korak sapleo do srca,
komu je noćas kadulja mirisno cvijeće
i tko toči pelinov sok

O baršunasta svjetlosti što se zibaš u pupoljku ruže
i cijediš je u ljubav kroz polenov prah

Mladost je moja krenula sutonima
kroz zelene listove kupina,
kroz breze i mlade jasike
Grimiz se prostire crnom proljetnom zemljom,
a pjesma rajskog slavuja u noći
dobiva odjek
u krik u žalosne sove

To ratar mladi draganu doziva
dok vjetar raznosi sjemenke jorgovana
i divlje ruže

Krik nerotkinje u grlu zastao
Korak se njezin zapleo
u igri svjetlosti i sutona,
u igri sunca i zvijezda

Samoća zlatna natopljena
blagoslovljenim sokom iz grala
iz koga je Isus posljednji put pio
prije otisaka stopa
u prahu
u noći velike Muke

Kada su zlačane travke i ruže plakale
kroz samotnu noć
a vrijeme putom tišine klizilo
Gorke crne kose su ležale
u nedozrelo žitu

Sonata je stišana u bruju modroga mora

SLUTNJA TIŠINE

I.

U tvojim rukama slutio sam tišinu,
skutreni pogled, nezasitnu čežnju
Oštrim sam sječivom srca rasporio njezine zidove
pune očaja
U njima sam utapao tugu
kao kad kiša natapa vrt

Ljubio sam ledeni i sneni vrt:
vrat
to dvojstvo divljine i strasti
Tu tajnu večeru
očiju
i te tajne oči uvečer
Ničim svoju tugu nisam zalijevao
i ni s kim je mijenjao
Tu jedinu travku spasa,
tu tišinu u sluhu, u slušalici
taj divlji krik
i potom tišina u očima,
u pogledu

Tugu sam želio zamijeniti
cvatom ruzmarina
Duplje se rascvjetale
nad užasnom dubljinom tame
koja je bdjela u duši

O kakav teški krik u zrcalu
i ispred njega tjeskoba cvate

II.

Dodirnuo sam užase krajolika
koji je stvorio koprenu
u tihoj magli zavičaja
razvila se mrena
u glasu skamenjenu

Razumijevanje se prosulo u san,
strah još diše;
od iskona
šuti svjetlo,
šuti zelena alga,
šuti mrtvo more

Dubljinu nepokretne,
dubljinu nepokorene

U umilnu pogledu sjaj
zatreperi krvlju
i duša proplaka
na tamne oči,
kroz tešku groznicu uzdaha
Iz daha tuga proplamsa
Čekanje u buđenju,
u zoru
plava smrt
Užasi krajolika
skamenjeni u kopreni tvoga pogleda

III.

Presuda se sama nametnula
kao olistali jorgovan u znoju proljeća
Vrba je sklopivši lišće gorko zaplakala
Ustaj draga srce mi natapa rijeka bola
Starozavjetna prolaznost
u duši Solomona
zamorila je budućnost

U zoru će glas nestati,
u zoru će jorgovan zamirisati
Taj miris ne ćeš raspoznavati
jer tajanstvo ljubavi,

tajanstvo ženskoga glasa,
doplovit će u zoru

Svi ćemo sklopiti jezike,
skupiti lišće
i beznadno plakati
u mirisu koji ne ćemo raspoznavati

Iz krvave grude raste crna zemlja

KRIK, ZEMLJINA TEŽA

Krik s gora se spušta
Plavi se Golgota
čista i okupana
Svjetlost i krv
ispiru mozak,
ispiru zemlju

Krik u granama zapleten,
galeb ranjeni
potonuo u plavet soli
Mirno se ljeskaju obale
okupane zmijskim otrovom

Pjeva u žeđi poskok, mašta vodoskok –
krv janjeta
koje u hladu drijema

Moja ptica pada mrtva
Sila zemljine teže,
sila kamene težnje
u grob liježe

Razdani se tuga
Krik je skončao
u smrtnoj svjetlosti

ROSA VREMENA

Misao pretvorena u kocku,
u prah,
u prostor po kojem kaplje
rosa vremena
kada jutarnje glose rasprše san

Ti o krutosti
u propnju vjetra,
u djetelini četverolisnoj
podizeš tanke vlati rose
ispod koje
ostaju
sasušeni kostur i prah

Vrijeme uronjeno u prostor
giba se
po taktu daha
kada zima zastre
zjenicu
i rožnica izbije u prvi plan,
tada vidokrug puca poljima djeteline
Nepreglednost valova
u zjeni

Misao postaje trodimenzionalna
Čemu zebnja pjesme
ako je misao opredmećeno slovo,
slika uronjena u jutarnje glose sna

U PROSTRANSTVIMA MUNJE

Kako pjevati cjelinu
kada je trokut,
kad je kocka
u vremenu i prostoru
potisnutih oblika: sječivo

Kada je oštrica
božanska munja
Smrt mraka
obasjana
trapezastim peludom svjetlosti

Kako disati cjelovitost,
okruglinu u prostranstvima munje

TAJ KRIK

Moj nepovratni krik
razumiju ptice
i poskoci
Krik zime otkucava
prašnjavim sunčanikom

Igle u mesu titraju;
gledam taj ples užasa
u vlastitu tijelu,
u vlastitu jelu

Nakon toga
posvemašnja tišina
bijela od tuge,
grka od ljubavi

Zaspala je ranjena ptica;
u mom uhu
i u mom duhu
skončava njezin divlji ples
A zima traje, traje
i taj krik s njom,
i taj poskok u njemu

PRIBLIŽAVA SE SLIKA

I.

Škrgut između usana i zubi
odzvanja uhom,
šuštanjeinja,
pod nogama
provalija
Put u nepovrat
krvava Judeja

Drhtao sam kao mladica
ovijena injem,
pod pustim vjetrom
uzbibani otrov,
u ustima
škrgut
zlokobno navješćuje
ledeno doba

Vrijeme u ljubavi,
prošlost i budućnost
u procjepu,
između usana

raspeti krik
zaleđen

Nad provalijom
crni gavran
lebdi

II.

Tada su moje misli,
poredane kao stalaktiti,
zaspale u snijegu

Anđeo se javio
u snu

Dugo smo lebdjeli
u ozonu
oznojeni
ledenom dušom

Ponad nas nebo,
ispod nas modrina mora

Let ružine latice

Pričin oštrice
i krletka
obješeni
njišu se u ozonu

Plamen svijeće
skriven ispod vjeđa
Oluja
i plač u mojoj duši

Približava se slika
i pričin
u auri vrta

TIJELO

To tijelo nade
slavoluk mudrosti
i htijenja
To vino očaja i radosti
Ushit treperenja

Ta ljudska bogobojažljivost
Slabost tijela,
klecanje koljena

Ta ljubav uzvišena
Presveto kolanje krvi

Hostija na oltaru
Čistoća bez grijeha,
ta posvemašnja nada tijela
O radosti bijela,
u htijenju začeta
skončavaš u mudrosti ljepote

To tijelo pruženo nadohvat
crnoj smrči
Igra svjetlosti,

zasljepljenje
Magnet vibracija
Oh, taj ljubavni zanos
Taj uznos tijela,
jedini slavluk

NA IZMAKU

Glazba je svirala
u mojem uhu;
requiem
titrave haljine
u ruzmarin utonuo

Boje crne kroz kuću
rišu moje suze
Utrnut plamičak svjetiljke
Duboka noć otkucava!
Proljeće na pragu čeka;
sjeme ljubavi pjeva
dok isčezava snaga
Grimiz jorgovana

Noć s'lazi niz moždane vijuge
i reče mi tiho, nježno:
ubij se
svjetlošću svojih suza,
svetošću duše
Na izmaku
prag
poljubih

Led mi obuze tijelo;
zbog tvoje šutnje i njezine odsutnosti
uzdrhtah

Kada je anđeo spustio
rosu svojih suza,
nijemi krik iscijedi se iz usta,
ispod krila

Nisam znao koje je doba,
kojem zviježđu pripadaš

Krv je rezbarila
dar u utrobi,
zavjetni kovčeg
Ušao sam u sebe
kao krtica u podzemlje

Vrutci su izbijali
Griješim,
ali nemam snage
grijev dovršiti

OTOPI OKOVE

Zalij cvijetak svojim slanim suzama,
uzama
i uzdama;
cvijetak tamni i svijetli
svojom sistolnom krvlju

Odapni strijele srca
nek poteče tamna krv
u njegovo korijenje,
u njegove žile,
u njegove vene
njegovane ljubavlju

Ovij to tjeskobom,
crnim rupcem,
prostranim zavjetom

Neočekivani vjetar
napuhat će njegove žilice,
njegovo zelenilo
i plavetni neumrli cvat

Njegova krv i tvoja krv
kolat će venama svemira
premda za te, Zdravko,
nigdje mira ne će biti

Zalij cvijetak
slanim suzama,
otopi okove uzama
Odapni strijele
U srcu nema smrti

Krv i prašina u svemiru su čestice
Tjeskoba je posvemašnja

ZIMA, PUSTOŠ PLANETA

I.

Zasađena maslina u crnoj rupi svemira
Iz nje praznina
Iz tužne ruke
bijela praznina
svako jutro se javlja
u svjetlosnim snopovima
kada nestaju zvijezde
s kricima svjetlosti;
na krilima ptičurine
na kojoj počiva litica

San zasađene masline

II.

Od izvora drvored
zatvorio nedogled,
zatomio čovjeka
u svom rukodjelu

Zasađen borić,
zasađena smrča,
kamen zasađen
i krik
u zrnu gorušice
koje se jedri
i raspucava
s prvim kapljicama

I crna maslina zasađena
s mirom anđeoskim
Praznina bdi je

Pustoš planeta

TAJ LELUJAVI UZDAH

To tijelo, taj lelujavi uzdah
Krik samoće
Izazov negativnog
rasprostire se u ljiljanu snova

To mutno, nepojmljivo
i neiskazivo
u dugom putu bdijenja
pada u dušu
u polje neiscrpnog
asketskog uzdaha

Uzduh se rasplamsava,
ćuti se vatra
i znoj pora
zamiriše tijelom
Titravi mjesec
Ljubav u zalogaju smokve
U ružinoj rascvaloj latici
tjeskobni let
izrasta ličinka
To tijelo nepojamno
Uzdah svjetlosti

koja odlazi u etire
sunčeva glasnika
Rasap i bokorenje silnica
sunčeva snopa
u poljupcu
potonu u svježinu rose

Kopni se sama nagost
bjelina tijela
i ukočeni sunčani sat
samljeveni u srcu

Još čuđenje kuca na prozore
okna se uvlače
unutar
i tako nastaje
noć samoće

Samotni cvijet tijela
ugiba
kao bumbar
u latici rosne ruže,
mirisna jorgovana

Vani noć i smrt
jačaju svoje pipke
Svemir u koraku odzvanja

Krik pijetla
i pastirska frula
slave obruč

Nečujno aleluja pjeva
u zibanju svemira
i u caklini mora
Posvemašnja ljubav traje

SVJETLOST LANTERNE

Lanternu je rasprostirala svoju svjetlost
dok je duh lebdio
u kamenu
u ocrtu zalaska sunca
U krik,
u krv
utopljen
plamen lanterne,
plamen duše

Škrgut u grudima
rasprostire se
dolinom,
zvuk zvona
u doba angelusa:
kleknuh
pun ljubavi
Zdravo Marijo

Lanternu je dogorijevala
Od masline
ostalo je samo malo ulja
i suhi vjetar
u rašljama

A cvale su ruže
i pucanj
u utrobi

Javi se, Majko milosrdna
božanstvo ljubavi,
iskupljenje grijeha!

Buri u kamenu
dok se mlada maslina
 smrzava
Vino bridi u uzduhu
i u tijelu –
dogorjela je svjetlost lanterne

KAKO JEDRITI

Kroz ahajsku rapsodiju,
kroz Noinu arku
kada sumrak koraca
u noć
i kada se jutarnje svitanje javlja,
svjetlaci isčeznu
a ludilo u dimenzijama arke
i okolne modrine
navire
Tada su krma i pramac
u jednoj točki;
o Isuse,
kako ploviti
u jutro
u suton
Kako ploviti s takvom arkom

Ledena jeza
prostruji u ugrizu,
kroz naranču
i kroz moje tijelo

Svjetionik zakoracio u maglu
Kako jedriti,
o Isuse,
otvorenom pučinom;
kako jedriti
kada se smrt
u svakom kutku prostora
skriva

TRAGOVI VREMENA

Pred vratima kiši! Mitska jesen
ulazi u zimu. Propast Rima
svednevice svijetli. Kaligula je mrtav
Živio car, uzvikuje svjetina –
u slavu božanstvena Klaudija
On se tihano pomalja iza zastora,
iza papirusa. Ispod skuta Messaline
Smrknut i razveseljen smaknućima
Krv je svetost. Napravite civilne velike
otvore kako bi se mogla spirati
nečista i nevina krv
Tako se muti Tiber

Alpe su daleko. Njihova čistoća
živi u Nietzscheovim plućima
Samotni orao posađen na santu leda
Osviće dvadeset i prvo stoljeće
A Incitatus je još vrli diplomat
Toliko plećatih konja u službi pravde
Humani posao
Livade pustošne čekaju nove incitatuse
da ih popasu
Pusti pašnjaci! Merkur ih plaši hladnim liticama
Orfej pjeva na vrelu. Ne znajući za tragove vremena

Mi slušamo i slutimo više tisućljeća
Stoička narav piše hrvatsku povjesnicu

Vinogorja hladna propuhana zimom
u proljeće čekaju pupoljak. Začetak zrenja

Na vratima poplave. Strah
Hoće li bijeli prsti stvoriti nove lihware
za pokop budućih nesretnika

Suhe zidine bršljan obrasta. Sudbino
pred vratima sjaja! Vatra će buknuti u pepeo
Humani posao crnih anđela

Tu Orfej i Ares nemaju mjesta
Na crnom križu pronesoš Bogočovjeka plećata
i krvava. Tako se Tiber čisti
Otkupljenje

Čistoća lagano slazi niz planine, brjegove i dole
u dušu. U dušu

SVJETLOSNE PTICE

Katkada me zbunjuju redci
u praskozorja jutarnja,
kada obrise sna i prašine brišem
sa svojih suza i sa tvojih stopa
Ponizno molim zelenilo četverolisne djeteline
da uvene u caklini moga pogleda
Tad bescilnost dopre do zjenica, do aureole
ljubavi. Anđeli se javljaju u snenoj glazbi juga
Ponesen arijom široke duše, koracam
kroz povijest skutren s nedaćama

Razabirem bjelinu papira, kockicu u njega urezanu
U moju dušu čavle zakucavaju
Krv se ljeska kroz košulju
koja postaje sve više priviđenje
Znam, jesen je kasna u vinu i u tvojoj usni
Žeđam za tim: premda mi grimizne višnje
dolaze u usta. Tinjaju blažene svjetlosne ptice
A ja skutren u svojem plaštu kože
pjevam o izgubljenosti. Groza me hvata
kao plamteća peč kišnu ništariju
Grcam u okusu slane vode i suza
Ne boli više ništa što je raspeto

Crno je stado otišlo na počinak

Grmlje raste iz krvi ratnika. Iza stišanosti –
glagoljski misal vječno glagolja o ljubavi
i prolaznosti

Iz mudrosti slovca i iz bjeline papira
ponekoć kapne smrt. Pustinja

NEPOBJEDIVI SMISAO

I.

San je prešao plavu crtu očaja
Sad bdiju anđeli
u cvatu ruzmarina,
ponad uzglavlja
Ti ostaješ u mašti
uzrcaljenoj u postupcima
Ja dopuštam životu da raste u nebo,
tamo gdje se rastajemo
i sastajemo
Smisao ostaje neuhvatljiv

Slika bola u očima

Korijen vrbe duboko zašao u potok;
njezin se san pretvara u zelenilo
A moj san u mrak,
u bezizlaz

U sumračju tišine
kuca samotno srce,
vrište kosti u suzi nade

Slušati, o slušati plavu crtu oluje
u gomolju bilja,
u tvom plaču,
u tišini srca
koje kuca, kuca neuhvatljivu ariju

II.

Dopusti da ti borić izraste iz srca,
da život koraca sunčanoj sjenci
Da ozeleni
Alga ljubavi nek' preraste
iskoracivo
Život je smisao nepobjedivi
sve do smrti
i preko, i preko

KRINKA I BUDUĆNOST

Krinke su doticale naša lica snena od umora
dok se ebanovina cijedila niz pleća
Nebeska svjetlost nam je opčinila oči
Upirljani iluzijama uspjeli smo pobjeći
sjenkama našim
u suton. Svjetlost je zgasnula
U očajanju čuli su se krici
i bičevanje mučno
U trku smo uspjeli umaknuti krvniku,
a čekalo nas je blato
Zemljano blato ljudskoga lika
Strava. Ničega izvana više nije bilo
Čuli smo unutaranju muku
Muk. Suzile su naše oči
Kopnilo je more
Čempres se svijao
Sve je utonulo u unutaranjem protjecanju

Vrijeme se zavuklo u zrenik mjere
Duša se uzbibana smirivala pod kožom
u tijelu
Unutaranje je more disalo,
nije se uzdizalo ponad obala

Ebanovina se cijedila na mjesečevoj svjetlosti:

sonata

Cedrovina je prikrivala muku Učiteljevu

a bršljan humske zidine zdanja

nekoć velebna

u zelenilu

i u mislima upokojenih vitezova

Tada je noć umorna pukla

nad zvjezdani i mračni svod

i zemlja se rasprsla u teretu ljubavi i suza

Nastala su slana mora

i prkosni čempresi

Sve je vrijeme zacijelilo unutarnjim hodom,

tamnom stranom

naših sjenka potopljenih u krv

Pisane su ti pjesme u glazbi noći,

u svjetlu dana, u šumu mrazne zime,

u sfingi srpnja,

kada trepere naše zjene i sjene

i odlaze u ništavilo

Vrijeme koje se smijalo pred neki tren u nama

pred nama, oko nas zlokobno vrijeme koje postade

opomenom

a koje imenovasmo Budućnost

Od njega su ostali samo grki okus i slane suze

USUD NAŠ NE RAZLISTAVAJ

Rasula se noć vjetra, očaja i zvijezda
Suton se blago naklonio zapadu
Nastala je noć

Bridio sam za tvojim pogledom, žudio sam
dok si ti brodila morem
Masline i borovi tužno su sklapali vjeđe
Ljubav s drugim nije toga dostojna
Kojim putima brođiti
Što je život samoće dublji školjke postaju
sve nemirnije

Otvaranje je neminovno
do konačna raspuknuća
Duša će plakati nad obrisima
sudbine

Maslina je drvo u mom zagrljaju
Ispod nje, kriknut će moj hrapavi glas
koji čuju rastvorene školjke
i rascijepljena duša

Bože, hoće li tijelo, hoće li čula izdržati sve kušnje,
sve napore koji se pjenušaju u čaši nade

Umire li posljednja nada
pod mirtom
okupana slanom suzom
i bojom azzura
Što je već tamjan; što je dvostrukost duše
i čemu služi raspolučeno tijelo
rastrgano,

prepušteno vlastitoj plovidbi
bez krme
a smjer je uzaludnost
na boku pjana grada
u uvali ametista, u ljetnoj buri

Majko čežnje, potpali maslinove grančice mira
nek' vatra bdi je u svakom kutku duše
Prikloni dvojstvo obalama našim
spaljenim nesmotrenošću naših čina
Neka maslina raste u srcu,
borić na ovoj škrotoj zemlji
kad draganu svoju nisam ljubio
Nek' se spere ljaga lažnih doziva
Nek' kao stranac ulazim u svoju kožu,
samo neka ona na trenut zatreperi
iskrenom odanošću

Zemljo otajna hrvatska, zemljo sveta,
zaštiti nas rubom svoje usne, suzom svojom
zaštiti nas grješne
A usud naš ne razlistavaj
već se otajno oduži
kćerima i sinovima svojim –
nek' ova noć očaja i rasutih zvijezda
čuva tajnu naših života

U CRNU JESENSKU NOĆ

Ljubim stope ljubičice, plavetnu sonatu
u srcu tjeskobe,
kada mirno teče rijeka i potapaju se sjenke jablanova
u crnu jesensku noć

Teško nebo zaspalo u plućima, u disanju
i u krikurnebesne ptice
čija su krila
nadvila naše smrti

Vino uzavrjelo u mrtvom drvetu
Stope
plavetnu prašinu podižu
Noć je, duboka noć zakrilila srce,
učahurila sjemenke
u sijede pramenove
Smrt zasipa svojom čistoćom

I zapadam u mračnu sonatu
Bože, u crnu jesensku noć
Nakon toga pitam:
Bože, kako rijeka može mirno teći
u samotnoj čežnji plaveti
kada će njezina sjenka
proključala u utrobi, u krvi;
kada će, Bože, istrunuti

TREPET MOJE TIHALINE

Nimfe ne izlaze iz tamnoga mora,
iz plave pučine
One su u bljesku, u prostranstvu
u mrtve duše
potonule u tihoj krošnji jablana
U bljesku munje
U krik u groma
U gromadi zemlje
Nimfe bijele i čiste
od zemlje,
od praha
i drhte u srcu mom
ćute arterijsku i vensku krv
Ćute zelenilo vrta
u tjeskobi sna,
u vatri nevoda

Nimfe ne izlaze iz zemlje,
ne čuju šuštanje guštera
One izlaze iz krvava srca
Iz prostrane tmine duše

One ljube lijepe oči
iz kojih kiša suza lije
One otvaraju škrinju u srcu
Otvaraju dveri vrata
kotrljajući atome vatre,
atome krvi,
supstanciju limfe

Limfostatici beskraja
u plaveti pučine
kupaju prljavo tijelo,
prljavo rublje

Ona je odveć nezemaljska
Nimfa rođena iz mojih suza,
iz moje krvi
Isplovila je vihor na arku
u gromovito nevrijeme,
u zlu kob
Kobilica je udarila
u kameno srce,
u tamnu stijenu
Razbila se o stjenke zidova kamenitih vrata
i kamenih vrtova

Ja kriknut ću u ponovnu rađanju
Na sapima mojim

krilat anđeo
pjeva *Gloriju*

U mraku vidim tvoje zjenice
od vjetra
iz trave,
iz bajke

Nimfo, čujem plač nečujni
i svaki šum
svaki trepet tvoje haljine,
moje Tihaljine
roditeljice mojih valova
i vrela

Ti slutiš oluju orkanskih valova
mora,
neba i zemlje koja nepresušno kuca u mom srcu,
koja ziba, ziba tebe
i u plaštu ljubavi

UPALI SVJETILJKU

Želio sam upaliti svjetiljku
u ovoj maglovitoj i kišnoj noći
nakon jecaja leda;
isponova Hercegovina
u meni budna s jutarnjom urom
putuje,
a noć se još ne gasi

Posao je pisati pjesme
i piti jutarnje grko vino
Okus blatine u ustima,
magla u očima
i tvoja slika

Tvoja slika u tri ure izjutra
ovoga četvrtka budna;
pitaš me pada li kiša
Pada, magla se spušta
izvana i iznutra
i ja palim svjetiljku
Tri su jutarnja sata
obgrlila prostor
i moj nesan

ŠAPAT OSTAVLJA JEZIVI TRAG

U staklenoj posudi uzbibana voda
dok šapat ostavlja jezivi trag,
pokriva tamne bore,
na dnu duša spava
i vjetar u granama
U letu anđeo pjeva –
pjesmu plave boje
na zastrtim prozorima
Naranče u njima žute
i sunčeve pjege
Opet se tišina uvlači u sobu
Strah dodiruje nebesa
i tijelo drhti pred olujom
Trag smole i mirisa juga
u jutru galebova leta
rubna pojava tjeskobe

Na brijegu sunce podiže maglu
trag rose
ostaje u plućima,
nijem
Dijete plače dok ruža cvate na vjetru

Voda u staklenci je mirna
i ja bdijem sa suzom u oku
čekam oluju
kroz modrinu razbijena prozora,
kroz koju poteče krv
Gorko more šapuće,
u kapljama slanim
ostavlja jezivi trag

TAJ POZIV, TAJ GLAS

I.

Taj glas kao lira ustala iz groba
titra zaglušno kao plamičak u krvi
Tvoj sam svijet,
svjetlost i sjena tvoja
Taj sam glas
ustao od mrtvih zvijezda
i tutnjam u duhu i uhu
Moje misli svijaju se oko tebe
Bože, ubiše me te rosne samoće
na vjetru
pa titram poput plamička svjetiljke
na pustom oceanu

Grlim sve umiruće stvari
S tobom mi je ljubav tmina jorgovana
kada korak hiti
k novom danu,
k novom nestajanju
ljubičasta svjetla u dubljini
Nadasve kristalno nebo i smrt
Olovno jutro

živi sa šutnjom
Ta podnevna vreva,
a do mene dopire glas nebeski;
svjetlost u njemu sijevne
kao med usana
i ozona osoljena morskom tminom

Ta podnevna krv stišana uspavanim snom
i ritmom nepokorenim
zrcali se tvojim tijelom

II.

Volio sam zatomljenu bol,
zelenilo kostela,
hrast u sumraku,
jezersku vodu u sutonu
S tobom sam iz smrti rođen
u pjeni
kao plod divljih nimfa

Krv živi u kupinama očiju
a bakar i željezni prah
pokrivaju vene
i rosni oleandar
Čekat ću usoljen glas iz žice

na kojoj ptice vježbaju geometriju tijela
i ništavila

Misli će zarudjeti
padom Evine jabuke
i božanski vrt
bit će razastrt na dlanu
Oštrica noža dijelit će
dječji glas od nepostojanja

Ušla si u moj prostor
gdje se mrak i zora
smjenjuju
na brežuljcima,
gdje čeka jedan glas
za nepamćenim, zanijemio

III.

BDJENJE

Bdjenje očaja izbija iz blagosti ljubavi
Tiha sjeta iz tvojih usta;
iz utrobe
ljiljan ti raste
zalijevan raskošnim suzama

Shvatio sam promašenost
kroz čiju mi odoru, sudbino,
srce kuca kalno

Molim kazaljku da zaustavi to srce,
tu ljubav
Molim ti se, kišo,
ugasi taj plamen

Neka svijeća gori uz moj križ
sve dok kao živo vapno
izjedam sebe

Blagosti kasne ljetne noći,
očaju bdijenja
Nisam dostojan te muke

Bože, koji si put namijenio
svom poslušnom sebru

Ta crna sjenka titra pred očima;
u utrobi mi raste
i već me je prerasla
u ovu kasnu uru
kada mirno rastu morske alge

Sjenka me napušta
postajem crni mrtvozornik
ispijeno sunce
koje se predalo
kucanju srca
Ah, ta sjenka dugih crnih vlati

I kada moj krik
kroz zvjezdanu noć
putuje u nepovrat,
Svemir tiho spava
u okrutnom bunilu

Ispijena ljubav
zaborav moj žudi,
ali moje su grudi
svemir
mjesečeve blagosti
na koje privijam nju
i svoju tešku ranu
O blagosti ljubavi koja izbijaš
iz bdijenja očaja

U TVOM TRAGU

Puna ljubavi stupaš smjelo
poput samoniklih cedrova
da bi me privela koncu
mojih želja

Miris Sidona i miris juga
pomiješani s nadolazećom zimom
snijeg u vrtu. Povijuša oko moga
vrata. Samac lebdim

I taj neukrotivi miris u tvom tragu,
u tvom tijelu
Žudnja bijela kao smrt
Odlepršala si očajna, usplahirena
Na uzdarju suza. Nesanica
Tko još ljubav traži, taj ne zna
zakučaste pute
koji dišu zemljom
U sudaru s njom
uvijek
sretnem svjetlost i smrt

Na litici ariš i poskok samuju

LJILJAN U VRTU

Molim ti se, Gospode, ulij snage u
moju dušu

Vrati mi ljiljan u vrt
Dopusti mi posljednji poljubac
kada crn od tuge nakon dugoga
izbivanja

u blijedo jutro pomaljam se
s vihornim kosama

Dopusti da žeravica dogori
svoj san, pepeo

Dopusti tu blijedu jasnoću
da i ona postane

dio cvjetanja

U soli jezika

kušati mladi usklik

Taj – oh, dok pjevam

i lebdim pod prozorom
dragane

U mislima na nju
pobjeđujem ništavilo,
bjelinu
i krik u bijeloj plahti,
ispod kape nebeske

Ulij snage i zacijeli ranu
nek još jutrima i u sutonima
tinja

Na rubu do pauka
koji zapliće svoje niti
duboko u san

San je zebnja,
dragano moja:
drhtim
od krika koji dopire
s tvojih obala,
iz tvoje mirisne puti

Žudim do nepoznate zemlje,
do tvog tamnoga tijela

Gospode, molim ti se
da ovaj ljiljan
cvate pod tvojim suncem
dok žeravica ne nađe svoj smisao: prah

MRAV KOJI KORACA

Danas sam samo mrtvi mrav
na tvom odru,
na tvojoj bijeloj plahti
Danas se sjaji mrtvilo moje
i plodi se očaj –
što koraca
k onostranoj sjenci

Ti bijela, lijepa na nebeskom platnu
sunčаш se u mislima mojim
Mrtvi mrav
koraca k zelenilu
i dolazi u doticaj svjetlosti

Tada krhka misao probudi tijelo moje
iz smrti
Cjelovu tvojem
smisao podarih
Ti, bijela ženo,
što koracaš snovima;
mojim tijelom
što stube ostavljaš
u svjetlosti
i sjeni aureole

Ja sam samo mrav
koji koraca
k tebi
sunčanim stubama
i mrav koji koraca
neumitu
bijeloj plahti i snu jorgovana

NASTALA JE TAMA

Ti si pogledala u lice moje,
tada je nastala tama
u mojim očima
U pluća moja
vrućina je ušla
I vino bijelo kao suza
i tvoje oko, tvoja uza
vilo bajna
Ušla si u vrtove smaragda,
u ruzmarine krvave od svitanja,
u zore
pune kristalnih suza

Tada je tama nastala
U pogledu, u licu, u očima,
u plućima
nestalo je vrućine
i zraka

Tek lebdim, gospo bajna,
među zvijezdama
u humskom moru trava

Tek jorgovan i smrt
u zore od jecaja nabreknu
i život i tama
dok se predajem tebi
smrt i ljubav me obuzimaju
od noći tame,
od želje
do crne kose
Oči, oči suze moje

SVJETLOST SUZE

Klizne suza u tamnu dušu
Romor bezdušnih riječi
iza njih zvoní krik
Potom crni šumor kose
Leluja vjetar u uhu

Ta ledena pustoš
ubi mi dušu, ubi mi tijelo
Skakuće moja ljubav
 u inju
tu i suza prebiva
slana kao čisti biser
u kristalnom ledu

Nosi ta suza tugu bijelu
i reče bezdušno adieu
Ne hotijući to
kao ni smrt
probra ta suza
mene,
ta uznička staza
skončava u beskonačnosti

Tu vjetar bokori
tu jasike bosanske
niču
u svjetlosnom okružju

Tu je i zipka moja najmilija
Ledeno vino kristalnu suzu popi

Zvoni mi krik korakā
za njima smrt
pete svoje vuče
u svemirska prostranstva

Tuga zadnjeg trena
najavljuje nestanak

A galeb se tek pojavio
čist kao svjetlost suze

MORE KOJE U TEBI ODZVANJA

Konac mojih želja plamti očajem
Vatra u grlu, vatra u tijelu
Zemlja plamti
Smrt u plućima raste
dovršava želju

Zbližavanjem – udaljavamo se nepovratno
Je li to ta vatra
koja sagorijeva u pepeo,
odlazi u Ništa
Miriše li još ljiljan na prozoru,
lavanda pod prozorom

Imaš li dostatno tuge
zaključati vrt svojih sanja
kada postajem bjelutak
praporac u oceanu
Crna šahovska figura
već pripravna na mat

A mirišu grudi u proljeće
Soba za tebe
pripremljena
i srce na pladnju

Srce koje titra nezaustavljivo
Bjelutak u srcu
plavet u duši
Zvonki glas se spušta s neba
Zvonici zvone, odjeci nezaustavljivi

Imaš li mrvu vatre draga
dok tvoje srce igra
u bijelim odajama

U zakučastu labirintu svijesti
Imaš li kitu cvijeća
dostatnu za ljubav,
za umirenje,
za umiranje
Imaš li draga
boju indiga u oku
zbog tuge života

Imaš li jasen, vrbu;
zemlju i svemir
u svijetu nedodirljivu
u kozmičkom erogenu
dok anđeli blijede
u sjeni dana
Imaš li olova u duši, u srcu
pa skončaj milosni trenutak
koji plamti plavetnilom

More koje u tebi odzvanja
nečujno
osluškujem njegovo zibanje
jer je to tvoj vrt tišine
i očaja
koji vrišti, vrišti
kao napuštena školjka na pučini

KALEŽ GORČINE

Neslućena tjeskoba
Tu gavran i smrt plešu

Spori koraci; njihov bat
odzvanja porama tijela
Tajanstvena rupa
iz koje maslina izrasta

Cvijet raščupan
Zibanje svjetlosti i mora
Stravičan prizor
u zoru,
u sumrak

Ljubav izrasta u nebo
kao rana u rascvalu poljupcu
Njegova nježnost bridi usnama
Otposlan zor u vječnost

Tu Samarićanka bdije
i tu je skaut zapeo –
kao pauk rastr'o svoju mrežu
Penelopin plač
i krik konca tisućljeća

Tu rupa miluje
maslinu i brezu,
jasiku i dub
Grožđe mojih usana
pada u tamu

Raspelo mi miluje obraz
Poskok hrapavo sikće
žedan poljupca

Tužno hući mjesečina
Zdenac vraćen zavičaju
Mehanika noći u krik

Vuk zavija u zbjegu
Snijeg
Doista, ima li sanjarije
u tvojoj kosi
obrubljenoj arealima tuge
Uzdah i uzduh
Strijela i luk
pogađaju glas iz zdenca

Iz zdjele, iz grala
sipi blagoslov
Tko može podnijeti vatru
izlazak sunca
iz srca

Teški alat
na mekoći borova
brusi zube

Što je smisao ograde
u pustinji maslinskoj
kada se krčag vode
raspada u pijesku

Ti, putnice obrubljena
putanjom moje krvi
i florom crijeva
ti, rtu Dobre nade
ti, šutljivi fluidu
u crnilu strave
gdje ponad čeonih areala
izbija pustinjska kosa
gdje gavran ponekoć svrati
u klanac tišine

Proljetne zore protutnjale su tijelom
Plamena samoća
iskovala je čavle

Budi smiren,
diši zauvijek ljubičastom bojom;
nek' kiše i vjetar
strgnu zaboravljeni stijeg

Kalež gorčine iz usta
kola tijelom
i gorkom solju mora

Nad ulicama slavuj
Rasprsne granata beharom

Tijelo slomljeno
pogledima plavim;
Kako usnuti
razasut na četiri strane svijeta

Kako, ljubavi, glas tvoj izvire
i promiče prolaznošću
Gnijezdo i bršljan
crna žena i dom u srcu
Koje je krilo samoće
odrezano mornaru;
u zjenici tvojoj
nepodnošljivi bodež
i vatra
prelazi
u moju plavet

HIMNA LJUBAVI

Spoznao sam smrt artizma
jureću ništicu
u gustom grmlju ariša

Na jugu u plovećoj arci
izranja mrtvi bog
Ars poetica

Među ruševinama krik
Odsijecaju glavu nevinu djetetu
Posejdon se budi

Srce u krvi pjeva himnu ljubavi
Ariš osamljen u buri
Ametisti na obali

Smrt dočekuje radoznale
Pogledaj me u oči
koje sahnu u tvojoj zvijezdi

Pogledaj me u oči
koje gasnu na tvom tijelu,
koje kaplju do zgasnuća

Želiš me ubiti ljubavlju
Bez žurbe to učini
Smrt plovi našim tijelima

Učini to, odveć je kratko vrijeme
Tvoje groždane usne i grudi
pokrit će bršljan
biljka božićne milosti –
kada snovi tvoji postanu
crna zimska breskva

Smrt odjekuje u ruševinama
Srce u krvi pjeva himnu ljubavi

NIŠTA NISAM ŽUDIO

Ništa od toga obilja nisam žudio
snebivala se pjesma
pa rasprela svoju sunčanu sjenku
Od križa stup svjetlosti
u visine
Uzvisine
se rađaju
U meni
smrt

Bože, ništa nisam žudio
sama se pjesma javljala
iz dubine mraka
svednevice
pjevala do sumraka

Ruža je procvala
s unutarnjom temperaturom
prostrana ljubav
umire i rađa se

Nisam žudio, Gospode,
ništa, ne ništa

do li bijelu plahtu
sunčanih snova

Oh žudio sam košutu moju,
draganu nemirnu
Grješan li sam,
Gospode
i kada cvatem i kada umirem
u samoći

ČISTINA PJEVA

I.

Mlade humke u blijedoj noći mjesečine
i tamno vino
u poljupcu usana
titraju u gozbi
Nad usudom sjenka
Plešu naša gola tijela
Redaju se samotni gosti
u snovima,
meso kosti
bode do nesna
poderanih plahta
pod kojima tijelo dahti
Samo snovi okovani
ritmom svemira
znaju sjenke zemne,
znaju humke naših milih

II.

Pred mladim ljetom
titraju glasnici
neskloni dobu ljubavi
Tu je svijet ubavi
u snovima sebi gost
Taj srh crva,
taj znoj ploda u rastu
to raspoznavanje
u neredu

taj bosanski vrt
i mudra biljka
u suzbijanju plača
kroz tu svetu hladnu noć

U poljupcu mojih sjena,
mjesečini
uvenuo stas
kroz pomrčinu

Je li ovo tijelo glas,
jecaj, šutnja
Plamičak svjetiljke
na stolu
razlistava mrak
i rumenilo jabuke
osunčane tamnom polovicom
mjeseca

Smiri se zapaljeni lik
U zovu ostaneš sav skutren
Mjesto tajno
još neotkriveno
sipi moj glas
u zanosu prijetnje,
blizina je tvoga zvuka
Lažan je poljubac taj
utonuo u muk
I huk čistine pjeva
prisutan tek u obrisu sjene

U SLAVU LJUBAVI

Dok je očaj rastao u meni,
pripitomljen
cijedio se sok smirne
Pjesme su ti pjevane
Rastvorene su sve dveri,
svi dvori, sve rane rascvale

Dani sve kraći
vrijeme zgusnuto
zbijeno u krik
ranjenoga orla
Tišina šumi
svoj samotni osmijeh

Toči se vino očaja
i moje slutnje
najavljuju kraj
a bršljan tek zasađen;
u noći tišine
ljubav neizdrživa

Pjevane ti pjesme rastvorene
Dvorci ti se otvoriše

dok čekamo brodove
kojima će otploviti naši poljupci
a potom naše duše

Ljubljena u mom zavičaju
rodila su vinogorja
i tvoja tjeskoba
uzbuđuje me do očaja

Taj zov, krik životinje
u sumraku svijesti;
taj jug naših brodova
tišina posipa sapi
kao inje hvata se jeza
Sve rascvale rane pjevaju
u slavu ljubavi

Dani šumore tiho, otajstveno
Nakon ljubljenja
hoće li sve sate,
hoće li sav prostor
ispuniti smrt

Grč tjeskobe se širi
Ranjeni orao istrajava
u zrnima klasja

SVEMIR U UTROBI SMIJEHA

I.

Proljeće uznesenja
uznemiruje
cvatnjom

Pelud i smrt
provlače se kroz zmijsku košuljicu
Ti, naga, od radosti okrutne
drhtiš
dok svemirska prašina
zasipa ti utrobu
tijelo crvotočno

Odron kamena
uhom ti odzvanja;
uokrug
širi se zebnja
tjeskobno more
tjeskobne obale
žude smrt

Kameni zvuk u uhu
svemir u utrobi smijeha

sve do smrti
poljubac se širi
krikom
slutnjom
ranom otvorenom

Svemirska prašina pada,
mrak
i grob odsutnosti
drhte proljećem

II.

Tako tiho raskrila si kuću, navila sat
i ustala u proljeće
kada koraci izjedaju mi utrobu
kada željno starim
skamenim
svoje sjećanje
Izgubim se u tmini,
ugušim spleenom jorgovana,
erotikom tužnom
punom tmine
Koracam
kroza staklo zore
dok još noć nesvanjiva
traje

Izgon vještica
Tako tiho otvorila si nebo
umu natovarila mòru
More tjeskobnim učinila

Plimu i oseku moga tijela
pregazila
plavom pjenom
skutrenim žalom

Otvorila si pogled narančama juga
kada bol je najjači
kada sipino crnilo gutam,
dopirem
do praznine
koja odzvanja svemirom
A pjesma mi u uhu
traje

ČAVAO U CRNOJ SMRČI

Dan razbija svoju plošnost
u srcu ljubavi
skutren grimizni cvat
Žudnja za smrću
nagon iz svemira

Dok ti nisam vidio plave trepavice
crne zjenice;
dok nisam znao za rodnicu
crnu kao smrt
kao nagon
kao neiskazanu žudnju –
prah vjetra raznosi pelud
uvlači se u pore kože
pod kožu
pod nokte
u brid utrobe
Ti svijetliš praiskonu života i smrti
kroza sve trenutke
agonije
kada zemlja razdire svoju plošnost
a more se igra kamenčićima

Jastreb zaspe u smrči
i ja trčim kroza crni san
utonuo u prah plaveti
u crnu zjenicu nesna
poljubio dan
kao smrt što se ljubi

Ne, nisi znala, nisi htjela znati
za vrijeme potajno
za široka prostranstva
koja gutaju vlastitost
koja gutaju bilo planeta

Temelj smisla, uzaludnost
Hip i kruti jecaj

Ali, ljubavi, odjevena baršunasto
u svečanom trenutku
uzvišene povorke
kada mladost pokapa iluzije
ti prkosiš srcu
kao čista nesmotrenost
koju samo pjesnici prepoznaju
putom preko trnja
naporom mašte
nepojamnim diktatom
nespoznatljive crnine

kada alkoholna tmina
uvire u uzus
moralne nemoralnosti
Nenormalnosti

I kada posvemašnja smrt
lebdi prostranstvima,
lebdi vremenom
u rastu crne smrče
čavao
probija koru
probija san
pričvršćuje javu
za prazni svemirski hod

Titrajte kroz prah vjetra
plave trepavice
crna vjedra;
zjenico ljubljena kljunom jastreba
i kada smrt izrasta u sporama ruža
uobličuje se u laticama
kada je vrijeme postalo svjetionikom,
raspršena svjetlost

Okidač gluhe noći
u ledenu osjećaju
misli na samrti

kovčeg u ruci
iskoracuje u prazninu –
ni gavran u bestežinskom stanju
ne može pratiti
tu lakoću putanje
koja se ljubav zove

Koja zvoni posvemašnje i posvuda
zvoni
u vijeke vjekova
skutrenih u sapima tijela

Ah, ljubav, lakoća
i ledena smrt
iskoracuju u kristalnu prazninu
svemira
u vrijeme izbrisano

LJEPOTA KOJA PODIŽE MORE

U ove dane ludila
kada vatra razgaljuje
utrobu zemlje,
kada jorgovani cvatu
iz mrtve stabljike,
mrtve biljke,
iz mračne utrobe planeta
ti ljubiš do besvijesti
kada se polarni led
otapa u skutovima
u pravilnim kutovima sobe
i u skutovima moga bića
plamte vatra i led

Skončavaju pogledi nijemi, dodiri
Kamo bešumna prašina stremlji
dok ja snatrim o moru
o moru koje je u meni
i oko mene
o soli
i neugasivoj vatri
koju ti promatraš
skamenjena prizorom

ne pokušavaš joj prići
gaziti je
niti gasiti je bezdanom vode ljubavi

Prokletstvo naranača juga
i vitkih bosanskih breza
u jutra crnoga pijetla
sunčaju se utonula tijela
u krik u vlastite sjene

I dok imaš drugog ljubavnika
sjeme utrobe
osjeća blizinu oplodnje
osjenčane mjesečinom
Grlica ti iz utrobe izlijeće
u kristalnu večer zvijezde
opominjuće
sjenkom pregiba,
zasjenjuje moju bonacu
koja me u mandarinskom raspoloženju
još uvijek održava

Opipavam svoje bilo
i ono je još tu
u skućenoj sferi
razlistana mošusa
iscijeđena u ulje

i tjeskobni list agave
gdje se kobra pruža
u toplini juga

Pozlaćene oči kristalnim nebom
proparaju munju
listaju oblake
moje tjeskobne duše
Tvoj šumor
kao bijela ptica
kao grimiz usana;
zašto ti ahajske tornjeve dižem
kada si sama pjesma
dok Neretva teče Naroni
kao Eliotova Temza
Plaćući jedem slani sandwich
a iz špilje
izvire živost kroza stazu vremena
u moju ekstazu
u grimizni život moje tamne pjesme
kada čavli više nisu u prstima
više nisu u prsima
već u mojem grlu
obljubljeni
obrubljeni krvlju

A noć tvoje ljepote
odsutna
podiže plimu
brodovlje iskona
u brzacima Pavlovih konaka
kad smrča bdije nad humkama
a ja nad granama naših ljubavi –
kao raspukli nar
putujući nizvodno od iskona

PRAZNINA

Mišljenje je bestijalnost, obična zelena alga
Kaplja ljubavi, gruda smrti
To je slutnja koja se raspršila u kaplji vina
usnom i sòbom
Ta soba postaje stan sna

Obična ljubav koja se smrti udvara

Kao klupko zmija mišljenje je prodrlo van;
po zelenoj trešnji šeta

Taj san zbilje – hoću li noćas izdržati
te udare oluje koji pušu
nepreglednim prostranstvima uzburkane krvi

Koliko će konaca moja smrt potopiti
i o kojem koncu će ona visjeti kao
plava zvjezdana vječnost

Ta potajna, ta skrivena nakana neodlučnosti
utapa se u bubanj vječnoga kaosa
kao opreka ljubavi
Ljubavi koja je samouništavajuća

Hoću li je gutati kao pilule, kao staro vino
iz dana u dan
i kroz duge noći nesna

Hoće li prašina s vlakanaca tvoga tijela
progutati jorgovan koji je procvao
iz tmine moje krvi

Suludo bilje raste mi iz lubanje
iz kore moždanih vijuga
Ah, kakav nesklad

Koji prijezir pjesnik sluti
koja izgubljena strast

Samonikli kvasac izrastao u nebo
u Penelopin plač
Kovitlac povijesti
Kakav košmar žene u umu
Koja tuga plavi mozak i izrasta
u posvemašnji spomenik
koji je obrastao bršljanom i borovinom. Hladan.
Bez želje za cvijećem one koja je od mene sačinila
granit, stijenu

Umirem sam u sibirskoj pustinji srca
kao ranjeni medvjed

čiji krvavi trag ostaje jasan na snježnoj bjelini,
na bjelini duše
Ostao je osjećaj, praznina
Promašen život, cijeli životi u stoljeća,
u vjekove

Usnut ću jednoga dana, to je ljubav
Sebeljubljem počinje život
a s njim i skončava

SVJETLOST U PONORU

Iščekujući znamen vatre potpaljene
 pod vlastitim tijelom
 u utrobi mi bršljan raste
 svjetlost u snopovima pada u ponor
 A ja sam samo lišaj na sjevernoj strani ponora
 Svjetiljka hladna
 odašiljam tuđu svjetlost u crnicu zemlju
 u kamen

Vatra u kući otvorenoj održava strop koji će se jednoć stropoštati u ponor

U južne borove zasijati ću plavet
od sjevera
okrenut prema tebi
molim ti se izdašno
Tvoj duh tvrdoglavo plamti
rominja prema sidrištu
i šutnja raspamećena u tjeskobi knjige

Molim ti se za ljubav
u danu i noći
a sjever polako bridi po mojim jagodicama

U sutonu smokva se pričinja crnom
u trenu se tijelo uvija
Stenje pisanje

Slovo, taj ugarak mijene
u znamenu vatre tijela
miris kose i miris noći
ljubav pripremaju

I kada je jecaj spreman
kada tajiš ljubav
i vrt svoj pospremaš
tada okrutnost prozbori tijelu
dosta je riječi, prijeđi na djela
Na djela ljubavi koja tragaju duboko u noć
koja u brodovima traže sidrišta
Djevojke беру masline u tihom jecaju jutra
Legla si s tuđom željom

Zborim Nebu i Zemlji
po tko zna koji put
ne dopustite da budem lišaj, okrutni ures
jer snage je prijateljice moja ponestalo

I lutam kao vjetar u pogaženoj svirali od trstike
Obraćam se;
ti se oglašuješ

Popijeno sunce vidiš u mojim očima
i zrcalnu tugu prepoznaš u imenu

Reći ću jednom ovom oblutku
zalutalu u dubljinu oceana moga
umri u tišini
anđeo tvoj odlutao je s vjetrom;
umri u vrtu
jer beživotno teče krv tvojim venama;
udalji se od nje i ne traži sjeme izgubljeno
ni sjenku svoje utrobe ne pokazuj vani
jer bridovi mačeva
upereni su u tebe
Ne traži harfu, ni lutnju
jer to je tvoje tijelo

O osamo, utaži žeđ u toj ženi u svaku dob godine
daj joj čašu
da se napije slanih suza
iz mog oceana
jer ona je ljubljени gost i svjetlost
u zelenilu algā
i kada taji ljubav
i vrt svoj posprema
ona je tamno vino, gutljaj
i jecaj

U ORBITI SMRTI

Tvoja sjenka zaigrana titra, ulazi u krv
ulazi u orbitu putanjom nagona

Tvoja raslojena duša,
hladni kamin na uzglavlju
u zatonu sunca –
bridi raslojena duša
sjenka koja koraca u svijesti
koja koraca utrobom

U toj crnoj tjeskobi
planet umire
moja slutnja, tvoja sjenka
moja lutnja

Duše naše na proplanku proplakane

Teška tijela dišu
u raslojenom cvijeću
Tvoja sjenka i pričin
ulaze u orbitu smrti

U SAMOĆI BIJELOGA JUTRA

Sada je mrak i njezina sjenka spava s košutom
u blizini mladoga lava
Rasulo se nebesko bilje
u očaju dima cvate smrt
Na hrastu sasušenom njegov je lik
Proplanak kojega nikada doseći ne ću

Tvoja sjenka i moja krv su Jedno
Lutaju oceanima slanim
a igra bridi pod prstima
tvoje stidno tijelo
savija se
umotava u zelenilo

Bože, sada je mrak i zvijezde se rasule nebom
U odru mojih sanja skupljena sva ljubav svijeta
U patnji

U početku bistri zdenac
valovljem kupu naše sjenke
naše misli

Bože, zašto nisam sretan u ovoj noći
prostranstva samoće

kada moja duša strasno žudi
i kada pjeva blijedu bol samoće
Kada kasna jesenja ura koraca s jecajem
umiru nade u mom nemiru
rascvjetava pelud nevida

Tjeskobo sutrašnjega dana
kako bih mogao tiho pjevati i jecati
u samoći bijelog jutra
kada Krist bude dolazio u posljednji posjet
i kada budem bijel od samoće
i čist od zemnoga praha

Ja svevideći mjesečar u ovom zemaljskom tijelu
u ovom djelu koje me razdire
koracam svemirskom kaldrmom
Bože, učini me djetetom
vrati vatru iskonu
sunce blijedim jutrima
tišinu noći

Suzne trepavice moći
nek' bdiju nad mojim koracima, nesnima mojim
Daj da prebolim vino noći, slanu suzu
Samoću
jer sutra smo već prah

SAMO MRTVA TIŠINA

Mrtvo more tišine spušta se niz moju nemirnu dušu
na dno. Mračni hodnici posuti prahom svjetlosnim
Nigdje pjeva ptica nad vodom,
samo mrtva tišina bije iz ljudskih ruku
i iz očiju

Ja sam samo zloduh nedostojan tvoje ljepote;
u njoj su moje zjenice zgasnule
U srcu na maslinovoj grančici nosim te,
ljubim te vjeđama duše svoje u osobnom bezdanu –
vadim sol i vapno

Moje odluke nisu moje i teku poljima
i brdima

Bridi me pogled, taj sjeverac
iskreni ushit u trenu kada posve tuđom bivaš
Mogu li posjedovati sebe kao vječnu zemlju,
vječni prah

anemono moje slabosti
Umirem u rascjepu nepodnošljivosti trenutka
Kako prisposodobiti život koji postaje san
(Ovaj božanski poticaj dostojan je
svjetlosna trenutka)

Ti postaješ okamina mirte i mira raslojene duše

O zemljo praha, hoće li me stalno pratiti sjenka
koja se pomalja između ljubavi i smrti;
hoćemo li prezreti božansko
i ima li u nutarnjem glasu života
u ovoj pustinji

Kapat će suze po ovom kamenu svodu
Mimo svoje volje dolijevat ću žutilo napukloj žuci
kao da sipi nedostaje crnila

U meni nema snage za život;
mrtvo more tišine
koje se penje
oko mene,
koje me guta
i koje izjednačuje dno s vrhom

MOJ PRAH ŠUMORI

Moj prah šumori tvojim dolinama
one odolijevaju mrklom trenu noći
Dozivam ime tvoje;
ti prividno mirna
dok ja noćima plačem

Biljke već izrastaju iz moga tijela
Ta neprebolna tama,
taj proljetni vjetar
kaplje mi sok tamne naranče
u srčane žilice
i to odlazi s vjetrom
u nepovrat

Tad izgledam žalobno
kao rascvala proljetna iva
Tek prsti krvavi dubljinom osjećanja ćute tajnu;
u mrkloj noći tijela,
zanos odlepršao u vječnost

Mir me napustio
Očaj uselio u mene
Kako se dalje maknuti kroz korov i trnje;

prah moj šumori
na nepoznatoj zvijezdi
Ti i ne slutiš to koracanje
gdje smrt i ljubav
kliču svojim sjenkama

U tami su sjenke najjasnije
Dozivam ime tvoje
u plavom sutonu zore
a kristalne suze postaju spomenik

Smrt nas čeka
Crvi, prah i ništa
Kroz svednevice posta se molim
Mozak se pretočio u kristal
koji vjetar nosi,
a ljubav traje
neizmjenjano
i u smrti

U TVOJIM RUKAMA – KLJUČ

Tad, kada je nestalo tuge,
javila se kao gospa od milja,
javila se u jarkosvjetlosnoj boji
uzburkane krvi

Maleni miš prolazio je između nogu,
plazio jezik
Ne rekavši ni riječi,
ostao sam očajan
Neizrecivost je budućnost
tiha jeza u rosi jorgovana
lagana glazba, lepet krila

Sav lebdim već na nebesima
i gledam tužnu dragu
svoga mrtvoga vojnika
rastao sam u oskudno doba
rastajao se sa sobom
cijeloga života
Ključ u bravi,
ključ namočen krvlju u tvojim rukama
Njim otključavamo barometar,
otvaramo pristaništa

Nakon dugog ledenog doba
pustinja
i deve u njoj
i u svojoj izdržljivosti
ugibaju

Ja sam postao crvena svemirska prašina
svjetlosna oluja
u trenu kada si se javila

U KRAKOVIMA KRVOTOKA

Kćeri jeruzalemska
Hoće li ova pjesma biti izgubljena
Hoće li moje unutarnje kresivo
nadvladati naboje

Moj krvavi križ
što ga srce kalno nosi
u krakovima krvotoka
od nogu i ruku do mozga
Do ništavila

Je li san crtež krvava pera
u smrti posvemašnjoj,
za kojom žudim
U ugašenu svjetlu svijeta
nestati bez tebe,
kćeri jeruzalemska
upaljena fitiljem sunca i voštanicom prigušenom
Tijelom, materijom posvemašnjom
I crta je materijalnost
ucrtana krvlju duše
i vina
Usud sionskoga mudraca

Nema mjere ta smrt slike
kada cvate crveni ruzmarin
u gnojnom bilju grana,
kada pastir posrće
a zamjenjuju se uzrok i posljedak

Tada opet nastane tišina
koja buja u tvom tijelu
u okrutnu glasu
zanimi tutanj
sveprisutno oko

Kamenom liticom, gondolom
u pokretu
sklupčan u bolu križa, molim
Bože, oduzmi mi tjelesnost radije
nego požudu za biserom crnih suza

Uspavaj prijepore listova
zelenila svemirskoga
Daj da vječni pješčanik
bdije nad tminom
kada neshvaćen budem primao
posljednji sakrament pomazanja
Neka to bude njezin poljubac
rascvjetan stostrukom smrću;
neka bdije more nad lađama mojim

Nad tom ženom u crnini,
kada bude proklinjati posljednje dane svoje
u sunčanim otkucajima
daleke i neznane zbilje

Neka plima naraste u stotruku životu
kada se žig izvađen iz moje krvi
bude srušio
kao drevni pergament
Neka dirke tvojih grudi
nadomjeste grūde bijelog snijega
Bjelina umiranja vode

Mušice treperave u boci vina
I neka ta ljubav padne u ništavilo
tvojim htijenjem,
neka se vječno umiranje obnavlja
u smokvinu listu
Rane nadojene
otrovom poskoka

Krik naranača dovršava svoje razmnožavanje
u opadanju cvata
u njegovoj smrti

Umiremo u tjeskobi

NIMFA ROĐENA IZ MOJIH SUZA

O grijehu nisam snatrio
Uzbibano rublje u ocrtu duše
U tami crkve tiho se javi glas
iz svjetlosti
i prekrižih se
Aleluja, aleluja

Sav svijet se povukao u sjenku
Između tlocrta i visine
lebdjela je moja duša
Zvijezde su skamenile svjetlost

O ljubavi sam ti zborio
kao da je ona grijeh
stranputica
a plakale su nijemo tanke strune

Bože, sav svijet se skupio u mrvicu svjetlosti
i kada sam tim putom s'lazio
i uspinjao se
pramen njezine kose
se umoči u moju krv
i pretvori u svjetlost
koja i sada gori

O grijehu ni snatrio nisam
Zar je duša moja dotakla strune grijeha
Zanosno sam pjevao hvalu Bogu
u tišini duše
(glas svjetlosni)

Stijeg u grimizu krvi
prekrižili se
Pored čiste vode kojom su proroci spirali grijeha
krenuo sam niz vlastite stube
ne dopustivši nikom više prolaz
Maslina i hrast se viju u svjetlosti
Kamen se bjelasa
a njezine kose kao čista svila
u dosluhu plamte
i svaki će grijeh sagorjeti
i lebdjet će samo ljubav u plavetnoj noći

SKLAD SUZE I SUNCA

Oproštaj okačen o maslinovu grančicu
sjećanje klinom urezano
O nezasitna tamo, plavo more
koje se prostireš
u širine
u visine
i u tminu moje duše
Tamo nezasitna
Postoji li dodir tvoj
u kriku,
u mom krilu,
u rani danonoćnoj
U njoj je šutnja
U šutnji je suza
Uza u cvijetu
Sva prostranstva skupljena u kriku

Prividno mirna ne upravljaš srcem svojim
Moj brod se zapleo u tu mrežu
Hoće li se tvoja nutrina konačno rascvasti
poput zrela nara
Hoće li med mojih trava
rane zacijeliti

Koliko smrtnih koraka će odzvoniti
praznom ulicom,
punom dušom

Hoće li ovo proljeće zablistati skladom
suze i sunca
Paučina će upiti prašinu
Stablo vječnosti urezuje nostalgiju

Ugledaš li zvijezdu koja zasuzi
na dalekom nebu
što nam ljubav zbori
tu gdje ruža bokori
Je li srce kalno prahom posuto
kao čempres samac,
i ono suzi
kod bistrog protoka zelene rijeke
Umorno

Duša skutrena samuje u kamenu

Kazalo

SVJETLOST SNOVIDJELA

PROSLOV; ZAVJEŠTANJE PUTA

(KOR – DIĆ' – GLAS).....	11
IZ PEPELA BIĆA U SVIJET VATRE	12

SVJETLOST I TMINA KAINSKO KRV

HVALOPOJ.....	15
RIJEČ; ISTINA	16
MUK PJESNI	17
SANJAR IZGUBLJENOGA	18
PJESAN IZGUBLJENIM OČIMA SVIJETA	20
ŽAR-PTICA	21
PIJANSTVO DOBA.....	22

BEZMJERJE, SVJETLOST ZAVIČAJA

PREDODŽBA SJENKE	25
SLIKA JUGA.....	26

MUDROST I RIJEČ SNA

ROĐENJE PJESME	33
TAJNA STVARANJA	38

LELUJAVI KOSTUR VREMENA

SOL VREMENA.....	41
PROSTOR SMRTI	42
MUDROST; TIJELO	46
CANTO IMAGINATIO	48
RIJEČI RUŽINE SLUTNJE	50

NIJEMI INTERMEZZO

RAZGLEDNICA SOBE.....	53
-----------------------	----

VRIJEME U NARUČJU	54
KRUH SVAGDANJI	55
ANTHROPOS MISTICUM	56
SJENA STVARNOSTI ZEMLJE	57
NEUHVATLJIVI ODJECI.	59
USNULI RITUAL	61
ZRENJE	62
MRTVE PONORNE ŠUTNJE	63
PLAVET I PRETKAZANJE	
Sjeni moje majke.	66
UVODNA PJESMA	
ONO ŠTO JE TREBALO DOĆI	71
GLAZBA NOĆNE TMI NE	
U STRAŠNOJ OSAMI UMA	75
NADAHNUT ILUZIJAMA MRAČNIH SILA	76
RAĐAJUĆI SE U VRIJEME MRAČNIH OLUJA	77
RASKRIVAJUĆI POTAJNO TMINU	78
NA POVRŠINI NEPCA	79
TREBA SE UVJERITI	80
U DOJKAMA MRTVIH MAJKI	81
ZALUPISMO TIHIM POGLEDOM	82
KAO BOLESNO DIJETE	83
ALKEMIJA SNA	
EVO MI GORČINA NAPAJA DUŠU	87
U SUTON BEZIMENE GLADI	88
ŠTO LI SE TU MOŽE JOŠ ZBITI	89
MISAONE VIZIJE	90

DAVNA PRIČA	91
VEČERNJEM SE BLIJESKU	92
ZALUD NAM JE RANE VIDATI	93
TEK ŠTO SMO SE POČELI RAĐATI	94

ODGAĐANJE KONAČNOSTI

U RASUTIM VJEĐAMA SMRT	97
JOŠ NISI ŽIVI LEŠ	98
TI NISI MOJ SVIJET	99
U TO ODSUTNO DOBA	100
MOŽDA JE SAMO ZNANJE	101
OTVARAM SUHI KOSTUR KNJIGE	102
IZ PRAZNIH SJENI KARNEVALA	103
U SVEMU TOME	104

PLAVET I PRETKAZANJE

ČUJEM GLAS SMRTI	107
DA PRETVORIŠ U MOJU SJENU	108
A LJUBAVI NIGDJE	109
ŠTO LI SE JOŠ TREBA DOGODITI	110
VEČER SUMANUTIH KARANFILA	111
NEZNANA JE TMINA POHODILA	112
RASPLIĆEM PROŠLO VRIJEME	114
OPIJENOST ZELENE BOJE	115

PREPOZNAVANJE

IME JE TVOJE NEISKAZIVO	119
ČUVŠI ZA RAHELIN PLAČ	120
TI KOJI SMJERNO KORACAŠ	121

ZAVRŠNA PIJESMA

JA SAM SAMO SJEN	125
----------------------------	-----

TRAGOVI I SNOVI

(A. B. ŠIMIĆU)	131
PONEKAD, KAD NEMAŠ KUDA	133
SMRTNIM PRIJEZIROM	134
TRAG VLASTITA GENOCIDA;	135
JA DANAS SEBE PJEVAM,	136
BACALI SMO SVOJA TIJELA KROZ PROZORE,	137
BOJE SU TVOJE SVJETLOSNE	138

IZGUBLJENO SIDRO

(SLIKA MOGA DOMA)	141
I	142
II	143
(PJESNIK)	144
(PJESNIK) II	145
SKRUŠENOM I OKRNJENOM RIJEČJU	146
DANI GORKI POPUT SOLI	147
(TI PROSTORI ME UŽASAVAJU)	148
TAMNA BIČA	149
IMA DANA	150
KRUŽNICA OTPOČETA U KRUGU	151

SNOVI OBZNANJENI IGROM

SVIJET JE PROSTOR PRASTARIH SLIKA	155
ŠTO DODATI ONOMU ČEGA NEMA?	156
KAD GLAZBA PROSPE SVOJU SVJETLOST	157
PROLJEĆE JE U TAMI	158
MRTVA SJEN NOĆNIH ISPUNJENJA	159
NAPUŠTEN U SVOM UZNESENJU	160
U NAMA OTPOR	161
DUŠE BESMRTNE MIRNO SE IGRAJU	162

SVJETLOST U TRULIM KORACIMA VREMENA

NA DNU STROPOŠTANIH SUZA;	165
(TRUBADUR SAM ...)	166

(RUŽI)	167
(ANTUNU ANTUNOVIĆU)	168
NAŠ ZAKONIK JE ISPUNJEN.	169
(O DARIVANJU)	170
(O LJUBAVI)	171
TOLIKO DUGO TE LJULJAH	172
HTJEDOH SEDEF STAVITI	173
(B. MILJKOVIĆU)	174

NEVIDLJIVI ZNAK

OSTAO SAM ANONIMUS	177
GLAZBO, UPUTI OVO SUMRAČNO LICE	178
(GLAZBA KOJA IMENA NE IMA)	179
SIJEAČNI JE PROŠETAO.	180
KOB ČOVJEKOVA	181
(POVIJEST)	182
(O PJESMI, PJESMOM)	183
POTEČE DUŠA	185
ČUJEM SMRT	186

VRTOVI OTAJSTVA

VRTOVI MEDITERANA

VRTOVI MEDITERANA	193
NA POČETKU: PJEV	195
NA POČETKU	197
GROBARI SU ODBJEGLI.	198
IZA ZLIH VOJNI	199
U RALJAMA RUŽE.	200
ACCORD VREMENA	201
MOSTOVI	202
SJENKE I BLAGOTVORNI PLODOVI	203

IZA BEZIMENIH: GLAS

BEZIMENA PJESMA	207
MIRIS MORA I DRAGANE	208
GLAS	209
PISANJE	210
O MORE TAMNO	211
VRIJEME KATARKE	212
ZAO GLAS	214
JUG	215
SAPI ZEMLJE	216

ZLATOKRILE SJENKE

KADA PJEVAJU SJENKE	219
KRISTALNA ŠUTNJA	220
ČEŠALJ TAME	221
PJESMA I SNOVI	222
KOB	223
PEPEO SNA	224
NIJEMI USUD	226
U RANU SJAJNU	227

NAKON TMINE: ŠUTNJA

TMINA ŠUTNJE	231
ZRCALO	232
USUD DJEČAKA	233
PJESNIČE LJUBAVI	234
BLAGOST SAMOĆE	235
TJESKOBA	236
ZVUK GLASOVIRA	237
ZIMSKA NOĆ	239

ANGELUS I BOŽIĆNA ZVONA

BOŽIĆNA ZVONA	243
KRIST.	244
DREVNOST	245
ANGELUS	247

NEKA TE ZVIJEZDA PRATI

PJESNIČE HRVATSKI.	251
HRVATSKA IZ SNOVA	252
IZMEĐU POLITIKE I PROGONSTVA	253
KONSTANTIN KAVAFI	254

SPREMAČICA

NETOPIR.	259
DIMNJAK	260

UZBUĐENJE RIJEČI: NA KRAJU

UZBUĐENJE RIJEČI: NA KRAJU.	263
----------------------------------	-----

MIRIS OLOVNE KIŠE

BLISTAJU CRNE KIŠE

&&&.	271
SILNICE	272
ODJEK	273
NA ULAZU U VRT	274
NATOPLJENI POLJUBAC.	275
SAMOTNI VRTOVI.	276
VALOVI CRNOG OGNJIŠTA	277
MOJ BRAT I JA	278
SMRT NA KRILIMA GLASONOŠE.	279
IZGUBLJENO VRIJEME.	280

ULAZIM U KUĆU OGRNUT STRAHOM

KUĆA	283
NA STAROJ MURVI	284
NA PRAG DOLAZIM	286
HRVATSKA, MOJA DOMAJA	287
KRALJU HUMSKI	288
PEPELOM TUGE ZASIPLJU MOJU ZEMLJU	289
BARBARI I DUBROVNIK	291
MIRIS OLOVNE KIŠE	293
OKAMINE MOSTARA	294

KROZ BLIJEDU I PLAVU VEČER

GOSPODE SAMOĆE	299
PJEV VAŠ ČUJEM	300
NA DRVENOJ SINIJI	301
KROZ SUTONSKI VRT	302
KRIŽ OD ROĐENJA	303
U ZNAK PLOVIDBE	304
RIJEKA I MORE	305
U SLANOJ HRIDI	306
KONJANIK MRAČNI	307
U TMINI	308

UMRIJETI NOĆAS U PATNJI

O GEORG TRAKL	311
DEUS ABSCONDITUS	313
OTVORENA PJESMA	314
OTIĆI A NE VRATITI SE	315
SLUŠAJ IGRU I OLUJU	316
ŽELIŠ LI	317

U VLASTITOJ SJENI

UPORABA RIJEČI	321
LAKU NOĆ, JUŽNI VJETRE	322
&&&	323
U NEPOZNATOM	324
O POLNOĆ, PRIBLIŽAVA SE BOŽIĆNA ZVONJAVA	325
ZORA I PUPOLJAK	328

ZIPKA I SMRT

NA JUGU TMINE

NA JUGU TMINE	337
U KRISTALNU PRAZNINU	338
KROZ PUKOTINE SNA	340
BLAGUJU MOJE TIJELO	342
GROBLJE SMRČENJACI	343

ZABORAVLJENA ZEMLJA

UOKVIRITI ŠUTNJU	347
NAD USUDOM GLASA	348
KROZ SVJETLOST JUGA	351
SNATRIŠ LI O MORU	353

TAMNI SVIJET SJENKI

LJUBIČASTE KIŠE	359
ZATOMLJEN GLAS, IZLAZAK	360
TUŽNE NOĆI	361
POSILIJE UMORA, NADA	362

ARKA I BOSNA (prijateljima koji oputovaše)

UPLOVILA JE ARKA	365
SEJMENI BOSNU POROBIŠE	369

PUT U NEPOVRAT

GRANICE	375
UHO	376
ČISTI OBLIK DUŠE	380
PJEVAJTE TIŠINE	383
PRAH KOSTURA, NEIZBJEŽNI DODIR	384
PUT KROZ NOĆ, U NEPOVRAT	386

NAPUŠTENOST U ZAVJETRINI

MRTVO MORE ODZVANJA UHOM	391
IGLA LJUBAVI I SMRTI	392
PONAD SVEGA, TUGA	393
PRAH ZVIJEZDA ISIJAVA SMRT	394
NEUHVATLJIVA SLIKA	395
GDJE ZEMLJA LJUBI STOPE	396
SMRT I ZORA KUČAJU	397
U SUSRET BOGU	398
U CRNOJ ZEMLJI	399

GLAS OTVORENE KUĆE

GLAS OTVORENE KUĆE	403
MRAK, ZEMLJA PASTIRA	405
SAMOTNA SLIKA	407
SREDOZEMNE SJENKE	408
IZMEĐU VATRE I VRTA, NIŠTAVILO	412
GALEB U TOM KOSTURU BJELINE	414
UGRIZ JABUKE, SPOZNAJA	416
ŠIŠMIŠ	417
LISTOPAD	418

ZIPKA I SMRT (Krunoslavu)

MINOTAUR	421
----------------	-----

PJEVAM SAMOČU SVIJETA	422
NIKAD VIŠE	423
ZIPKA I SMRT	424
MUŠKOST	426
KORAK U SMRT	428
SKAMENJENA SMRT	429

ODLAZE KASNI NOĆNI SATI

PRAH	433
NA IZMAKU DANA	435
DRUŠTVO MRTVIH PJESNIKA	436
MOREPLOVCI	438
PUT SMRTI	440
NA KONCU TISUĆLJEĆA	442

KUĆA I KRIK

I.

U PUSTINJI DUŠE	449
MUK I SVJETLOST	450
SVJETILJKA U DOMU POSVEMAŠNJE SAMOĆE	452
NAD PONOROM	454
SVJETLOSNi NAGIB	455
TILOVO I TILOVINA	458
PJESNIČE ZLE KOBİ	459
KRIK SVJETLOSTI	462
ODAPNI STRIJELE	464
KUĆA I SMRT	467
USKRSNUĆE	469
KROZ PLAŠT SMRTI	470

GAVRAN KOJI SE VRAĆA U ISKON	472
TERRA INCOGNITA	473
KAKO CVJETATI U SUMRAK	474
NOĆ ISPOD SKRIVENA MJESEČEVA SJAJA	478
U OKRUTNOM SVIJETU	479
KORACAM U ŠUTNJI	481

II.

IZ GRALA SAMOĆE	487
SLUTNJA TIŠINE	489
KRIK, ZEMLJINA TEŽA	493
ROSA VREMENA	494
U PROSTRANSTVIMA MUNJE	496
TAJ KRIK	497
PRIBLIŽAVA SE SLIKA	498
TIJELO	501
NA IZMAKU	503
OTOPI OKOVE	505
ZIMA, PUSTOŠ PLANETA	507
TAJ LELUJAVI UZDAH	509
SVJETLOST LANTERNE	512
KAKO JEDRITI	514
TRAGOVI VREMENA	516
SVJETLOSNE PTICE	518
NEPOBJEDIVI SMISAO	520
KRINKA I BUDUĆNOST	522
USUD NAŠ NE RAZLISTAVAJ	524
U CRNU JESENSKU NOĆ	527
TREPET MOJE TIHALJINE	528
UPALI SVJETILJKU	531
ŠAPAT OSTAVLJA JEZIVI TRAG	532
TAJ POZIV, TAJ GLAS	534

III.

BDJENJE	539
U TVOM TRAGU	541
LILJAN U VRTU	542
MRAV KOJI KORACA	544
NASTALA JE TAMA	546
SVJETLOST SUZE	548
MORE KOJE U TEBI ODZVANJA	550
KALEŽ GORČINE	553
HIMNA LJUBAVI	557
NIŠTA NISAM ŽUDIO	559
ČISTINA PJEVA	561
U SLAVU LJUBAVI	564
ČAVAO U CRNOJ SMRČI	569
LJEPOTA KOJA PODIŽE MORE	573
PRAZNINA	577
SVJETLOST U PONORU	580
U ORBITI SMRTI	583
U SAMOĆI BIJELOGA JUTRA	584
SAMO MRTVA TIŠINA	586
MOJ PRAH ŠUMORI	588
U TVOJIM RUKAMA – KLJUČ	590
U KRAKOVIMA KRVOTOKA	592
NIMFA ROĐENA IZ MOJIH SUZA	595
SKLAD SUZE I SUNCA	597

